

Največji praznik našega naroda!

Zgodovina vsakega ljudstva, vsakega naroda, beleži s ponosom dogodke, ki pomenijo mejnike, pomenijo usodne odločitve med različnimi obdobji. Zlasti pa zna ceniti tiste zgodovinske trenutke, ki so bili pogoj in temelj nadaljnjega obstoja in temeljitega preporoda. Take mejnike ima tudi slovenski narod.

Težko je reči, če je mimo 22. julija — praznika vstaje slovenskega ljudstva — še kakšen pomembnejši, bolj veličasten, usoden in odločilen. Slovensko ljudstvo je ponosno na vse tiste zgodovinske mejnike, ki pomenijo boje in zmage v nacionalnem in političnem gibanju. Spominja se rojstne dobe svoje narodne kulture, slavi obletnice in imena svojih velikih sinov.

22. julij 1941 je resnična prelomnica v zgodovini slovenskega naroda. To je dan, ko je padla odločitev; ali si bo slovensko ljudstvo z naprednejšim in najrevolucionarnejšim jedrom Komunistično partijo na čelu zagotovilo izpolnitev vseh dolgotrajnih težanj, če bo doseglo vse, ali pa bo junaksko, z dvignjeno glavo podleglo najtemnejšim silam v zgodovini človeštva.

22. julij je pravi upor slovenskega ljudstva proti nacionalnemu zatiranju trajajočemu stoletja nazaj. Je dan, ko si je Slovenija na rdeč bojni prapor zapisala vsa revolucionarna gesla, ki so živele v našem narodu že celo stoletje od ustanovitve »Slovenske lipe«, prve delavske organizacije na proletarski osnovi, preko odmevov Pariške komune in prve ruske revolucije, preko »viniške in prekmurske republike«, v upornem Judenburgu, Boki Kotorski in Velikega oktobra, ki so nadalje vznikala na okrvavljeni Zaleški cesti, na številnih štrajkih, na zletu delavskih »Svobod« v Celju, na ustanovnem kongresu KPS na Čebinovem in 27. aprila 1941 z ustanovitvijo Osvobodilne fronte postala bojni klic vseh naprednih, svobodoljubnih in patriotskih Slovencev.

22. julij je dan, ko je slovensko ljudstvo popolnoma samo, v usodnem trenutku in z globoko zavestjo sklenilo z orožjem in krvjo postaviti temelje resničnemu bratstvu in enotnosti z vsemi narodi Jugoslavije.

Dan vstaje slovenskega ljudstva je praznik mlade slovenske Partije, je praznik borbeno slovenske mladine, ki je bila steber slovenske partizanske vojske, je temeljni kamen oblasti delovnega ljudstva, je rojstvo tako drago plačane svobodne slovenske republike.

Zato je 22. julij naš največji narodni praznik!

J. Kr.

Pozdravljena naša rdeča Ljubljana!

Jutri zvečer bo Ljubljana sprejela na svoje razsvetljene ulice, trge in v parke več sto tisoč ljudi iz vse Slovenije. Ljubljana tako veličastno prireditev v celoti zasluži. Malo je takih mest, ki bi tako enotno, tako množično in dosledno branila svojo svobodo, svoje čisto in neomadeževano lice. Ljubljana je Italijanom, Nemcem in domačim izdajalcem navkljub bila vedno svobodno mesto. Svobodno zato, ker jo nikoli niso mogli spraviti na kolena. Znotraj bodoče meje je bila zibelka Osvobodilne fronte, bila je jedro, duhovni vir. Onstran žice pa je bila simbol upornega središča, revolucionarna, partizanska in rdeča Ljubljana.

televiznik

NA PARTIZANSKI RESEVNI

Veliko slavlje ob 20-letnici vstaje ter praznika občine Šentjur in Celje

RESEVNA, ZIBELKA PRVE CELJSKE ČETE, JE ŽE V SOBOTO SPREJELA PRVE UDELEŽENCE VELIKE PROSLAVE NA ČAST DVAJSETE OBLETNICE REVOLUCIJE TER USTANOVITVE PRVE CELJSKE ČETE. SE VEC, NEKAJ TISOČ, PA SE JIH JE V NEDELJO DOPOLDNE ZBRALO NA TRAVNIKU POD VRHOM, NEDALEČ OD SPOMENIKA, OD SKUPNEGA GROBA CVETKE JERINOVE IN DUSANA LAHA. PRIŠLI SO IZ CELJA IN ŠENTJURSKA OBČINE.

Ko je godba na pihala zaigrala Internacionalo, je edini preživeli komandir Prve celjske čete, generalni podpolkovnik Peter Staneta, sprejel raport komandanta odredov obveznikov predvojaške vzgoje. Zatem pa je vse udeležence in goste pozdravil predsednik ljudskega odbora

šentjurske občine PETER HLA-STEČ. Prvi pozdrav je naslovil tovarišu Stanetu ter vsem preživelim borcem in aktivistom Prve celjske čete, ki so se udeležili lepega slavlja, zatem pa je pozdravil še Ivana Kovačiča-Efenko, Jožeta Jošta, Cveta Pelka, Staneta Sotlarja, Toneta Skoka, Franca

Ljubljana je pripravljena

za sprejem gostov

V pripravi na osrednjo republiko proslavo dvajsete obletnice revolucije, ki bo jutri, v petek, 21. julija v Ljubljani, je naša glavno mesto močno spremenilo svojo podobo. Pri tem ne gre samo za Tivoli, kjer so v razmeroma kratkem času uredili ogromen prostor in ga prilagodili zahtevam in potrebam množične manifestacije, temveč tudi za mesto kot celoto. Vsa Ljubljana v zastavi in cvetju pričakuje na tisoče in desetisoče nekdanjih borcev in ostalih udeležencev velike proslave.

Prireditve se bodo začele že danes in nadaljevale jutri ves dan, dokler ne bodo v večernih urah dosegle svoj višek. Množično zborovanje se bo začelo ob osmih zvečer, ko bodo na zborovalni prostor prišle mladinske delovne brigade. Začetek zborovanja bo točno ob pol devetih oznanilo šestnajst fanfaristov. Po pozdravu gostov bodo združeni pevski zbori in godbe na pihala zapeli in zaigrali Internacionalo. Pevski zbori bodo zatem izvajali še »Le

vkup uboga gmajna« ter »Delavski pozdrav«. Slavnostni govor pa bo imel podpredsednik Zvezne ljudske skupščine in prvi komandant Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije tov. Franc Leskovšek-Luka. V drugem delu zborovanja bodo spet nastopili združeni pevski zbori, ki bodo zapeli šest revolucionarnih pesmi in sicer: Zastava Partije, Na juriš, Hej brigade, Zdravica svobodi, Pesem o Titu in Jugoslaviji. Program bo izpolnil še ognjemet, ki ga bodo pripravili na gradu, nebotičniku, v Tivoliju, pa tudi na helikopterju, ki bo krožil nad zborovalnim prostorom.

Ljubljana se je pripravila na sprejem in veliko srečanje ob praznovanju dvajsetletnice vstaje, naša stvar in dolžnost pa je, da se te proslave udeležimo v čim večjem številu.

Motiv iz Ljubljane — spomenik Hegalca

Rupreta ter ostale predstavnike javnega in političnega življenja. V nadaljevanju pozdravnega govora se je spomnil prvih akcij komunistov v borbi proti okupatorju ter žrtv, ki so padle v borbi za svobodo. Sadovi te borbe so očitni, je nadaljeval, saj se zrcalijo v velikih uspehih na vseh področjih družbenega dogajanja. Ob koncu govora je pozval več tisoč udeležencev proslave k enominutnemu molku, v počastitev spomina vseh padlih junakov.

Zatem je spregovoril sekretar komiteja Zveze komunistov za celjsko občino tov. TONE SKOK, ki je med drugim dejal:

Današnja svečanost je posvečena dvajseti obletnici vstaje jugoslovanskih narodov in prazniku celjske ter šentjurske občine. Da smo se zbrali tu, na partizanski Resevni, ni slučaj, temveč izraz naše zavesti, kako zgodovinsko pomemben je bil ta kraj v najbolj usodnih in hkrati najsvetlejših dneh delovnega ljudstva, ki živi na tem področju. Tu, v teh hribih, so najzvestnejši sinovi in hčere delavskega razreda zaneli plamen upora. Pod borbeno zastavo Partije je celjska četa začela epopejo oboroženega boja v vzhodnem predelu Celjske kotline.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dva posnetka z nedeljske svečanosti na Resevni. Zgoraj pionirka hudinjske šole Majda Bavcon pozdravlja tov. Petra Staneta, spodaj pogled na del množice, ki se je zbrala okoli slavnostne tribune

Za še boljši položaj izseljencev

PODPREDSEDNIK ZIS ALEKSANDAR RANKOVIČ JE SPREJEL V SOBOTO DIREKTORJA »POLITIKE« DANILA PURIČA IN UREDNIKA LJU BOMIRA STOJOVIČA TER JI MA ODGOVORIL NA NEKAJ VPRAŠANJ V ZVEZI Z NAŠIMI IZSELJENCI. PRVO VPRAŠANJE SE GLASI:

Na kongresu Zveze združenih borcev NOV Jugoslavije ste govorili tudi o naših izseljencih. Ali bi nama mogli povedati kaj o pomenu, ki ga prisojate temu vprašanju, zlasti v zvezi z Vašo ugotovitvijo, da so v odnosu do Jugoslavije nastale pozitivne spremembe v vrstah emigracije, ki se je izoblikovala po drugi svetovni vojni?

»Samo dejstvo, da živi zunaj meja naše domovine približno 1.500.000 izseljencev«, je odgovoril podpredsednik Aleksandar Ranković, »kaže, da moramo posvetiti pozornost vprašanju, ki nastajajo v njihovih odnosih do Jugoslavije. Zato je naša vlada prisojala izseljenskim vprašanjem poseben pomen. Pri tem smo upoštevali, da gredo zveze z našimi izseljenci ter njihovimi združenji in kulturnimi ter stanovskimi organizacijami, istočasno v smeri

razvijanja vsestranskega sodelovanja naše države z narodi in državami, v katerih žive naši izseljenci. Negovanje in krepitev patriotskih čustev izseljencev do stare domovine, ob polnem spoštovanju njihovih čustev do dežele, v kateri sedaj žive, lahko samo prispeva k temu cilju.

O pozitivnem sodelovanju naše predvojne emigracije med vojno in po osvoboditvi naše dežele smo večkrat govorili in to je bilo poudarjeno tudi v referatu na kongresu Zveze združenja borcev NOV Jugoslavije. Kakor vemo, je med drugo svetovno vojno in ob njenem koncu ostalo v tujini ali zapustilo domovino kakih 200 tisoč ljudi. To so bili večinoma vojni ujetniki, to je pripadniki bivše jugoslovanske vojske, kakor tudi

tisti, ki so se po končani vojni v raznih drugih okoliščinah znašli v tujini. Mnogi izmed njih so pod vplivom lažne sovražne propagande o razmerah v naši državi ostali v tujini in si tam prizadevali urediti vprašanje obstanka. Predvsem spričo ugleda, ki si ga je pridobila Jugoslavija s svojim doslednim bojem za mir v svetu, spričo doseženih uspehov v graditvi in čedalje uspešnejšega notranjega razvoja na temeljih novih demokratičnih in socialističnih odnosov, zlasti pa spričo čedalje globljega spoznavanja stvarnosti o naši deželi, pa se je začela večina otrepati zablod o svoji domovini in postopoma obrnati hrbet peščici vojnih zločincev in drugih sovražnikov Jugoslavije. Naši izseljenci hkrati iz dneva v dan čedalje bolj izpričujejo pozitiven odnos do naše dežele in navezujejo poslovne stike z našimi predstavniki v tujini.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ne samo v zaprtih krogih

Gospodarska komisija pri Občinskem sindikalnem svetu v Celju je pred dnevi sklicala števno konferenco, na kateri je opozorila na probleme okrog sestave pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka gospodarskih organizacij, hkrati pa prikazala trenutno stanje s tem v zvezi v celjski občini.

ČAS JE KRATEK

Po veljavnih predpisih bi morale gospodarske organizacije izdelati pravilnike o delitvi čistega in osebnega dohodka najkasneje do konca tega leta. Ker pa je do tle rok precej kratek — komaj dobrih pet mesecev — je razumljivo, da ne bodo možne kakšne temeljitije analize in razprave zlasti s strani zbora proizvajalcev kar utegne še ob slabi aktivizaciji družbenih organizacij znoraj podjetij roditi v skrajnem primeru slabe posledice. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da ima od 18 podjetij v naši občini pravilnik o delitvi dohodka

SAMO DVOJE PODJETIJ

in sicer Zvezna Store in Apnenik v Pečovniku. Vsa ostala podjetja čakajo — nekatera na izid rezultatov po periodičnem obračunu, nekatera na to, kaj in kako bodo rekli in naredili »pri sosedu«. V zaostanku so celo tekstualni deli pravilnikov; večina razprav poteka v zaprtih krogih, celo za zaprtimi vrati, torej ob peščici ljudi, ki naj ukroji »usodo« celih kolektivov. Če dodamo k temu še odsotnost potrebne vpliva družbenih organizacij, zavoljo česar nimajo potrebne moralne opore niti ti ožji krogi, so to znaki, ki kažejo, da delo in prizadevanja niso zastavljena preveč kvalitetno in odgovorno. Vse to ustvarja naposled tudi pasivizacijo pri obravnavanju vprašanj decentralizacije kot enega bistvenih elementov novega gospodarskega sistema, kar je tudi — gledano s politične strani — docela zgrešeno. (Nadalj. na 4. strani)

V PETEK
21.VII.

VSI V LJUBLJANO

NA PROSLAVO
20-LETNICE
VSTAJE

Morebiti je eno najbistvenejših vprašanj, pri katerih gre za vojno in mir, nemško vprašanje, ki se je po dunajskem vrhunskem sestanku spet razgledalo in razžarelo tako da se v tem svetu še jasneje odražajo nasprotja med obema blokom. Socialdemokratski župan zahodnega Berlina, kandidat za Adenauerjevega naslednika je za konferenco vseh 52 držav, ki so bile v vojni z Nemčijo. Tu naj se odloči, ali imajo Nemci moralno pravico za samoodlobo, o kateri govorijo tako, kakor da so brez vsake krivde pred zgodovino človeštva. Brandt ni za nevtralnemu Nemčijo, vendar tudi ne zagovarja aktivne Nemčije s tisto žolcnostjo kakor Adenauer, ki vidi v nevtralnosti — konec Nemčije. Adenauer nasprotuje sklenitvi kakršne koli mirovne pogodbe med Nemčijo in vojno antanto ali SZ, medtem ko SZ in vsak premišljen človek vidi v takem stališču — revanšizem ogrevanje za novo vojno. Zahodne države zaenkrat uradno vse odklanjajo vsak sovjetski predlog o mirovni pogodbi, češ, to je komunistična propaganda. Odgovor ZDA je tudi povečanje vojaškega proračuna, češ da je položaj težak. Tudi Nemčija je povečala vojaški proračun kar za 18 % od lani na letos.

Poleg tega obstoje še indirektni odgovori, ki pa so zelo jasno določeni. Na primer, srečanje nekdanjih generalov SS v Innsbrucku, ki se ga bo udeležil tudi Sepp Dietrich, eden najvidnejših nacistov; ta sestanek spravljajo v zvezo z nemiri v Južni Tirolski, za katere ne more biti odgovorna samo Avstrija, ampak stoji za njimi pangermanski ošabni šovinizem in v tem trenutku — revanšizem, ki ga netižno predesem razne neonacistične sile; Anglija je končno privolila, da se bodo nemški vojniki urili na staroslavem Albionu, da bo torej nemška vojska v miru dosegla tisto, česar ni mogla leta 1940; nemški admiral Wagner je po tej logiki postal komandant pomorskih sil v Vzhodnem morju, čemur so se močno upirali Danci in Skandinavci; zahodna Nemčija je priznala pokojnine vsem esesovcem, če so »čisti«. Tudi to je odgovor na predloge o mirovni pogodbi. Osamljeno je mnenje angleškega maršala Slessorja, da bi morale zahodne države jasno povedati Zahodni Nemčiji, da je meja na Odr in Nisi edina razumna odškodnina za strašne krivice, ki jih je Poljakom storila Hitlerjeva Nemčija. Tako meni tudi de Gaulle, toda v tem pogledu najbrž ni tako trmast kakor pri Alžiru, čeprav je še nedavno pri državnem obisku predsednika Zahodne Nemčije Liebeckeja v Parizu pokazal, da je antigermansko razpoloženje v njem živo. Če s tem predstavlja Francijo, potem integracija NATO vojaška, politična in gospodarska ni ravno na trdnih nogah. Če je to še živo, potem morebiti ni daleč do spoznanja, da je nemški revanšizem leta 1961 prav tako nevaren kakor leta 1933 ali 1939. Tudi tedaj so na Zahodu špekulirali z Nemčijo, ki da bo jez pred vzhodno nevarnostjo. Pa so se uračunali. Toda danes bi bilo za Zahod nevarno, tudi če bi se Nemci obrnili samo proti Vzhodu. Nastala bi vojna, ki bi je nobeden ne ustavil, tudi če bi Zahod ne interveniral. To je jasno povedal Hruščev: »Hočem, da so meje Nemčije in Berlina jasno določene, preden bodo imeli hitlerjevske generali Zahodne Nemčije atomsko bombo. Oni jo bodo imeli, ker jim jo boste dali vi Amerikanci ali Francozi. Če bodo tedaj napadli Vzhodno Nemčijo, ki ne bi bila zavarovana z nobeno mednarodno pogodbo, bodo s tem napadli ves svet. Treba je skleniti pogodbo, da bo nacija; ki bo prekoračila meje, zajamčena v pogodbi, takoj razglašena za agresorja.«

Hruščev je zelo realen. Jasno je, da se današnja nemška teza o združitvi obeh Nemčij in vrnitvi izgubljenih ozemelj opira predvsem na zahodno bojazan pred komunistom, ki bi ga z nemškim revanšizmom radi oslabil. Morali pa bi imeti na umu, da je nemški vojni minister že nekajkrat javno govoril o Nemčiji, ki ne bo več potrebovala ameriške pomoči: »Nemčija bo prišla v položaj, ko bo želela biti zunaj zahodnega zavezništva in tedaj se Zahod tej odločitvi ne bo mogel upirati.« Kdaj bo to? Če kaj poznamo nemško mentaliteto in zgodovino nemškega militarizma, bo to takrat, kadar se bodo uresničile sanje nemškega Drang nach Osten.

T. O.

Na partizanski Resevni

(Nadaljevanje s 1. strani)

V nadaljevanju govora je orisal revolucionarno preteklost celjskega področja, delo in razmah partijskih organizacij itd. S posebnim poudarkom je analiziral 1941. leto, ki je postavilo delavski razred Jugoslavije in Partijo pred težko odgovornost. Na poziv Komunistične partije je bila 20. julija ustanovljena Prva celjska četa. Ceprav so gozdovi na Re-

Tone Skok

sevani, Svetini, okoli Dramelj in na Bohorju onemeli 27. avgusta,

V zadnjem tednu na DOMOVINI

Petek, 14. julija
VRHOVNO SODISCE LRS je objavilo sklepe za spremembo zakonitih določb o varnostnem ukrepu »odvzem vozniškega dovoljenja in o denarnih kaznih za cestno prometne prestopke.

Sobota, 15. julija
IZVRŠNI SVET LRS je na svoji seji razpravljala o vplivih gospodarskih ukrepov Zveze ljudske skupščine na proračune in sklade v LR Sloveniji ter sprejel zakon o socialnih zavodih in vrsto drugih uredb in odlokov s področja gospodarstva.

Nedelja, 16. julija
V POČASTITEV 20-letnice revolucije je bil v Ljubljani velik letalski miting, ki si ga je ogledalo nad 60.000 ljudi. Sodelovali pa so piloti in enote JLA, Vojne letalstva in Letalske zveze Jugoslavije.

Ponedeljek, 17. julija
V LESKOVCU je bilo posvetovanje predstavnikov tekstilne industrije in trgovskih podjetij, na katerem so med drugim ugotovili prenamerno sodelovanje med proizvajalci tekstila in trgovino.

Torek, 18. julija
K ZADNJEMU POČITKU so položili nestorja slovenskih novinarjev Frana Puca. Kljub visoki starosti (72) let je še do nedavnega aktivno delal v uredništvu Dela.

so borbeno izročila mrtvih junakov živela naprej. Plamen vstaje se je širil. Boj je nadaljevala Savinjska četa, pa Brežiška. Puške so zaprasketale na Pohorju, Dobrovljah, Mrzlici... Sledil je napad na Soštanj. Vstaja je dobivala vse večji obseg. Prišla je druga grupa odredov, na Pohorju je bil formiran legendarni Pohorski bataljon. Leta 1943. osvobaja Slandrova brigada Zgornjo Savinjsko dolino, pod Bohorjem pa je Kozjanski odred maščeval Celjsko četo. Prišla je Stirijska divizija in prinesla s seboj val splošnega upora.

Zmaga nad fašizmom je prinesla nove naloge. Treba je bilo začeti z uredničenjem svetilnih idej in bojnih gesel. Treba je bilo postaviti čvrsto ekonomsko osnovo. To pa ni bilo lahko. Leta obnove so nizala eno delovno zmago za drugo. Namesto starega, zastalega, smo začeli graditi novo. Gospodarski napredek in razvoj je spremljal proces vedno globljih sprememb v družbeno političnem življenju. Zaživelo je delavsko samoupravljanje. Proizvajalec je postal upravljalca proizvodnje. Nov komunalni sistem pa je končno prinesel tudi neposredno udeležbo najširših ljudskih množic v upravljanju na vseh področjih družbeno političnega življenja.

Letošnje leto, v katerem praznujemo dvajseto obletnico vstaje, pomeni novo stopnjo v nadaljnjem razvoju naše socialistične družbe. Nov gospodarski sistem je eden poglobljenih elementov neposredne socialistične demokracije.

Svoj govor pa je tov. Skok zaključil z besedami: Dvajset let je

kratka doba, v kateri se mnogi v svetlu ni skoraj nič premaknilo. Za nas pa pomeni teh dvajset let zgodovinsko epoho, v kateri je skupnost jugoslovanskih narodov izbojevala boj na življenje in smrt z najbolj zakrknjenim sovražnikom človeštva, izvedla socialistično revolucijo, obnovila porušeno domovino, pripeljala njeno gospodarsko rast v vrsto razvitih držav in zgradila najbolj svobodno in najbolj demokratično družbeno ureditev. A, ne samo to. Jugoslavija je dežela, v kateri je ideja aktivnega sodelovanja in mirnega sožitja dobila plodna tla in postala vodnik številnih narodov v svetu, katerim je neodvisnost, svoboda, splošni napredek in mir glavni smoter ter cilj.

Zatem je na govorniški oder stopil tov. Stante ter pozdravil udeležence velike proslave ne samo v svojem, ampak tudi v imenu vseh preživelih borcev Prve celjske čete.

Komaj je utihnilo ploskanje in vzkliki heroju, je že k nekdanjemu komandirju Prve celjske čete pristopila pionirka Majda Bavcon ter pozdravila tovariša Stanteta v imenu pionirjev hudinske šole in ga povabila mednje.

V zaključnem delu uspele proslave, sta z recitacijami nastopila člana Slovenskega ljudskega gledališča v Celju Nada Božičeva in Sandi Krošl. Lep program pa sta izpolnila še pevski zbor ter godba na pihala.

Skoda, da je drugi del proslave na Resevni, sproščeno srečanje nekdanjih borcev Prve celjske čete z domačini in ostalimi, prekmalu zmotil dež.

-mb

Odšli bodo v Ljubljano

Že nekaj časa se v našem kraju pridno pripravljamo na udeležbo na veliko proslavo 20-letnice revolucije, ki bo 21. t. m. v Ljubljani, ki je povedal tajnik krajevnega odbora Zveze borcev v Ločah tov. Pavšer. Računamo, je nadaljeval, da bodo na proslavo šli vsi naši odborniki in večina članov. Razen tega se bomo udeležili tudi proslave v Žužemberku.

Podobno je povedal tudi tov. Lubej, direktor opekarne v Ločah, ki je bil v času NOB na Dolenjskem. Sicer grem večkrat v te kraje, je dejal, toda naše sedanje potovanje v Žužemberk pa bo nekaj povsem drugega. Tu se bo-

TUDI LAŠČANI SE BODO POLNOSTEVILO UDELEŽILI PROSLAVE V LJUBLJANI

Po dosedaj zbranih prijavah se bo predvidoma udeležilo preko 800 laščanov republiške proslave v Ljubljani. Pri zbiranju prijav se je najbolj izkazal kolektiv tekstilne tovarne VOLNA, ki je uspel zbrati prijave od več kot polovice vseh zaposlenih.

Kolektiv Pivovarne Laško pa se bo skoraj v celoti udeležil proslave.

Preko 70 prijavljencev, večji del bivših borcev in aktivistov se bo poleg omenjene proslave udeležilo še proslave v Žužemberku.

mo srečali nekdanji borci, ki se nisimo videli že dolgo vrsto let.

Na enak način kot v Ločah se pripravljajo tudi v ostalih krajih konjske občine, pa ne samo člani Zveze borcev, temveč tudi mladina, člani SZDL, sindikata in drugi.

V. L.

Veliko zanimanje ZA PROSLAVO V LJUBLJANI

Na zadnjem sestanku sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov mozirske občine so največ razpravljali o proslavah v počastitev 20-letnice vstaje. Ugotovili so, da so vse dosedanje proslave v občini lepo uspele in da je veliko zanimanja tudi za osrednjo republiško proslavo, ki bo jutri, 21. julija v Ljubljani.

V nadaljevanju so govorili o oblikah in metodah dela osnovnih organizacij Zveze komunistov po tretjem plenumu CK ZKS. Ugotovili so, da so osnovne organizacije po podjetjih pravilno razumele decentralizacijo delavskega samoupravljanja. Zato sta osnovni organizaciji ZK v Lesni industriji Nazarje ter v Gozdnem gospodarstvu sklenili, da bosta ustanovili aktivne komunistov v ekonomskih enotah. Tudi v kmetijski zadrugi bodo v kratkem ustanovili aktiv komunistov.

STARI SPOMINI ob novih dogodkih

(Nedeljske iveri z Resevne)

Nekoč bo ta »cesta«, po kateri avto odskakuje kot kozel, še zelo prijeten turistični objekt. Zaenkrat pa se je bolje prepustiti nočam. Gruče dohiteva voznike in si tešijo žejo. Konji so hvaležni... Manj je tovara.

Blizu vrha smo. Puške so zaprasketale, da odmeva z vseh strani. Včasih bi bil v takih trenutkih tanek kot papir in prilepljen ob gozdna tla. Spomini oživljajo...

Na jasi je vse živo. Borci v partizanski opravi in z odličji na prsih. Rjave obleke kranjskih brigadirjev so pravo nasprotje mornarjem, ki so kdo ve kako zašli v te hribe... Vonj po čepavčičih veje od paviljonov. Nekateri so že tako zgodaj na robu vzdržljivosti. Borci se glasno pozdravljajo, objemajo... Mladina prepeva, igra in poskakuje...

Resevna bi ne bila »v stilu«, če bi vse gladko teklo. Elektro Celje si ni napravil reklame s svojim agregatom, ki je nekaj minut pred glavno slovesnostjo odpovedal pokorščino, potem pa sredi govora z močnim sunkom pripravil žarnice do gromke eksplozije.

Nekdo je glasno pripomnil: — Hudirjevo so mi všeč časi, ko smo take reči poenostavljeno imenovali sabotaža... —

Vreme se je nenadoma skujalo. Paničarski del jo je ucvrl v dolino. Vztrajnejši so se raje zatekli pod platnene strehe paviljonov in skrbeli za ravnovesje, zunanje in notranje vlage...

V nedograjeni koči pod razglednim stolpom so se zbrali stari borci: generalpodpolkovnik Stante Skala, Hribarjeva, Novak, Vovk, Hermina in Farčnik. Manjka Boršč. Tu so še drugi »Enooki Luka«, pohorski in kozjanski partizani, ilegalci, kurirji...

Heroj Stante obuja spomine... Besede so preskromne za dejanja, ki so bila izvršena. Zdravice, udarna pesem... Pol strehe je ob neurnem naliivu toliko kot nič. Curki za vratom in mlake pod nogami jim niso prišle do živega, zlasti ne tistim, ki navajeni dežja na Resevni, vodenega in svinčenega...

Mrak polzi v grape. S kolonozov odteka voda, s partizanske Resevne pa na stotine ljudi.

Bil je lep in nepozaben dan, navkljub dežju in blatu. Bila je res partizanska svečanost.

Resevna je spet onemela. Njen molk pa ni prazen. Bukovje šumi nad Cvetkinim grobom in grobovi stoterih kozjancev...

Resevna ne bo nikoli utihnila. Kajti spet bodo prišli in odhajali njeni junaki... Cesta si utira pot v njeno pobočje in koča pod vrhom bo kmalu prijazno zavetje... J. K.

OKRAJNI ODBOR RDEČEGA KRIŽA V CELJU

OBVEŠČA

vse državljane, ki bodo potovali z motornimi in drugimi prevoznimi sredstvi v dneih 21. in 22. julija 1961 v Ljubljano na proslavo 20-letnice vstaje slovenskega ljudstva, da bo na določenih krajih sporazumno s TNZ, SZDL in Upravniki reševalnih postaj organizirana reševalna služba, in sicer:

1. Dne 21. julija 1961 od 10. do 18. ure v krajih:

- a) v Slov. Konjicah na postaji Ljudske milice (z avtom Slov. Konjic);
- b) v Slov. Konjicah na reševalni postaji (telef. 21 z avtom iz Slov. Konjic);
- c) v Petrovčah na križišču glavne in stranske ceste (z avtom iz Laškega);
- d) v Zalcu na postaji Ljudske milice (z avtom iz Celja);
- e) v Čepcljah pri cestarju, kjer je telefon (z avtom iz Celja);
- f) v Ločici pri cestarju, kjer je telefon (z avtom iz Celja);
- g) v Rogaški Slatini na reševalni postaji (telef. 10) s svojim avtom;
- h) v Celju na reševalni postaji (telef. 04) s svojim avtom;
- i) v Laškem na reševalni postaji (telef. 12) s svojim avtom;

2. Dne 22. julija 1961 od 2. do 12. ure v krajih:

- a) v Slov. Konjicah na reševalni postaji (telef. 21) s svojim avtom;
- b) v Zalcu na postaji Ljudske milice (z avtom iz Celja);
- c) v Rogaški Slatini na reševalni postaji (telef. 10) s svojim avtom;
- d) v Celju na reševalni postaji (telef. 04) s svojim avtom;
- e) v Laškem na reševalni postaji (telef. 12) s svojim avtom.

Vsem, ki bi v teh dnevih in času potrebovali reševalno službo, naj se javijo na omenjenih krajih.

Vse za zdravje in blaginjo skupnosti!

Na sprehod v Tivoli

Kakor v sredini mesta, kjer so zlasti Selenburgovi ulici skoraj čez noč spremenili zunanjo podobo, tako so se velikopotezno lotili tudi del v Tivoliju. Nič več ni starega sejmšiščnega prostora, tenis igrišča ob cesti so se umaknili v notranjost, pod Cekinovim gradom je nastalo umetno drsališče, sicer pa je dobil ogromen prostor zahodno od Tivolija še nešteto drugih športnih in otroških igrišč. Tudi del zidane ograje letnega telovadišča je moral pasti.

Sredi tako nastale velike zelene površine se dviga ogromen stolp. Visok je nad 60 metrov. Nanj so pritrčili 136 žarometov, ki bodo jutri, v petek zvečer, osvetljevali šest in pol hektarjev zborovalnega prostora.

Ob poteh in cestah, ki prepletajo del ljubljanskega mesta, so postavili nešteto paviljonov, stojnic... Na prostoru bivšega velesejma, košarkarskega igrišča ter v Lattermanovem drevoredu je nastal osrednji preskrbovalni center. Hrano in pijačo bodo prodajali po enotnih cenah. Z ustreznimi boni bodo nato dobivali pri stojnicah zaželeno hrano in pijačo. Preskrbovalni centri pa ne bodo samo v Tivoliju, temveč tudi na Ajdovščini, na Cankarjevi pred Samopostrežbo, na Trgu revolucije in na Napoleonovem trgu.

Na zborovalnem prostoru bo nadalje urejenih 29 telefonskih priključkov, ki bodo opremljeni z avtomatskimi telefonskimi aparati. Tam bodo postavljene tudi tri pošte.

Za udeležence proslave je zagotovljenih precej ležišč, vsega skupaj okoli deset tisoč.

Na zborovalnem prostoru bo urejenih osem ambulanz, v mestu pa bo še pet dežurnih ambulanz. Prav tako bodo dežurne ambulantne službe na vseh dohodnih cestah v Ljubljano.

Posebno pozornost in skrb so posvetili okrasitvi mesta. Na vseh vpadnicah so postavljena visoka dvigala, okrašena z zastavami. Tudi na vidnejših in ključnih položajih v mestu so skrbno izdelani šopi zastav. Tu in tam so namestili gesla. Zelo okusno so urejena izložbena okna. Izdelan je bil poseben scenarij za ureditev, aranžma in dekoracijo Titove ceste.

Veliko dela je bilo tudi pri sestavi programa prireditev. Tako bo nocoj v kinu »Union« premiera novega slovenskega filma »Balada o trobenti in oblaku«. Jutri, v petek, bodo na Urhu pri Ljubljani sprejeli mladinske partizanske brigade. Med njimi tudi brigado »Miloša Zidaniška«, ki jo sestavlja mariborska in celjska mladina. Na sporedu je nadalje

prvo izvajanje Klinar-Gobčeve »Rdeče kantate« in »Svobodne zemlje«. Proslavo dvajsetletnice revolucije bodo izkoristili še za podelitev nagrad za najbolj humanistično temo na mednarodni grafični razstavi. Ob dvanajstih bo otvoritev preurejenih prostorov Muzeja revolucije. Ob petih popoldne bodo podelili v Klubu poslancev Kajuhove nagrade za najboljše partizanski tekst. Ob šestih zvečer pa bo v Jakopičevem paviljonu otvoritev razstave risb 65 živečih slovenskih likovnih umetnikov za dobo 1941-61. Na programu večernih prireditev je opera Prodana nevesta (Križanke), nadalje »Zvezde so večne« v Dramskem gledališču, lutkovne predstave itd. Na raznih krajih mesta bodo dopoldne in popoldne javni koncerti godb na pihala. Vsi muzeji in razstave bodo odprte ves dan. Na plesiščih v Tivoliju ter na zabaviščnih prostorih v mestu bodo nastopali zabavni ansambli. Na prireditvenem prostoru v Tivoliju bo igral veliki zabavni orkester RTV.

Se in še bi lahko naštevali in pripovedovali o pripravah in programu, ki so ga sestavili zato, da bo srečanje ob praznovanju velike obletnice ljudske revolucije kar najlepše in da bo ostalo desetletnemu udeležencem v nepozabnem spominu. —am

Tivoli — v ozadju velik svetlobni stolp

DELAJSKO CELJE: 20 LET NAPOROV IN USPEHOV

11. april 1941... Nemški vojni stroj je zasedel Celje. Goebelsova propaganda je kričala že pri Sudetih in Porenju skonstruirane parole »o končno osvobodjeni nemški Spodnji Štajerski«. Tri dni pozneje so bili tu gestapovci. Prve aretacije, transporti v taborišča in pregnanstvo so dokaz, koliko je Celje bilo v resnici nemško. V gramozni jami pod Petričkom so komunisti kovali upor...

20. julija 1941 je bila ustanovljena prva celjska četa. Boj se je začel. Delavsko Celje je imelo prve borbe bodoče velike revolucionarne armade. Na Resevni, v Dramljah in drugod so odjeknile puške. Odgovor okupatorju: Celje nikoli ni bilo in ne bo nemško.

»Stari pisker« je 4. septembra 1941 doživel prvo streljanje talcev. Poslej jih je bilo še osemnajst. 743 ljudi je padlo na dvorišču najhujše mučilnice. Celje se je borilo, umiralo in spet vstajalo. Nad 40 ilegalnih javk je trosilo upor.

Boj se je širil kot gozdni požar. Hribi, ki obdajajo celjsko kotlino kot venec, so bili svobodni, začasni dom partizanov. Celje je imelo svojo ljudsko oblast, svoje velike politične in vojaške zmage. Tlak celjskih ulic je močila dragocena kri junakov, padale so tudi sovragove glave. Osvoboditev jetnikov iz »piskra« je epopeja junštva, kot je pomor v Frankolovem krona nemških zločinov. Skozi trpljenje je Celje našlo svoj resnično in toliko zaželeni cilj. 10. maja 1945 so nad mestom zaplapolale zastave zmage in svobode...

Danes so bile v novo grobnico na Golovcu prenešene krste z ostanki padlih borcev, ki so bili doslej pokopani v raznih grobiščih v bližnji okolici

Iz malega je zrastle velika

Začelo se je novo obdobje, obdobje obnove in izgradnje, v katerem so delovni ljudje »jurišali« na nove družbeno-ekonomske položaje. Celje je s svojim razvojem zelo veran in slikovit barometer našega povojnega družbenega in gospodarskega napredka. V predvojni Jugoslaviji je bilo Celje po svoji gospodarski razvitosti nad jugoslovanskim povprečjem.

In s čim vse je razpolagalo Celje v letu 1939? Celje je imelo samo šest podjetij, ki so zaposlovala več kot 100 delavcev. V industriji zaposlenih delavcev je bilo v tem letu okoli 4000. Mesto je štelu okoli 15.000 prebivalcev...

In danes! Danes je v Celju 20 industrijskih podjetij, od katerih le eno nima nad 100 zaposlenih ljudi. Število v industriji zaposlenih delavcev se je dvignilo na 9700. Skupaj je v Celju zaposlenih 18.300 delavcev in uslužbencev, prebivalstvo mestnega področja pa šteje danes 31.500 prebivalcev.

Ždeov duk...

Silovit napredek je zajel tudi vsa ostala področja družbenega življenja. Nove naloge so terjale novih kadrov, novega, sposobnejšega in razgledanejšega delovnega človeka.

Pred vojno je imelo Celje samo dve popolni srednji šoli, danes jih je pet in vrsta drugih strokovnih šol. Nove šole v bivši Jugoslaviji ni bilo nobene. Danes je vprašanje

šol problem, ki nas najbolj teži, pa smo vendar zgradili v območju občine 8 novih šolskih poslopj.

In še vse drugo! Poklicno gledališče, študijska knjižnica, festivalske prireditve, razgibano kulturno umetniško življenje množic, Delavska univerza s svojimi izobraževalnimi nalogami, vse to so pridobitve delavskega Celja v zadnjih dvajsetih letih. In koliko je tega, česar tu nismo našli?

...v zdeavem telesu

Skrb za zdravje delovnih ljudi je mogla postati učinkovita šele potem, ko so jo nase prevzeli delovni ljudje sami. Poglejmo samo, kolikokrat se je povečala kapaciteta celjske bolnišnice? Koliko imamo krajevnih in obratnih ambulant, koliko zdravnikov je danes in koliko jih je bilo? In dejstvo, da malone vsak prebivalec občine predstavlja tudi koristnika socialnega zavarovanja, je tudi podatek razsežnega toka napredka.

Da je Celje dobilo epiteton »mesto športa«, je prav tako odraz novih družbenih okoliščin. Koliko športnih objektov smo zgradili? Težko bi se vseh spomnili, saj so povsod, v vsakem naselju, ob številnih tovarnah, pri vsaki šoli. Dejstvo, da je vsak tretji Celjan tudi aktiven športnik, je podatek, ki zgovorno ilustrira tudi to področje našega družbenega razvoja.

Vzpodbudna sila napredka so delovni ljudje

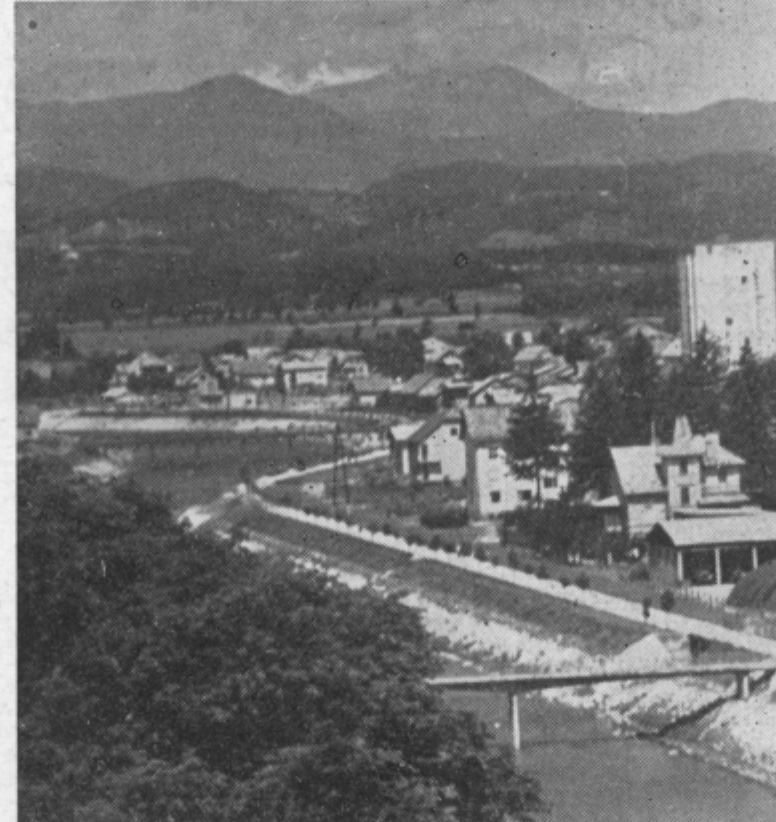
Ta hiter gospodarski razvoj, ki se po svoji intenzivnosti odlikuje zlasti v zadnjih letih, ima svojo vzpodbudo v naslednjih dejstvih:

Da je naš socialistični družbeni sistem sprostil vse razpoložljive sile tako v množicah, kot tudi v sistemu gospodarske politike.

Da so se vse bolj uveljavili in začeli vse uspešneje delovati organi družbenega upravljanja in samoupravljanja.

Da so se povečali umski in fizični napori naših delovnih ljudi, predvsem pa njihova zavestna akcija pri uspešnem vodenju in povečanju proizvodnje.

Tisoče naših delavcev, strokovnjakov, umskih delavcev, delovnih kmetov se neposredno udeležuje v sistemu naše neposredne demokracije. Danes si je že težko zamisliti življenje brez vseh teh demokratičnih pridobitev novega kova. Težko pa je tudi natančneje opisati vse nadaljnje možnosti, ugodne posledice našega komunalnega sistema, ko bo večina naših delovnih ljudi v polni meri zaživela s težnjami družbe.

Savinja je vključena v kamnito strugo. Poplave v Celju pripadajo preteklosti...

DELOVNIM LJUDEM CELJSKE OBČINE ČESTITAJO ob 20-letnici vstaje in k občinskemu prazniku

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR OBČINSKI KOMITE ZKS OBČINSKI ODBOR SZDL OBČINSKI SINDIKALNI SVET OBČINSKI ODBOR ZB OBČINSKI KOMITE LMS

Nastale so mestne četrti »Otok«, Dolgo polje, Nova vas, »Lipa« v Storah. To terja nadaljnja sredstva za komunalno ureditev. Kako naglo raste stanovanjska izgradnja v Celju povedo naslednji podatki:

Samo letos je v Celju v gradnji nad 800 stanovanj.

V letih med 1945 in 1950 je bilo zgrajenih 218 stanovanj.

V letu med 1950 in 1955 371 stanovanj.

Od l. 1955 do danes pa je bilo zgrajenih nad 1000 stanovanj.

To se pravi, da je v Celju od konca vojne do danes bilo zgrajenih preko 2.200 stanovanj.

Za praznik: nove zmage

Ko letos proslavljamo 20. obletnico vstaje, je to naše svečano vzdušje povezano z novimi uspehi. V teh dneh bomo na svečan način zaključili dela pri regulaciji Savinje, ki je vedno, odkar je človek bival na tem področju, uničevala plodove njegovega dela. Regulacija je končana. Odstranjena je velika ovira pri nadaljnjem smoternem izgrajevanju našega mesta, odstranjen je tako pogost izvor velikih elementarnih nesreč.

Ce tej veliki delovni zmagi priložimo še vse ostale, zlasti pa številne uspehe, ki so jih dosegli meščani v okviru stanovanjskih skupnosti pri prostovoljnem delu, potem imajo naše svečanosti tudi delovni, ustvarjalni karakter.

To je bil bežen, površen spre-

hod mimo največjih dokazov naše dvajsetletne graditve, ki je bila polna naporov, težav, toda vselej nagrajena z novimi in novimi uspehi.

V začetku smo zapisali, da je povojni razvoj Celja zanesljiv barometer razvoja v naši socialistični domovini. To tudi je. Celje se ni razvijalo s pomočjo večjih investicijskih prispevkov vse jugoslovanske skupnosti. Njegova rast temelji predvsem na lastnih osnovah in ob prizadevanjih vseh delovnih ljudi v komuni. Koliko večji potem je razvoj drugod, kjer so od najbolj zastalnih prilik dosegli visoko stopnjo gospodarskega napredka.

Dvajset let je malo za življenje nekega naroda. Toda za nas je to ena največjih, najuspešnejših epoh.

CIM VEČ NAS BO, TEM MOČNEJŠI BOMO, NE PO TOPOVIH IN ATOMSKIH BOMBAH, TEMVEČ KOT VEST ČLOVEŠTVA.

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksandar Ranković

POZITIVNE SPREMEMBE V STALIŠČU EMIGRACIJE

Vi, tovariš podpredsednik, ste že leta 1951 ob interpretaciji v Zvezni ljudski skupščini govorili o tako imenovanih razseljenih in ob tej priliki omenili stališče vlade FLRJ do raznih kategorij teh ljudi. Ali bi nama mogli povedati, kakšno je sedaj stališče Zveznega izvršnega sveta do takšnih ljudi?

Jugoslavija želi pomagati vsem, ki hočejo najti pravo pot

INTERVJU S PODPREDSEDNIKOM ZIS ALEKSANDROM RANKOVIĆEM (Nadaljevanje)

»Sedaj, po desetih letih,« je odgovoril podpredsednik Ranković, »lahko rečem, da so se razmere v vrstah vojne in povojne emigracije v marsičem spremenile v pozitivni smeri. Ze takrat smo stali na stališču, da je sovražniki nove Jugoslavije niso vsi, ki so zapustili našo državo in ostali v tujini, ker so jih pripravile od tega različne okoliščine. Pokazalo se je, da je bilo takšno naše stališče pravilno. Ze takrat smo poudarjali, da je vlada FLRJ pripravljena pomagati tistim, ki želijo najti svojo pravo pot. To pa je pripomoglo, da se je vrnilo v domovino mnogo izseljencev. — Drugi so se usmerili na ureditev svojega znanja, hkrati pa so izrazili željo po lojalnih odnosih do svoje stare domovine.

Namen Zveznega izvršnega sveta je, da uresničevanje takšnega stališča ne samo nadaljuje, marveč da z nadaljnjimi prizadevanji tudi pripomore k ureditvi njihovih problemov. Razumljivo je, da to sedaj ne more veljati za tiste, ki so bili veliki vojni zločinci ali organizatorji ter aktivni udeleženci sovražne dejavnosti iz tujine proti novi Jugoslaviji.

Na vprašanje, kaj lahko pove o pozitivnih spremembah v vrstah vojne in povojne emigracije, in kako se te spremembe kažejo, — je podpredsednik Ranković odgovoril:

»Predvsem ne smemo pozabljati, da se je od leta 1948 že vrnilo v domovino znatno število teh ljudi, pa tudi število tistih, ki se vračajo ali se žele vrniti, iz dneva v dan narašča. Tisti pa, ki so sklenili ostati v tujini, se prav tako zanimajo za dogodke v naši deželi in skušajo urediti svoj odnos do svoje domovine. Obratno se na naša predstavništva s prošnjami, ki se nanašajo na ureditev njihovega statusa in na vzdrževanje zveze z domovino in s svojimi družinami ter prijatelji in prosijo pomoči v mnogih drugih vprašanjih, ki sodijo v pristojnost naših predstavništev v tujini ali pa ustreznih organov v domovini.

POMOČ NAŠIH DIPLOMATSKIH PREDSTAVNIŠTEV IZSELJENCEM

V čem se izražata pomoč in zaščita, ki ju dajejo naša diplomatska in konzularna predstavništva?

»Zelo mnogo je vprašanj, v katerih naša diplomatska in konzularna predstavništva dajejo pomoč in zaščito tem ljudem,« je odgovoril tovariš Ranković. »Lahko vama rečem, da takšne prošnje naših izseljencev naraščajo iz leta v leto in naša predstavništva prejemajo že sedaj letno približno dvajset tisoč raznih prošenj za pomoč iz domovine, medtem ko je število prošenj, ki jih obravnavajo sama predstavništva, še večje. Prav tako prejemajo tudi organi v domovini mnogo podobnih prošenj, ki jim jih pošiljajo izseljenci bodi neposredno iz tujine, bodi prek njihovih sorodnikov ali prijateljev v domovini. Sem sodiijo predvsem vprašanja, kakor so: dobiti razne vrste dokumentov iz domovine od izvlečkov iz matičnih knjig do šolskih spričeval, pisanje in overevanje raznih drugih dokumentov, urejanje premoženjsko-pravnih vprašanj, sklepanje zakonskih zvez prek pooblaščenec, repatriacija, itd. Nadalje vsa tista vprašanja, ki se nanašajo na ureditev statusa državljanstva, od vpisa v knjige državljanov v naših predstavništvih do izdajanja potnih

listov in drugih vprašanj s področja službe vizumov in potnih listov.

TISTI, KI SE TEGA NISO STORILI, LAHKO UREDE SVOJE ODNOS DO FLRJ

Rekli ste tudi, da bo ZIS omogočil vsem, ki še niso uredili svojega odnosa do FLRJ, da to store. Ali bi nama lahko povedali o tem kaj več?

»Ker si mnogi ljudje iz vrst vojne in povojne emigracije prizadevajo urediti svoj odnos do FLRJ,« je odgovoril tovariš Ranković, »kakor tudi zato, ker je večina že nekako uredila svoj gospodarski položaj v tujini, smo storili potrebne ukrepe, da bi omogočili vsem, ki svojega odnosa do FLRJ še niso uredili, da to store. Gre predvsem za prošnje za registracijo v knjige državljanov FLRJ v naših predstavništvih v tujini, dalje za izdajanje potnih listov, za ureditev nadaljnje bivanja v tujini ali za repatriacijo. To se prav tako nanaša na ureditev drugih odnosov do FLRJ, kakor na primer odpust iz državljanstva za tiste, ki so že sprejeli državljanstvo dežele kjer žive itd.«

Ali to pomeni, da bo tudi vojnim in povojnim emigrantom omogočeno obiskati Jugoslavijo?

»Vsem tistim, ki bodo uredili svoj položaj v odnosu do FLRJ na način, pojasnjen v odgovoru na prejšnje vprašanje, bo omogočeno obiskovati Jugoslavijo, kakor jo že sedaj iz leta v leto obišče čedalje več naših izseljencev. To bo najboljši način, da se na mestu seznanijo s stvarnostjo in uspehi, doseženimi v novi Jugoslaviji.«

Ali je mogoče, da dobe družine naših izseljencev dovoljenje za izselitev, da bi nadaljevali skupno življenje ali da obiščejo takšne izseljence v tujini?

»Pri urejanju takih vprašanj so naši pristojni organi samo v zadnjih petih letih izdali kakih 80.000 dovoljenj našim državljanom v domovini, da obiščejo svoje sorodnike, ki žive v tujini. Razen tega smo znatnemu številu državljanov dovolili izselitev, da se zbere družine. V ta namen smo izdali po vojni kakih 20.000 stalnih potnih listov. Pristojni organi, organi ki se ravnaajo po humanih načelih, bodo tudi v prihodnje pazljivo obravnavali te vrste prošenj in v vseh primerih omogočili izselitev.«

Nadaljevanje na 4. strani

Ne samo v zaprtih krogih

(Nadaljevanje s 1. strani)

NA DOBRI POTI

Pri obravnavanju razmer gospodarskih organizacij v pogledu izdelave pravilnikov je vsekakor treba upoštevati tudi nekatere objektivne težave, ki so delo zavirale vsaj v časovnem smislu, vendar so ob tem omembe vredne pobude, s katerimi so se izdelave pravilnikov lotili v obliki (Avto-obnova, Slikarstvo »Dom«, Nega, Ključavničar), posebej pa v trgovini in gostinstvu. (Ne glede na nekatere anomalije.) Predvsem velja omeniti izredno aktivnost Okrajne trgovinske zbornice, ki je izdala celó brošuro kot pripomoček za izdelavo analitične ocenitve delovnih mest, pa prav tako Gostinsko zbornico, po katere prizadevnosti imajo vsa gostinska podjetja pravilnike. (Le tu in tam bodo potrebni še manjši formal-

ni popravki. Tu je zlasti zanimivo, da gre od 85 do 95 odstotkov vseh sredstev za neto osebne dohodke iz postrežnine. Višina osebnega dohodka je odvisna od doseženega prometa na delovnem mestu, pri čemer se lahko za ne-kvalitetno opravljeno delo ta dohodek zniža do 25 odstotkov. Pravilniki težijo torej za izboljšanjem postrežbe, vendar pa doslej omenjena klavzula v praksi še ni našla uresničitve. Nobena sindikalna podružnica namreč nima dovolj poguma, da bi jo izvedla, če bi bilo potrebno.

»IZVEN KONKURENCE«

Nov gospodarski sistem bi moral naposled postaviti v enakopraven položaj tudi komunalna podjetja, vendar je zaenkrat tu še največ nejasnosti, ki seveda izhajajo iz objektivnih okoliščin. Tako so Javne naprave v celoti

vezane na občinski proračun, zaradi česar je onemogočena delitev dohodka po pravilniku v skladu z ostalimi podjetji. Medtem ko so zlasti cestni pometarji plačani izključno po času (kar pomeni, da morajo biti pač osem ur na cesti), je podobno tudi v Plinarni-vodovod, kjer odpade 70 odstotkov osebnega dohodka na čas in 30 odstotkov na norme.

ZA GLOBLJE IN EKSPEDITIVNEJŠE DELO

Analize gospodarske komisije so tudi pokazale, da so se v zadnjem času osebni dohodki gibali hitreje kakor proizvodnja, da je prišlo torej do neskladnosti, ki bi lahko imela posledice, v primeru, če bi jo še stopnjevali. Ker pa so prav pravilniki o delitvi dohodka temeljni regulator razmerja med obema elementoma, bo v prvi vrsti potrebno, da bodo pri njihovi sestavi aktivno sodelovale vse družbene organizacije znotraj podjetij, posebej ZK in sindikati, ter da bodo skrbeli predvsem za vsebinsko izvajanje novega sistema. Brez tega je namreč jasno, da se utegnejo vsa, morda še tako pozitivna prizadevanja izroditi in pasti v vodo! Gospodarska komisija je zato izdelala teze, ki jih bodo te dni prejele vse sindikalne podružnice, in ki bodo prav gotovo tehtni pripomoček družbenim organizacijam, da se bodo seznanile z vsemi elementi, ki jih mora vključevati pravilnik. Pobuda je vredna priznanja, toliko bolj, ker je čas kratek in ker ne gre nič več odlašati! dhr

Še mnogo let!

Na zdravje, tovariš Vedenik! smo klicali pred dnevi Vedenikovemu očku. Da, tovariš Vedenik Anton je gostilničar. Konjček v prostih urah pa mu je bil lov. Zato je na tihi slovesnosti tudi največ lovcev. Vedenikov očka je dopolnil petinsedemdeset let. Nekaj govori o revmi, pa se mu prav nič ne pozna. Vsak čas je pripravljen, da gosta v ljudno postreže, z njim malo pokramlja, se na račun dnevnih dogodkov malo pošali in čas prijetneje teče.

Da, Vedenikov oče je eden izmed tistih obrtnikov, ki delajo s srcem. Mnogi reveži se mu imajo zahvaliti za krožnik juhe ali golaža, dosti siromakov je našlo v njegovi hiši prenočišče. In kot najstarejši lovec v Preboldu je vzgajal mlad naraščaj v dobre in poštene lovece, v take ljudi, ki tudi v gozdu delajo s srcem. Zato si oče Vedenik v mirnim srcem nalaga osmi križ; mi, znanci in prijatelji pa kličemo njemu in njegovi življenjski družici: »Na zdravje, še mnogo let!« D. K.

ZADNJE RUŠEVINE NA BREGU ODSTRANJENE

V začetku junija so člani množičnih organizacij v stanovanjski skupnosti »Pod gradom« spet zgrabili delovno orodje. Lotili so se ruševin in napol uničene hiše na Bregu 69. Tu so bili menda tudi še zadnji ostanki vojnega opustošenja. Hišo so ponovno

ometali in prebelili, okoli nje pa uredili majhen park, ki bo z malim vodometom dokončan najkasneje do 22. julija. Pri teh delih so zavedni člani množičnih organizacij doslej opravili preko 1.500 ur prostovoljnega dela.

Skupnost - skupni problemi

Med koristne in zlasti potrebne družbene organizacije spada vsekakor tudi stanovanjska skupnost. To je, skupnost, ki se ukvarja s celotno vrsto pomembnih vprašanj, ki zadevajo državljane določenega območja. Takšno skupnost imajo tudi v Zalcu. V svetu te skupnosti so člani odbora SZDL, kar omogoča tesnejšo povezavo obeh družbenih organov. Razen tega je v odboru stanovanjske skupnosti tudi zadovoljivo število žena, medtem ko je še vedno premalo mladine.

Vprašanja, ki jih stanovanjska skupnost rešuje, pa so seveda zelo pomembna. Predvsem je treba omeniti njeno prizadevanje, da bi v Zalcu samem ustanovili potrebne servise, s čimer bi v znatni meri razbremenili ženo, ki bi se lahko tako temeljiteje posvetila družbenemu delu in seveda tudi družini. Doslej so ustanovili servis za pranje in likanje, ki je našel dovolj koristnikov.

Da bi bilo delo stanovanjske skupnosti čim uspešnejše, ga opravljajo posebne komisije, ki jih je osem po številu. Med njimi je najbolj delavna komisija za komunalne zadeve, komisija za socialne probleme, pa tudi komisija za pomoč družinam in komisijam za pomoč hišnim svetom.

Najbolj pereč problem, s katerim se stanovanjska skupnost srečuje, pa je finančni problem. Pomanjkanje sredstev je namreč najbolj občutno prav pri omenjenih servisih, kamor spada tudi mlekarica in obrat družbene prehrane. Servisi nimajo svojih upravnih odborov, delavci se čutijo zapostavljene, ker stvari še niso urejene do tiste stopnje, do katere so urejene drugod. Dokončnih pravilnikov o delitvi dohodka ni, zaradi

česar si osebje ni na jasnem, koliko bo kdo zaslužil. Vendar pa so stvari v teku in upati je, da bodo kmalu pozitivno rešene.

Kljub pomanjkanju denarnih sredstev pa je vendarle razveseljivo, da so doslej v obrat družbene prehrane vložili preko 18 milijonov dinarjev, od tega samo za opremo preko 8 milijonov. Za dokončanje tega obrata je potrebno samo za servise še preko 10 milijonov dinarjev. Ker obrat še ni v celoti urejen, tudi vsa oprema ni prišla do uporabe, saj je še za okrog 6 milijonov vskladiščene. To znova opozarja, da bi bilo treba ta prepotrebni družbeni objekt spraviti v mrtve točke in mu dati tisto veljavo, ki je spričo vse hitrejšega sodobnega tempa vedno bolj jasna. Če se je namreč doslej našlo lepo število pristašev družbene prehrane, jih bo v prihodnosti prav gotovo še znatno več.

Humoristična kemonika

LE VKUP, LE VKUP...

V petek popoldne se je pred Elektromercatorjem (na strani Na-me) nudil množičnim radovednim Celjanom nenavadni prizor. Možak pri kakih petintridesetih, s kolesom in po vsej priliki malce okrogel, je z vso močjo svojih glasilk žugal proti nekemu okno z izrazi, ki so množične prebivalce, ki so bili namreč vedno bolj množični, navdušili z nenavadnim pričakovanjem, kaj še kaj bo. Pa razen nenavadnega vpitja ni bilo nič drugega kakor tole: možak se je odpeljal, ostali pa so — dolgi obrazi. Škoda!

NOVA MODA

Vožnja po pločniku — s kolesom ali z mopedom — mora biti posebno prijetna, kajti v nasprotnem primeru skoroda ni verjetno, da bi se je kdo posluževal. Pa vendar. V Kocbekovi ulici in na kratkem odseku Vodnikove ulice je v zadnjem času malone na dnevnem redu. To si je mogoče razlagati s tem, da se taki vozači po vsej priliki bojijo ceste, pa zato raje ogrožajo druge na pločniku. Seveda je vprašanje, če se jim bo novost obnesla.

DOMAČA ZANIMIVOST

V nekem podjetju imajo pravilnik, po katerem delijo dohodke. Neka delavka je mesec dni slabo delala, tako da je bil izračun plačila za delo nizek. Pa so rekli: če ti damo komaj toliko, kolikor si zaslužila, ne boš mogla živeti. In so ji dali več. Ko je naslednji mesec dobro delala, je bilo izplačilo brez učinka. (Če bi ji izplačali vse, kar je zaslužila, bi namreč živela tisti mesec predobro!)

OPOMIN

Naj se zaveda, kdor banane kar na pločnik lupi, da sam in še kdo drug na njih lahko jo bridko skupi.

RAZVESELJIVO

Zlasti razveseljivo je namreč, da si je italijanski film Nevarne žene ogledalo lepo število mulcev od dveh let naprej, kar dokazuje namreč veliko zanimanje za ženska vprašanja.

oh

Avtobusni promet Celje

vrši vožnje na rednih avtobusnih progah, izletniške vožnje pa v sklopu turistične agencije Izletnik.

Plinarna vodovod Celje

čestita vsem delovnim ljudem ob 20. obletnici vstaje naših narodov in prazniku občine Celje — 20. juliju.

O EMIGRANTIH V VZHODNO-EVROPSKIH DEŽELAH

Na vprašanje, ali lahko pove kaj o emigraciji v vzhodnoevropskih deželah, je Aleksandar Ranković odgovoril:

»Tudi v deželah Vzhodne Evrope, in sicer pretežno v sosednih žive ljude, ki so se v določenih okoliščinah in iz različnih pobud izselili iz Jugoslavije.

V te dežele se je izselilo predvsem število naših državljanov zaradi brezposelnosti in težavnih gospodarskih razmer v bivši Jugoslaviji. Čeprav so že več let ločeni od svojih družin in domovine, ti izseljenci niso pretrgali vezi s staro domovino. Ogromna večina je s simpatijami spremljala osvobodilno borbo narodov Jugoslavije in povojne revolucionarne spremembe v naši deželi. Po vojni, v obdobju znane gonje Informbiroja proti naši državi, so odkrito pritiskali nanje, jih odpuščali iz službe in mnogo so jih izgnali v FLRJ. Znatno število izseljencev, ki še sedaj žive v teh deželah, pa niso sprejeli tujega državljanstva, slej ko prej izražajo željo, da bi se vrnili v FLRJ in se stalno naselili v domovini. Vsem, ki izražajo to željo, bodo naša konzularna in diplomatska predstavništva v teh deželah tudi v prihodnje, kakor sem že rekel, dajala vso potrebno pomoč za ureditev njihovega položaja v FLRJ. V nekaterih vzhodnoevropskih

Čim popolnejša ureditev položaja naših izseljencev

INTERVJU S PODPREDSEDNIKOM ZIS ALEKSANDROM RANKOVIČEM

(Nadaljevanje)

deželah živi tudi nekaj naših državljanov, ki so pripadali okupatorjem oboroženim formacijam, in se udeleževali bojev na vzhodni fronti, ljudi, ki so delali v okupatorjevem civilnem ali vojaškem aparatu ali pa so se kako drugače prostovoljno izselili iz tistih krajev naše države, ki so jih fašistični okupatorji med vojno anektirali, pa so v teh deželah sprejeli njihovo državljanstvo.

V najmanjšo skupino emigrantov v teh deželah sodijo emigranti iz obdobja gonje Kominforma proti Jugoslaviji, t. j. tisti elementi, ki so izdali svojo domovino, Partijo in revolucionarno borbo svojih narodov v najtežavnejših dneh grobe pritiska na novo socialistično Jugoslavijo, boreč se iz tujine aktivno proti naši nacionalni neodvisnosti in graditvi socializma. Tako so zaman skušali razcepiti našo emigracijo v teh deželah in jo pridobiti za svojo sovražno gonjo proti Jugoslaviji. Po letu 1959 so se mnogi emigranti iz te kategorije, ki so vendarle spoznali svojo zablodo, vrnili v Jugoslavijo, kjer so ob pomoči pristojnih organov uredi-

li svoje družinske in premoženjske razmere. Nekateri izmed teh emigrantov, ki so ostali v tujini in sprejeli državljanstvo omenjenih dežel, pa še sedaj sovražno delajo proti socialistični Jugoslaviji. Med njimi so tudi takšni, ki delajo tako zato, ker ne poznajo resničnega stanja pri nas. Tudi njim je omogočeno, da uredijo svoj državljanski status in položaj nasproti FLRJ.

ČEDALJE MANJ TISTI, KI IZ PUSTOLOVSKIH ALI PODOBNIH POBUD BEŽE ČEZ MEJE

Kaj nam lahko poveste o tem, da določeno število ljudi še sedaj ilegalno odhaja v tujino in kaj store naši pristojni organi v zvezi s tem vprašanjem?

»Drži, da se kdaj pa kdaj zgodi, da določeno število naivnih ljudi — takšnih ljudi pa je od dne do dne manj — običajno iz pustolovskih in drugih podobnih pobud odide čez mejo naše države brez potnih listov,« je odgovoril podpredsednik Ranković. »Gre večinoma za mlade ljudi, ki v svoji nepremišljenosti upajo, da se bo-

do kje drugje z lahkoto dokopali do lahkega zaslužka in udobnega življenja. Toda že po prvih korakih, da bi se znašli v tuji deželi, zadenejo na stvarnost, in potem je razumljivo, da doživljajo bridko razočaranje. Od njih dostikrat izsiljujejo razne izjave, ki niso v nobeni zvezi s stvarnimi pobudami njihovega nezakonitega odhoda v tujino in z njihovim prepričanjem. Ko pa se že znajdejo v takem položaju, kaj lahko postanejo plen znanih vojnih zločincev in drugih sovražnikov naših narodov, ki jih lahko izkoristijo za čisto navadno trgovino z belim blagom, za tihotapstvo in kriminalnih raznih vrst. Namesto pričakovane lahkega in udobnega življenja mnogi izmed njih brez sleherne zaštite tavajo po svetu, primorani, da primejo za najbolj naporno fizično delo po rudnikih, na sečnji gozdov in podobno. Zato se večina izmed njih, ko spozna svojo zablodo, vrne v domovino, če pa ostane v tujini si zagotovo ostanek v zelo težavnih okoliščinah ter nočejo imeti nobenega opravlja z ljudmi, ki so v službi drugih ali ki se zaradi

svojih nečistih osebnih ciljev ukvarjajo s sovražno dejavnostjo proti FLRJ. To je tembolj razumljivo, ker politične pobude teh ljudi niso bile razlog, da so se izselili iz domovine.

Tu moram omeniti tudi stališče nekaterih dežel, ki dajejo takšnim ljudem status političnih beguncev, čeprav dobro vedo, da pobude, ki so jih napotile, da so ilegalno zapustili svojo domovino, niso v nobeni zvezi s politikom. Naša predstavništva v tujini store vse, kar je v skladu z načeli mednarodnega prava, dajejo jim vso možno pomoč in zaščito, zlasti v primerih, ko razočarani in brez sredstev za obstanek prosijo, da bi se vrnili domov. V takšnih primerih ukrepajo naša predstavništva zelo hitro.

Poudarili ste, se je glasilo zadnje vprašanje, da bo ZIS storil tudi nekatere ukrepe, ki naj zagotovijo uveljavljanje takšne politike nasproti izseljencem. Ali nam lahko poveste, za kakšne ukrepe gre?

»Posamezne zakone in druge pravne predpise,« je rekel pod-

predsednik Ranković, »ki se nanašajo na vprašanja izseljencev, smo uveljavili že prva leta po osvoboditvi naše dežele in v njih so določbe, ki urejajo samo nekatera vprašanja s tega področja. Glede na to in okoliščine, ki sem jih že poudaril v pogledu odnosov izseljencev do nove Jugoslavije, je čedalje bolj čutili potrebo, da določbe zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na ta vprašanja, izpopolnimo in vskladimo z dosedanjim praksom, ki jo je treba tudi v prihodnje uveljavljati v smislu tistega, kar sem že rekel. Za nadaljnje uspešno uresničevanje našega stališča in politika nasploh do izseljencev je torej treba v tej smeri uveljaviti ustrezne ukrepe ter tako tudi na ta način prispevati k čim učinkovitejši in popolnejši ureditvi in normalizaciji položaja naših izseljencev.

V ta namen smo v ZIS že imenovali skupno komisijo pristojnih zveznih organov uprave, katere naloga je prav v tem, da prouči vsa ta vprašanja in pripravi ustrezne predloge.

Lahko pričakujemo, da bo ZIS v kratkem omogočeno proučiti osnutke predpisov, s katerimi bi bila urejena vprašanja, ki se nanašajo tako na izseljevanje iz naše države kakor tudi na priseljevanje v njo.

Znak kvalitete

TEKSTILNA PREBOLD

DELEN — CIC — BARHANT — BATIST

TEKSTILNA PREBOLD

RUTE — FLANELA — DUVETIN — ZAVESE

TEKSTILNA PREBOLD

KOVINSKO PODJETJE

„KLIMA“

CELJE, VODNIKOVA ULICA 6

IZDELUJEMO IN MONTIRAMO

KOMPLETNE VENTILACIJSKE IN KLIMATIČNE
NAPRAVE

POLEG VSEH V STROKO SPADAJOČIH DEL
VRSIMO SE INSTALACIJO
VODOVODA IN VSEH VRST
CENTRALNIH KURJAV

Kolektiv

TOVARNE
EMAJLIRANE
POSODE

Celje

POŠILJA ISKRENE POZDRAVE

OB 20. OBLETNICI VSTAJE NASIH NARODOV

PREBIVALCEM OBČINE CELJE

PA ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE

OBČINSKEGA PRAZNIKA 20. JULIJA

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE
Celje

POŠILJA ISKRENE ČESTITKE

OB 20. OBLETNICI VSTAJE

NASIH NARODOV IN

PRAZNIKA OBČINE CELJE

20. JULIJU

Kolektiv

Termoelektrarne
Šoštanj

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM

OB VELIKEM PRAZNIKU

20. OBLETNICI VSTAJE 22. JULIJU

Za občinski praznik občine Celje, 20. julij

in za 20. obletnico vstaje jugoslovanskih

narodov iskreno čestita vsem občanom na

področju občine — kolektiv

Železarne Štore

Trgovsko podjetje
s tekstilom

Volna CELJE

čestita ob občinskemu prazniku 20. juliju
in 20. obletnici vstaje jugoslovanskih naro-
dov.

ZLATARNA CELJE

iskreno čestita ob 20. obletnici vstaje naših
narodov in k občinskemu prazniku 20. juliju

Tovarna esenc
in eteričnih olj

Etol

CELJE

pošilja iskrene pozdrave k občinskemu
prazniku 20. juliju

Trgovsko podjetje VESNA Celje

čestita k občinskemu prazniku 20. juliju

Kolektiv Tkanine - Galanterije Celje

iskreno čestita ob 20. obletnici
vstaje naših narodov in za občin-
ski praznik 20. julij

Trgovsko podjetje

*Železninar
Celje*

Stanetova 4

se pridružuje čestitkam ob 20.

obletnici vstaje naših narodov in

občinskemu prazniku 20. juliju

Trgovsko podjetje

Artmaster

Celje

čestita k občinskemu prazniku

20. juliju in 20. obletnici vstaje

naših narodov

KOLEKTIV

Kovinolehna Celje

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM OB 20. OBLETNICI VSTAJE NAŠIH

NARODOV, OBCANOM NA PODROČJU OBCINE CELJE PA K

OBCINSKEMU PRAZNIKU 20. JULIJU.

PRIDRUŽUJEMO SE ČESTITKAM

ZA OBCINSKI PRAZNIK 20. JULIJ IN ZA

20. OBLETNICO VSTAJE NAŠIH NARODOV

KOLEKTIV

Aero
C E L J E

Trgovsko podjetje

KURIVO - Celje

čestita vsem delovnim ljudem ob 20. obletnici
vstaje naših narodov in prazniku občine Celje
20. juliju

KOLEKTIV

CELJSKE OPEKARNE

čestita vsem prebivalcem občine Celje ob občin-
skemu prazniku 20. juliju

„Mesnine“ Celje

iskreno čestita k občinskemu prazniku 20. juliju

in ob 20. obletnici vstaje naših narodov.

TRGOVSKO PODJETJE

Usnje Celje

pošilja iskrene pozdrave vsem delovnim ljudem
ob 20. obletnici vstaje naših narodov in občinske-
mu prazniku 20. juliju

RAZGOVORA MIMO GREDE

Neurje prekrižalo načrte

Referenta za kmetijstvo šostanjske občine tovariša Stropnika sem res obiskala kar mimogrede — tak je bil tudi najin kratek, prijeten razgovor. Ko sem ga povprašala po kmetijskem planu, mi je najprej takole odgovoril:

»Neurje, ki je proti koncu junija zajelo tudi dobršen del naše občine, nam je močno prekrižalo račune. Nevihta se je najmočnejše razdivljala nad Plešivcem, Ravnam, Sentvidom — nekoliko manj nad Belimi vodami in Topolšico — in nam je v teh predelih popolnoma zbila žito, močno prizadela travniške površine, vrtnine itd. Obetali smo si tudi srednje ugodno sadno letino, pa je po neurju stanje popolnoma drugačno. Poleg tega, da bomo oškodovani pri količini, tudi kvaliteta ne bo najboljša, saj skoraj ni sadeža, ki bi ne bil poškodovan.

Skratka, vse kaže, da poljedelski plan ne bo dosežen. Zaradi izgube krme pa bo prizadeta tudi živinoreja.

Potem je najin pogovor stekel o Velenju, preskrbi z zgodnjo zelenjavo in mlekom, nekaj besed sva izmenjala še o živinoreji in podobno. Z gradnjo vrtnarije v Velenju je že nakazana rešitev njihovega velikega problema — preskrbe mesta z zgodnjo zelenjavo. Ponavadi jo v Velenju dobijo takrat, ko je je tudi vsepovsod drugje že dovolj. Vrtinaria s toplotnim ogrevanjem bo začela

obratovati že jeseni in zgodaj spomladi s povrtnino ne bo več skrbi.

»Tudi v živinoreji smo prišli takko daleč, da nam mleka ni treba več dobavljati iz drugih krajev in tudi v bodoče bomo gojili čim več sivorjavega goveda, ki je za nas najprimernejše. Kaj mislite, nas

bo tudi pri tem oviralo kakšno neurje?« se je še nasmehnil.

In nekaj trenutkov nato sem že sedela v vlak, ki me je vozil v Velenje. Tam sem na kmetijskem gospodarstvu Salek poiskala direktorja, ki se je o delu in težavah gospodarstva kar hitro razgovoril.

Razdrobljenost pa taka!

Ta stavek se je kot rdeča nit po belem platnu vlekel skozi ves najin razgovor. Kar kmalu sem se prepričala, da so te razmetane površine res velika ovira pri boljši proizvodnji. Da pa so površine čisto zares razdrobljene, sem se prepričala na lastne oči — k sreči seveda samo na karti! Razdrobljenost je pravzaprav razumljiva, kajti gospodarstvo je nastalo z združitvijo različnih posestev. Danes že precej drugače izgleda kot je pred leti. Precejšen del zemljišč je so nekoč rasli kmetijski pridelki, je namreč zazidanih, na nekatera se je razširil rudnik itd. Sedemnajst hektarov najboljših zemljišč so že izgubili za gradnjo Velenja, predvidevajo pa, da jih bodo čez čas še petnajst. Na obratu Turnu, ki obsega 47 hektarov zemlje bodo z novim rudniškim kopom izgubili do dve tretjini površin, pa jih to vendarle ne ovira, da

si ne bi prizadevali uvesti sodobnega načina kmetijske proizvodnje. In to je na tako razdrobljenih površinah nedvomno težko! Tako je bila do leta 1956 obdelava ročna in so šele v zadnjih letih začeli intenzivneje uvajati mehanizacijo. Specializiranemu načinu proizvodnje niso odgovarjala ne orodja, ne zemljišča, ki jih je gradnja enodružinskih hiš še bolj razbijala na manjše površine, in ne zgradbe, ki že dolga leta stojijo. Tako se sedaj ni rešeno vprašanje, kje bi uredili obratne in upravne prostore in podobno.

»Glavna smer naše proizvodnje je živinoreja,« mi je pojasnil direktor. »Na drugo mesto bi lahko uvrstili vrtnarstvo in nato sadjarstvo. Tako imamo 250 glav vse živine, od tega 150 mlekaric in skrbimo za lasten podmladek. Krave imamo v treh hlevih — na Golici, Turnu in v Šostanju. Mnogokrat se zgodi, da v Velenju zmanjka mleka, istočasno pa ga je v Šostanju še dovolj. Zato mleko prevajamo — prevoz pa je tako drag! Prav zaradi tega smo se odločili zgraditi nov hlev. Sprejel bo lahko 180 krav in bo — polodprt. Živina bo privezana, stojišča bodo kratka, hlev pa bo zračen in sodobno opremljen. Za tak hlev smo se odločili na podlagi dolgih razprav in primerjanj. Je pravzaprav nekakšna kombinacija med zaprtim in odprtim hlevom. Menimo, da bo tak hlev, ki je ognjevaren, kjer ne bomo porabili mnogo stelje, z vsemi higieničnimi napravami itd., za nas najbolj primeren. Čez dva meseca bo že gotov — okrog 45 milijonov dinarjev je veljal,« je še pristavil in mi potem povedal še nekaj besed o vrtnarstvu. Le-to nima perspektive, zaradi rudarstva bo namreč izgubilo površine. Zato se usmerjajo na njivsko vrtnarstvo.

»Fluktuacija delovne sile je pri nas še posebej velika,« je nato še nadaljeval na vprašanje. »Delovni pogoji so težki, stanovanj nimamo, plače so precej nizke — in marsikdo zbeži v industrijo. Zato niti ni čudno, da imamo okrog 75 odstotkov ljudi nekvalficiranih in samo polkvalficiranih. Ta problem bo verjetno najtežje rešiti.

Takšno je bilo nekako moje šostanjsko in velenjsko srečanje. Spremljalo ga je mnogo misli in dobre volje, označevalo je mnogo kretenj dela, pokazalo pa je veliko delovne pripravljenosti. —ij

Dan, dva, z brigadirji

Le še nekaj dni nas loči od vrnitve druge celjske mladinske delovne brigade »Borisa Kidriča«, ko nam bodo mladi brigadirji lahko sami kaj več povedali o življenju in delu na avtocesti »Bratstva in enotnosti«. Danes zapišimo le nekaj besed, ki jih je o tem povedal predsednik komisije za delovne akcije pri okrajnem komiteju Ljudske mladine Celje Fredi Golavšek, ki se je nekaj dni mudil v Srbiji pri naših brigadirjih. V uredništvu sva se takole pogovarjala:

»Najprej bi rad naše brigadirje predstavil,« je začel in izbral tri fotografije. »Na prvi jih vidite na poti proti delovišču, na drugi so že prišli za lopate in samokolnice, na tretji pa je njihov ponos — stencas v naselju. Na njem so uredili »Celje v slikah«, prikazuje pa tudi dogodke iz brigadirskega življenja. Povedali so mi, da je le-to lépo in da se skoraj bojijo trenutka, ko se bodo morali raziti. Pa tudi sam sem se prepričal, da to niso le lepe besede. Brigadirji so složni — nedvomno gre za to velika zasluga komandantu Stan-ku Seničarju — in to se jim marsikje pozna. Delovno normo prese-gajo za šestdeset do sedemdeset odstotkov, v naselju so priljubljeni, zato imajo tesne stike z ostalimi brigadami, njihove »Prireditve za naselje«, kot imenujejo kulturno zabavne sporede, ki jih pripravljajo skoraj vsak večer, pa so pestre in zanimive. Imajo svoj zabavni orkester, pevski zbor, dobro športno opremo in v medbrigadnih tekmovanjih zasedajo prva mesta.

»Kakšne možnosti pa imajo za osvojitve enega boljših mest na festivalu, ki se je začel?« sem bila nekoliko radovedna.

»Mislim, da se bodo visoko »prinili«. Njihovi dosedanja uspehi v športu in kulturi jim vlivajo kar precej samozavesti. No, pa da ne boste mislili, da so to samo moje besede. O brigadi se je pohvalno izrazil tudi komandant naselja; sekretarka centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije Francka Strmole in drugi, ki so brigado obiskali, pa so odnesli kar najlepše vtise.

»Kako pa se naši Celjani udeležujejo krožkov? Jih lahko tudi tu

tako pohvališ?«

»Prav tako!« je prikimal tovariš Fredi. »Skoraj vsi se udeležujejo v krožkih. Tako bomo dobili več mladih motoristov, mopedistov, fotoamaterjev itd. V prostem času pa poleg tega spoznavajo bližnjo in daljnjo okolico, se ukvarjajo s športom in podobno. — Same lepe stvari sem povedal o brigadi, pa zakaj ne bi — če je res tako.

Prav ima tovariš Fredi. Napisala sem zatorej njegove besede. —ij

36 stanovanj

V žalski občini so v zadnjem času na področju kmetijstva povečali socialistični sektor za 450 hektarov, tako da je v tem sektorju skupaj okrog 2000 hektarov ali 11 odstotkov vse obdelovalne površine.

Poleg tega so vložili znatna sredstva tudi v stanovanjsko izgradnjo za potrebe kmetijskih delavcev, in sicer preko 100 milijonov dinarjev. Sredstva je prispeval občinski stanovanjski sklad ter republiški in okrajni sklad za pospeševanje kmetijstva; delno pa tudi kmetijska gospodarstva z različnimi uslugami in določenimi deli.

Žetev v Dravinjski dolini

Nedavno so pričeli v Dravinjski dolini in v okolici Konjic z žetvijo ranih italijanskih vrst. Kmetijski strokovnjaki pravijo, da bo pridelek letos kar zadovoljiv. Zlasti velja to za one kmetovalce, ki so pravilno in pravočasno gnojili in uporabili zaščitna sredstva. V ravninskih predelih bodo pretežni del žetve opravili z dvema kombajnom. Kmetje so namreč preračunali, da je žetev s kombajnom, ki pšenico tudi omlati, precej cenejša od klasične.

Tako so v občini skoraj vsa kmetijska gospodarstva razen Mirošana, ki je to vprašanje v glavnem že rešil, vključena v stanovanjsko izgradnjo. V Sempetru gradijo 8 stanovanjski blok, za Latkovo vas v Preboldu prav tako 8-stanovanjskega, po 8 stanovanj pa gradi še žovneško kmetijsko gospodarstvo v Braslovčah ter kmetijsko gospodarstvo v Arji vasi. Vsega skupaj je v gradnji 36 stanovanj.

V odkupu borovnic presegli plan

Medtem ko je lanskoletni odkup gozdnih sadežev znašal v Ljubčini le nekaj sto kilogramov, so letos na samo eni odkupni postaji odkupili že 12.000 kg borovnic v skupni vrednosti 1.200.000 din ali 50 % več, kot so planirali.

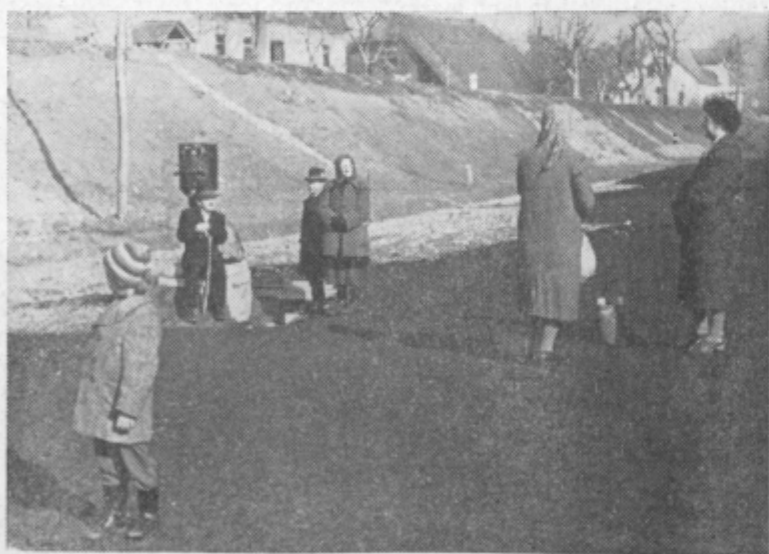
Ker je bilo letošje zorenje borovnic dokaj neeakomerno so še okoliški gozdovi vedno polni nabiralcov, zato pričakujejo, da bodo konca obiralne sezone odkupili še večje količine borovnic.

Občina: to so ljudje

»Ceste so take, da ne moremo več voziti! Živina si bo noge polomila! Občina pa ničesar ne napravi!« tarnajo in se jezijo ponekod. »Davke znajo pobirati, ceste pa ne popravijo. Pa ceste so občinske od nekdanj: občina jih mora popravljati! Tako je!« se je pridružil sta-

ri možak. »V suši si živina parckle polomi, v moči pa do trebuha v blato zagazi!«

Da, robančiti je res lahko! Grde ceste jezijo ljudi. To razumemo vsi: živina trpi, ljudje trpijo, blato pa venomer ostaja in se noče umakniti. Občina pobira davke,

Sentvidčani so z novo progo izgubili komaj sezidano postajo. Zdaj čakajo pod milim nebom in vsakem vremenu. Tudi za novo postajališče se bo potrebno potegovati s skupnimi močmi, sicer ne bo zraslo še tako kmalu.

toda denar ne potrebuje samo za ceste. Tu je zdravstvo, šolstvo, komunala, javna uprava in še vrsta reči, brez katerih ne bi mogla pravilno dihati občina. Če bi tam ne teklo v redu, kako hitro bi zaro-bantili naši ljudje! Prav je, da včasih glasneje povedo, kaj jih žuli. Organi družbenega upravljanja so za to, da se ljudje v njih udeležujejo in sodelujejo, povedo svoje misljenje, pa čeprav večkrat bolj glasno. Koga pa zmerjajo, če zmerjajo občino? Ljudje, ki so pri občini v službi vsekakor niso krivi, da je cesta slaba. Pa tisti tudi niso »občina«. Občina: to so ljudje! To so vsi občani skupaj. In občina lahko da samo toliko, kolikor ima. Ima pa toliko, kolikor občani ustvarijo. Dvigniti je potrebno proizvodnjo tudi na Smarskem, kjer zaradi občinskih cest največkrat tarnajo in se jezijo. Brez dobrih cest ni napredka: to vemo vsi. Toda samo z razburjanjem in jezo ne bomo usušili blata niti zravljali jarkov. Ponekod se tega že zavedajo.

V Platinovcu pri Grobelnem so nehali robančiti, temveč so pograbili krampe in lopate in jo na pobudo svoje organizacije SZDL mahnili na cesto. Najbolj se je razvnela Stefka Jamnikarjeva, ki je navdušila še ostale. Prej ko v tednu dni so zgradili že 1 km trdnega cestišča in tako spojili vas z glavno cesto. Niso hoteli več čakati in samo terjati. Zdaj so zadovoljni, saj so sami bili kos dolgo neresljivi nalogi. Podobno so se

zganili ljudje novega naselja pri Grobelnem, ki so s prostovoljnimi delom in s pomočjo šmarskega združnega traktorja zgradili 700 m ceste, po kateri lahko zapelje vsak avtomobil. Posebno vzpodbudno je delal tovariš Mikola kot organizator. Predsednik krajevne organizacije SZDL Božo Grafenauer je veselo povedal:

»Tako je edino pravilno. Letos so se naši ljudje razgibali. Nekaj je pripomoglo tudi to, da so imeli blizu gramoz namreč iz nasipa stare železniške proge. Platinovčani in Grobelčani so temeljito zagrabili za delo, pa tudi v Gornji vasi, Bodrežu, Predelu in Bošniški vasi; vendar bi lahko še bolj. Ceste bodo sami potrebovali, zato je prav, da se zanje tudi sami potrudijo, ker izdatnejše pomoči res ni mogoče pričakovati od občine ali drugod. Končno smo občina mi sami.« Tako je! Prav je dejal predsednik krajevne organizacije SZDL in prav so storili ljudje, ki so prišli za delo.

»Družbena zavest, pravilno do-umevanje pogojev, v katerih živimo, to je večji kapital kakor denar, kajti dinar v rokah zavednih ljudi je lahko podesetorjen. In če se bodo občani — pa ne samo na Smarskem — zavedali, da so občani tudi oni sami, bo veliko do-slej neresljivih nalog hitreje rešenih in življenje vedrejšje. Da, vprašanje občinskih cest naj rešuje občina, toda, ne pozabimo, občina so ljudje!«

POMEMBEN POSVET

Pred nedavnim so v šmarski občini temeljito razpravljali o uveljavljanju novih predpisov v gospodarstvu in krepitvi komunalne sistema, pred dnevi pa so na pobudo organizacije SZDL sklicali večji posvet, ki se ga je udeležilo 68 delegatov, o vprašanjih šolstva in zdravstva v občini. Nedvomno sta ti družbeni službi velikega pomena in je potrebno pretresti probleme prav podrobno.

Družbeni in gospodarski razvoj sta dosegla nagel skok, ki mu šole morajo slediti, sicer vzgoja ne bo povezana z življenjem in proizvodnjo, kar je nujno potrebno. Materialni pogoji na šmarskih šolah zdaleka ne odgovarjajo potrebam, čeprav si občinski ljudski odbor prizadeva, da bi našel sredstva in odločneje reševal vprašanja novogradenj in obnove. V Kostrivnici in Rogaški Slatini število otrok nenehno narašča, odpreti bo potrebno nove oddelke, toda učilnic ni. V Kostrivnici že učijo v treh izmenah, v spodnji šoli v Rogaški Slatini pa bodo morda že prihodnje leto morali pričeti. Izgradnja novih šol v industrijskem delu Rogaške Slatine in Lesičnem je neodložljiva, enako dograditev četrte učilnice v Kostrivnici. Prav tako je potrebno opremiti šole.

Vsi smo odgovorni za vzgojo, zato bi si vsi tudi morali prizadevati, da bi omogočili vzgojnim ustanovam vsaj znosne pogoje za delo. Vse premalo povezuje je med gospodarskimi podjetji in šolami, čeprav se že dolgo govori o patronatih in podobnem. Z ustanovitvijo občinskega sklada za prosveto deloma skušajo reševati finančno problematiko, toda dotok v sklad je preskromen, ker na Smarskem

ni razvite industrije. Ugotovili so, da nekatere šole nerealno planirajo svoje izdatke. Ponekod so neodgovorno prekoračevali proračunske plane, drugod pa so bili preskromni. Zavedati bi se morali, da trošijo družbena sredstva, ki so prav tako omejena in jih je potrebno ustvariti. Šolski odbori so odselej neposredno odgovorni za trošenje proračunskih sredstev in od njihove gospodarnosti je odvisno, koliko bodo napravili z dodeljenimi sredstvi.

Šolski uspehi so odvisni predvsem od učiteljev in staršev. Na Smarskem je 152 učiteljev, od tega 42 moških in 120 žena. Med njimi je 13 upokojujencev in 10 honorarcev, absolutovtov srednjih šol. Kljub temu še manjka 15 učiteljev. Čeprav občina štipendira 46 učiteljskihnikov, bodo predvidoma morda zamašili vrzeli v desetih letih. Učitelji so preobremenjeni večkrat še s pretiranim izvenšolskim delom, čeprav so med njimi tudi nekateri, ki se izvenšolskih dolžnosti znajo otresti. Izvenšolske pa mora učitelj delovati, če hoče vskladiti pouk z življenjsko stvarnostjo.

Podobno so ugotavljali tudi v zdravstvu, da so materialne osnove za izboljšanje zdravstvene službe na Smarskem zelo skromne. Prav tako ni dovolj kadra, posebnih medicinskih sester, ki bi jih potrebovali prav zdaj, ko uvajajo zdravljenje in nego bolnikov na domovih. Na Smarskem je na 4000 prebivalcev 1 zdravnik in na 8000 prebivalcev 1 medicinska sestra. Obremenitev je velika predvsem zaradi obširnosti in hribovitosti občine, kar je posebno občutno v Obsotlju in na Kozjanskem. S.

PRED 20 LETI

Bil je čas, ko je narodnostna pripadnost pomenila najvišjo gredo; ko je bila prusko nemška rasa vse, vsakršna druga rasa pa nič; ko se je reklo, govoriti v svojem lastnem jeziku, neodpušljivo žaliti vsoljeno nemščino; ko si je uniformiran duh, vzgojen v častitljivi bojevniki tradiciji po zgledu največjih barbarskih vrstnikov v zgodovini dovolil pravico ne samo fizičnega, ampak tudi duhovnega uničevanja ljudi in ljudstev; ko je bilo upepeljevanje dokazil njihove kulturne prisotnosti med živimi samo neizogibni sestavni del velikega programa; ko so zemlje in človeške krvi lačne pošasti sledile povelju svojega nekdanjega brkatega slikarja iz Braunau na Innu, da »prepleskajo« kontinente in jih »poslikajo« s kljukastimi križi in dvozglavi orli... bil je čas nemške kulture in civilizacije XX. stoletja, ko je bil človek ponižan do živali, ko so kletke koncentracijskih taborišč pomenile prizanesljivost, smrt pa odrešenje.

Pred komaj dvajsetimi leti. Komaj dvajset let je preteklo od te najdrznejše militaristične avanture, kar si jih je kdajkoli izmisli kak narod. Toda nore ideje o vsoljenem rajhu, popadki blaznosti o tem, da je »Deutschland

über alles«, sadovi degeneriranih možgan so se razblinili v pozornost, iz katere je pred očmi višje rase vstajala fatamorgana povsem nasprotna resničnosti — ljudski upor. Postalo je črno na belem, da lahko osvajaštvo rodi le glas osvajanih; da je svet preogromen in so ljudstva premočna, da bi mogla kloniti pred domisljavo nadutostjo blaziranih fanatikov. Sijaj škornjev in strumnost telesnih gibov sta utonila v krvi — slava pruske militaristične zibelke je še zadnjikrat zasijala.

Ko se zdaj, po dvajsetih letih, spominjamo vseh strahot tega edinstvenega bojnega pohoda, ko hkrati proslavljamo obletnico rojstva naše socialistične ljudske revolucije, ki je neprecenljivo prispevala k njegovemu koncu, in ko imamo pred seboj družbeno tvorbo kot najvišji in najčistejši izraz naše svobodne ustvarjalnosti, ne moremo mimo tega trenutka s priznanjem in spoznanjem, da nas je revolucija rešila ne samo telesnih, pač pa tudi duhovnih spon. Napredna kultura, ki je bila dotlej stvar žandarmerijskih spisov in žandarjev, kasneje pa kot neolčljivi spremljevalci borbe in upora na mrtvaškem listu fašizma, se je mogla ohraniti samo z zmago in je mogla obroditi samo v svobodni domovini. dhr

Nepotrebni nespোরазum

FILM o dramski dejavnosti

Na članek V oklepu, objavljen v eni izmed zadnjih števil našega lista, smo prejeli odgovor, ki ga v celoti ni mogoče objaviti sprico izredne dolžine in deloma tudi iz preprostega razloga, ker v nekem smislu žali. Oglasil se je torej kolektiv neke šole, (ki je ne bomo imenovali, ker v spornem članku ni bila nikjer niti misljena niti omenjena!) s spisom, ki izraža docela neupravičeno občutljivost. Da pa namreč vsakršen odgovor ne daje vedno zgleda, kakršnega hoče dati, imamo dokaz tudi tu.

Za kaj torej gre? Povzemamo kratko vsebino odgovora po odstavkih:

1. Članek V oklepu »je bil zlonameren, žaljiv, neobjektiven, torej demagoški«.

2. »Šola je v kratki dobi svojega obstoja postala prava družbena ustanova, tesno povezana s celotnim gospodarskim, političnim in kulturnim življenjem okraja. Organi družbenega upravljanja so veseli vsake konstruktivne kritike, ki temelji na poznavanju razmer in prispeva k izboljšanju vzgoje in izobraževanja na šoli.« Sledi vmešavanje v privatne zadeve in odrekanje »moralne pravice« pisati »nekomu kateremu vse to ni potrebno (to poznavanje — op. pis.) temveč lahko kot novinar piše v svoji sodbi vse po navdihu in mu ni potrebno poznavanje družbenega življenja v okraju.«

3. Sledi opis opravljenega dela na šoli, zlasti dejavnosti v okviru Jugoslovanskih pionirskih lger, pri čemer ima med prvimi zasluge prizadeta oseba, hkrati pa očitno, da pisec članka na mnogostevilne prireditve ni našel poti.

4. Ob koncu najdemo tu še poduk: »Pojdimo med ljudi, spoznavajmo življenje, spoznavajmo gospodarsko, politično, kulturno prosvetno in vzgojno problematiko ter pišimo zdravo konstruktivno kritiko, ki bo pomagala odстранjati nepravilnosti in pomanjkljivosti...« z epilogom: »ker bi nam (sic) lahko rekli — Le čevlje sodi naj kopitar.«

To je, na kratko, povzetek najvažnejših misli omenjenega spisa.

K temu pa se seveda zdi potrebno dodati prav tako kratko pojasnilo.

Prvič. Predmet spornega članka nikakor ni bila ta šola, niti član kolektiva te šole, pač pa primer, ki ga je imel pisec priložnosti »poslušati« skozi steno nekaj mesecev, za kar nosi krivdo po vsej priliki »tanka« arhitekture! Človek navsezadnje ni dolžan prenašati, četudi upravičenega vpitja svojih sosedov, še najmanj, če stene niso po njegovi zaslugi tanke! Nekoliko obzirnost bi pač lahko pričakoval vsaj ob poznih ve-

černih urah (kar končno zagotavlja tudi hišni red)!

Drugič. Iz tega sledi, da sklicevanje na družbeno vlogo šole nima nikakršne osnove, ker je ta vloga zelo dobro znana in ker šola tu sploh nima nikakršnega opravila! Kar zadeva izraze »zlonameren«, »žaljiv«, »neobjektiven«, »demagoški«, je res, da so to zelo tehtni, zelo udomačeni izrazi, vendar pa tu žal tako pomensko kakor jezikovno docela zgrešeni (zlasti zadnja dva pa netočno uporabljena). Naslednje, kar je vsekakor vredno pripomniti, je ugotovitev, da nekdo — naj bo kdorkoli — »kateremu vse to — namreč zasledovanje nekih sestankov — op. pis. — ni potrebno, nima moralne pravice pisati, ker lahko pač kot novinar piše v svoji sodbi vse po navdihu.« Takšno dozevanje seveda ni nič drugega kakor nepoznavanje stvari. Izhajajoč iz znane metode sklepanja od posameznosti k splošnosti (čeprav posameznost tudi v tem primeru ni bila navdihnjena iz zraka). Tudi o moralni pravici ne kaže razpravljati prenatolgo,

ker namreč nima nihče pravice, to pravico komurkoli odrekati. Če pa jo že odreka, so takšni nagibi v nasprotju z ustavo!

Tretjič. Prav nobenega dvoma ni, da je šola, ki se čuti prizadeta, opravila neprecenljivo delo in da so prav takšne tudi zasluge prizadete osebe! Toda kje je v spornem članku o tem sploh govora? In če ga ni bilo, ga ni moglo biti ne v slabem ne v dobrem smislu! Če pa pisec ni našel poti na posamezne prireditve, je to izključno njegova krivda? Zakaj šola ni nikoli poslala uredništvu nikakršnega vabila?

Četrtič. Ne da bi se bilo treba poslužiti nauka neke zelo znane basni, je vendarle popolnoma jasno, da je morda še bolj kot učiteljevo prav novinarsko delo povezano z družbo in družbenim dogajanjem. Zato se zdi takšno podučevanje neumestno in nepotrebno. Podobno, kakor če bi rekli: prosvetni delavci naj bo v prvi vrsti v šoli, ko pa je zopet jasno, da je predvsem tam!

Uredništvo

Problematika učbenikov

Pred nedavnim je bil na Sekretariatu Sveta za šolstvo razgovor, ki ga je pripravila Komisija za učbenike in priročnike pri Svetu za šolstvo LRS in na katerem so pojasnili nekatera vprašanja v zvezi s fondom učbenikov, ustreznost in kvaliteto, cenami in stroški itd. Povzemamo nekaj misli.

Ob reformi našega šolstva se je porajalo tudi vprašanje sodobnih učbenikov in učil. Postalo je jasno, da si resnične reforme brez teh pripomočkov ne moremo zamisliti, vendar so se pokazale tudi težave pri izdajanju učbenikov. Predvsem niso izdelani temeljni principi o učbenikih glede na stroko, vrsto šole in starostno stopnjo učencev.

Učbeniki starega tipa so bili avtoritativni nosilci učnega procesa, pri čemer je bil učitelj samo tolmáč vsebine učbenika in posredovalec med učbenikom in učencem. Druga pomanjkljivost je bila ta, da so ti učbeniki premalo upoštevali način mišljenja otroka, da so bili bolj ali manj podobni katekizmu, v katerem so bile zapisane končne in nespremenljive resnice, o katerih učenec ni smel dvomiti.

S tem v zvezi si Komisija za učbenike in priročnike prizadeva rešiti predvsem tri bistvene probleme. Prvič, zagotoviti večjo stalnost učbenikov, izpolniti fond učbenikov s potrebnimi učbeniki in tretjič, prilagoditi učbenike potrebam in zahtevam reformirane šole.

Ker je doslej dobila konkretno obliko le reforma osnovne šole, je mogla Komisija prav zanj pripraviti največ sodobnih učbenikov.

Z novim šolskim letom bodo imeli učenci od 1. do 5. razreda izjemno učbenikov za spoznavanje družbe in jezikovne vadnice na razpolago vse potrebne učbenike, medtem ko so učbeniki za 6. in 8. razred deloma v recenzijem postopku, deloma v popravilu in bodo v glavnem na razpolago v šolskem letu 1962-63.

Večje je pomanjkanje učbenikov na gimnazijah in učiteljskih. Dosedanji učbeniki le deloma ustrezajo sedanjemu učnemu načrtu, vendar bo tu vprašanje rešeno šele z dokončno reformo obeh šol.

Največji problemi, ki se porajajo ob hitrejšem izpopolnjevanju fonda učbenikov, je v pomanjkanju dobrih piscev in tudi v neurejenosti učnih črtov. Delo pa zavirajo tudi še nerazčiščena vprašanja, kakor mesto in vloga učbe-

nika v sodobni šoli in še posebej mesto in vloga učbenika pri vsakem predmetu posebej, vprašanja pedagoške narave itd.

Da bi mogli to problematiko hitreje rešiti, je Komisija mnenja, da jo bo moral proučevati organ, ki se ukvarja z vzgojno izobraževalnimi vprašanji; da si bo treba pomagati z ustreznim materialom, ki so ga v zvezi s tem že izdelale druge republike; dalje bo treba opozoriti zvezni zavod za napredek šolstva, da skupno z republičnimi zavodi prične reševati ta vprašanja; Komisija pa se naj poveže z dobrimi praktiki po šolah, ki bodo kritično spremljali uporabnost posameznega učbenika.

Tudi, kar zadeva tehnično plat učbenikov, leti še vedno zaostajajo za učbeniki nekaterih narodov. (Oprema, slikovni material, tisk itd.), vendar pa kvaliteta in cena učbenika še vedno nista vsklajena. Dejanska cena Prvega berila je na primer 420 din, prodajna 240, razlika pa krijejo milijonske subvencije Sklada za pospeševanje založništva pri Svetu za prosveto in kulturo LRS. Kako rešiti to nasprotje, je vprašanje. Na Hrvatskem so prišli na ekonomske cene in se držijo principa, da cena ne sme zmanjševati kvalitete učbenika. Toda tu so tudi naklade znatno večje.

V soboto zvečer je bila v dvorani Delavskega odra interna premiera ozkočrtnega filma o dramski dejavnosti v celjski občini, ki ga je filmski sosvet pri okrajnem svetu Svobod in prosvetnih društev posvetil letošnjim amaterskim letnim igram v Dobrni in 20-letnici ljudske vstaje.

Film je posnel Peter Božič s sodelavci.

Gre vsekakor za prvo večjo akcijo filmskega sosveta in predvsem za resna prizadevanja, da bi sedanjo razgibano dramsko dejavnost v naši občini popularizirali, hkrati pa jo tudi ohranili.

Film je presenetljivo uspel kljub nekaterim pomanjkljivostim tehnične narave (zlasti slab filmski material). Zjel je vseh 14 dramskih družin v občini s posebnostjo krajev, v katerih te družine delajo, njihov kratek historijat, predvsem pa najožje okoliščine, kakršne so pogoji dela, problematiko, ki jo morajo reševati, dela, ki so jih uprizorile in drugo. Predvsem je vsega priznanja vredna ljubezen, s katero so se avtorji lotili filma. dhr

Ekскурzija zgodovinarjev in geografov

Te dni smo zgodovinarji in geografi celjskega okraja, skupno z razrednimi petih razredov osnovnih šol, priredili ekskurzijo v manj znane kraje Hrvatskega Zagorja in aHloz. Ekскурzija je bila del bogatega seminarkega dela zgodovinskega in geografskega aktiva v sestavi Pedagoške službe OLO Celje. Udeleženci ekskurzije smo si ogledali manj dostopne kraje, ki pa so geografsko in zgodovinsko zelo pomembni. Svoje novo pridobljeno znanje in vtise bomo prenesli na naše mlado pokolenje in s tem poglobili znanje tega še

sorazmerno malo znanega področja, ki pa je v vseh pogledih zelo zanimivo.

Stroški, ki nastanejo v zvezi s tako ekskurzijo, se v šolskem delu bogato obrestujejo. Manjši del so prispevali udeleženci sami, ostalo pa nam je prispevala družba in s tem dokazala polno razumevanje za potrebe rednega dela aktiva, za kar se ji udeleženci ekskurzije iskreno zahvaljujemo.

Aktiv zgodovinarjev in geografov

S polic Študijske knjižnice

Apfen B.: Repetitorij elementarne matematike, 5. izd. Zagreb 1960 S. 20822. Baldwin E.: Dinamika biokemije. Zagreb 1960. S. 20819. Collier J.: Indians of the Americas. 7. print. New York 1959. S. 21017. Dapešić S. & P. Pavlović: Političke promene u Aziji posle drugog svetovskog rata. Beograd 1958. S. 20922. Fairservis W. A.: The origins of Oriental Civilization. New York 1959. S. 21019.

Heisenberg W.: Physik und Philosophie. Frankfurt/M. 1959. S. 21020/249. Katić D.: Društveno-ekonomske osnove arapskog nacionalizma. Beograd 1959. S. 20921. Lutz E. H. G.: Penicillin. Frankfurt/M. 1959. S. 21020/254. Milenković M.: Afrika i velike sile. Beograd 1958. S. 20920. Pravopis hrvatskosrpskog književnog jezika. Zagreb & Novi Sad 1960. S. C. 4.

FRICOV POHOD

(Osnutek za humoresko)

Fric je bil sijajen vojak. Zasluge za to velja pripisati okoliščinam rojstva. Rodil se je namreč nekeje na Pruskem kot potomec starodavne vojaške familije, ki je zvesto služila vladarjem. Pri rojstvu so mu ob zibelko pripeli puško, nad njo pa obesili meč.

Ko je dobival prve zobe, je proti pričakovanju dobil tudi močan nahod in drisko in tedaj je njegov oče obupan vzkliznil: »Ne bo vojak! Nahod in driska sta slabo znamenje! Poglejte našega rajnega Hansa, še preden je mogel postati konjeniški častnik, ga je pobral nahod.«

Ko je mali Fric shodil, mu je oče kupil miniaturno armado z vsemi pripadajočimi oficirji in generalci. Učil ga je strategije in taktike.

»Fricerl,« mu je rekel, »viš, to je vojska. Tu sta dva vojaka in tu eden. Če ta dva napadeta tega, kdo bo zmagal?«

Fricerl ga je samo topo pogledal.

»Ej, sinko,« je rekel stari Fric sam pri sebi, »zabit si; nikoli ne boš vojak.«

Vojaške lekcije so se vrstile druga za drugo in Fricerl je počasi, toda vztrajno in vse bolj razumeval trdega vojaškega duha, sistem borbe, strateške in taktične posebnosti; vedel je, da lahko dva vojaka prej premagata enega samega kakor en sam dva, da pa je bistvo dobre borbe prav nasprotno, ker je treba sovražniku nanesti čim večje izgube s čim manj žrtvami. Pogosto sta se tudi sama šla vojsko.

Tako je Fricerl kmalu postal Fric, to pomeni, rekrut in vojak. Solske potrebe je zamenjal za turnister, glavo pa za čelado. Ekserciral je po pravihli ostri in toge pruske discipline, ki je iz njegovega telesa kmalu naredila stroj ali mašino na neuničljivi nožni pogon (služil je namreč pri pehoti).

Po činu je napredoval do Spiessa in to špisovstvo ga je navdalo s ponosom ali — lahko bi tudi rekli — je močnejše poglano stroj, ga naredilo še tršega in strumnejšega.

Tako zlikan in vsestransko obtešan se je eden od mnogih Fricev z ostalimi Frici podal na pot po svetu, morda tudi na pot okoli sveta. Potovanje naj bi točno sledilo geografski karti, ki jo je izdelal kartograf firer. Če bo tempo marša hiter, ne bo preteklo nekaj mesecev in svet bo klečal na kolennih in s svojimi poljubi brisal škornjeve debele plasti prahu. Deutschland, Deutschland über alles... — Če bom pogumen, si je rekel Fric, — če izkažem firerju zaupanje, ki mi ga je izkazal on, s tem, da smem nositi tole edinstveno uniformo z vso opremo, tedaj si zaslužim čast in slavo v napredovanju, ne uide pa mi tudi železni križec. To pa je vendar največ, kar lahko vojak doseže. Seveda, tisti železni križec, ki štrli iz zemlje, je še več, ampak zvesti Spiess ne misli, nikoli ne sme misliti o tem.

In Fric ni nič mislil. Mislila je njegova puška, turnister, čelada,

mislile so noge. Če je dozdal v malem gledal to, kar se mu je kazalo v velikem, je zdaj nenaodoma v velikem zagledal to, kar je bilo malo — namreč samega sebe na zemeljski obli.

Po neklih čudnih izobarah in izohipsah je naposled priromal tudi k nam, gnan od prepričanja, da je on edini zakoniti odposlanec vse-mogočnega boga vojne, torej poklican, da deportira človeštvo v peklo in nebesa.

Kako enostavno! je sam pri sebi vzkliznil Fric, ko mu je po slabih desetih dneh hoje bilo določeno, da bo svoje noge premikal še naprej. — Ampak ta enostavnost ga utegne ogoljufati za sanje in postaviti na laž ves dolgi militaristični trud! Spomnil se je miniaturne armade. Kako velika je bila ta armada, če jo je imel razpostavljeno na mizi, in kako mala, če jo je razporedil po sobi! — Kje je borba? si je rekel. — Nič borbe. Kako preprosto! Die Räder müssen rollen... ja, die Räder, na noge so pa pozabili. Te so vendar važne. Glej, koliko so že prehodile! In vse to je zdaj tvoje, Fric! Kolikšna premoženje! Koliko prostora!

Potem je seveda nekega dne na vsem letem počilo in Fric se je vprašal: — Od kod pa zdaj to? To ja ni mogoče! Saj firer (heil Hitler) o tem vendar nikjer ne govori? To ga bo gotovo presenetilo. Dozda je vendar šlo vse tako gladko! Kaj neki si bo mislil? — — —

dhr

Kulturni center

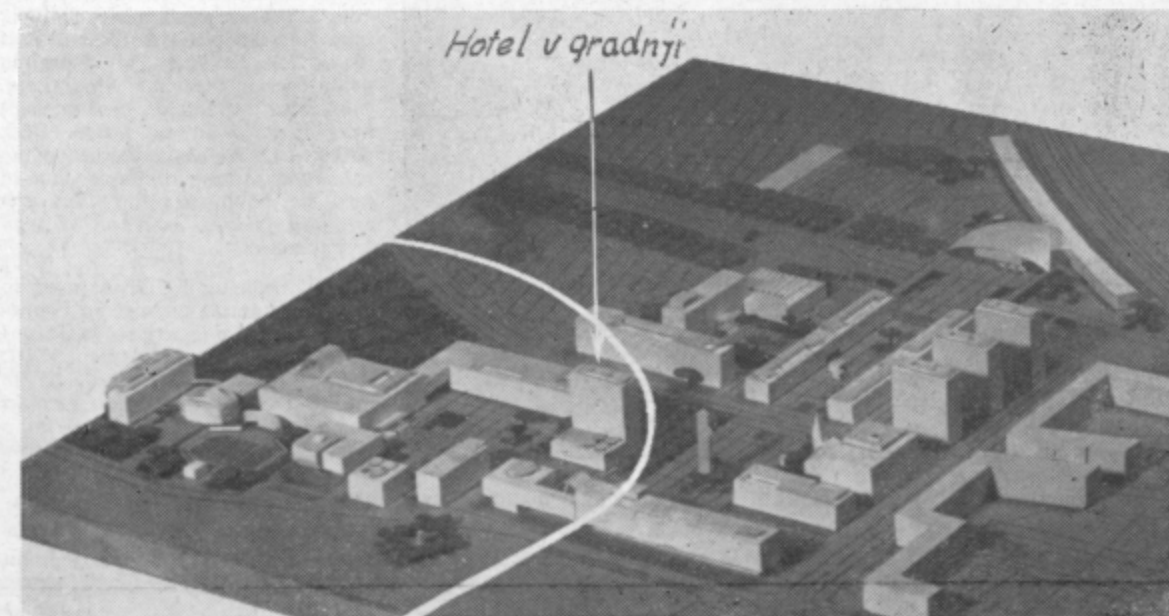
Celje, ki je bilo pred drugo svetovno vojno za polovico manjše kakor je dandanes, in ki mu med vojno niso prizanesle niti bombe, je v šestnajstih letih po osvoboditvi močno spremenilo svoj obraz.

V vrsto njegovih ureditev spada predvsem urbanistični načrt.

Interni natečaj za urbanistično rešitev so razpisali že lani, marca letos pa je občinski ljudski odbor razpisal javni natečaj za idejne

osnutke tlorisnih rešitev in medsebojnih povezav kulturnega dela — ta vsebuje kulturno upravni in trgovski del. V novem kulturnem centru (na sliki v krogu) bo velika prireditvena hala, kinodvorana, dom Svobod, Delavskega odra in ljudske univerze, Moderna galerija, glasbena šola in otroško vzgojni center.

Kulturni center je severozapadno od hotela v gradnji.

Obkoljeni

Pomikali smo se proti Smrekovcu in nazaj pod Mozirsko planino. Tam so nas obkolili. Artilerija je tolkala z ene strani Drete na naše položaje. Nemški pešaki so silili proti nam in prišlo je do težkih borb, ki so trajale ves dan.

Popoldne ob kratkem zatišju se je zbral štab in zaskrbljeno motril položaj. »Če ne bo drugače, bomo morali prebiti blokado in preko doline doseči drugo stran Savinjske doline!« je govoril tovariš Mišo. Molčali smo. Vedeli smo, kaj bi to pomenilo. Verjetno bi nas zelo malo ostalo pri življenju. Dolina je široka, a kritja ni nobenega.

Pri vrhu Mozirske planine so treskale mine. Nenadoma je zaskrbljena mina prav pred nas, ki smo stali v krovu in kovali načrte za bodočo noč. Kot na komando smo se razkropili in odneslo nas je po zadnji plati proti dolini. Mina na srečo ni eksplodirala. Precej časa je minilo, da smo se spet zbrali.

Umaknili smo se proti borbenim položajem. Komisar Tisovec je stal za debelo smreko in vlekel svojo pipo v kateri je smrdel slab tobačni tobak, ki so mu pravili »štriklovec«. To pravzaprav ni bil več tobak, temveč posušena tobakova stebila.

Nemci so začeli zopet obmetavati z granati. Pri vsaki eksploziji je Tisovec pomežikal in večkrat rekel:

»Dobro je, ta tudi ni zadela.« Pri sosednjem drevesu sem sedel ovit v zeleno pelerino in molčal. »Vseeno so mi bolj simpatični topovi od minometalcev. Topovski granati se še lahko nekako izmakneš, mini pa ne. Mina je zahrbtna in takrat najbolj nevarna, ko je ne slišiš, granata pa ves čas poje, ko je v zraku«, sem razmišljal in nervozno kadil cigareto. Tisovec je nekaj mahnil z roko in me glasno vprašal: »Ali mi boš dal svojo polavtomatsko puško, če ostanem do svobode živ?« Obljubil sem mu jo, da bo lahko po Straži na Dolenjskem, odkoder je doma, lovil srnjake.

Kuharji že dva dni niso uspeli kaj poštenega skuhati. Vedno jih je kaj pregnalo. Zato nam je že pošteno krulilo po želodcu.

Obdelava s topovi je bila končana. Nastala je tista čudovita in neprijetna tišina v pričakovanju sovražnega napada. Tisovec je celo pozabil na pipo, ki mu je zaradi tega ugasnila. Vsi smo stali za drevesi in negibno prisluškovali. Neka preplašena verveica se je spustila prav pod noge komisarju, ki se je zdrznil in potem široko nasmejal.

Tišino je prekinilo strašansko vpitje: »Hural! Juriš!« Napreje. Vsi smo pomagali in z napetimi puškami tekli naprej po gozdu proti sovražniku. Brzostrelke, puške, mitraljezi — vse se je strnilo v strahoten lajež, ki so ga prekinjale rezke eksplozije min. Na drugi strani so padale nem-

ške komande: »Vorwärts!« »Vorwärts!«.

Vse se je pomešalo: pokanje, treskanje, vpitje, javkanje ranjenih v več jeziki (na ozi strani so bili poleg Nemcev namreč tudi Ukrajinci.)

Mlad mladinski aktivist je bil ranjen v nogo, drugi tovariš spet v roko. Nekdo je z robcem poizkušal zlepit pol useša, ki se je komaj držalo s kožico telesa.

Ujeli smo nekaj Ukrajincev.

Spet je nastala tišina. Že dvakrat so se Nemci umaknili na svoje stare položaje. Mogoče bodo

utihnila. Razposlali smo svoje ti-palke na vse strani. Nikjer ni bilo »luknje«. Torej, bo le treba preko doline...

Toda tudi sreča ne počiva: sredi noči smo nepričakovano uspe-li. Brez strela smo ze izvlili iz obroča.

V zgodnjih jutranjih urah smo se pomikali proti prvimi kmetijam lačni, žejni in izmučeni. Nostili smo nekaj ranjencev, ki so ob vsakem koraku zastokali, nekateri zavpili in tretji spet preklinjali. Nosila so postajala težka kot svinca.

sedaj popustili. Toda prav kmalu so začeli spet s topovsko obdelavo naših položajev. Granate so zažvižgale preko naših glav in njihovo treskanje se je sumljivo bližalo. Polegli smo po tleh. Vsak je iskal kakšno vdolbino, da bi ga zaščitila. Tiščali smo glave v mah. Granate so neusmiljeno klestile vejčve, tako da je v gozdu postajalo vse svetlejšje.

Dobro, da vsaka granata ne zadene. Toda vkljub temu nam je zadnja kanonada žal pobrala našega zobotehnika, ki je na nesrečo bil v zaledju, kjer je padlo največ granat. Minute so se vlekle. Dneva ni hotelo biti konec. Komaj smo čakali noči, kajti to je naš edini zaveznik v tem težkem položaju.

Nemci so poiskovali še nekajkrat prodreti v naše položaje in šele v mraku je borba popolnoma

Drobtina

GLASBA PROTI BOLEČINAM

Neki švicarski zobozdravnik je uvedel med svoje instrumente tudi magnetofon. Medtem ko bolniku pili in vrta zobe, mu natakne na ušesa slušalke, kar baje učinkuje podobno kot injekcija.

Zima je pritisnila. Sneg je pobelil najprej Uršjo goro, Mozirske planine in Smrekovec. Potem se je spustil na Sv. Križ in Ravne in končno obležal tudi v Saleški dolini. Podplati iz Šoštanske tovarne usnja so bili vojne kakovosti in kmalu so nam pogledali palci iz čevljev.

Popoldne smo bili v Cirkovcah. Obrnli sem belo haljo in s kurirjem sva odšla proti Velenju. Od 1941. nisem videl domačih. Več kot tri leta je od tega, ko so me odpeljali v zapor. Od takrat me ni bilo več v Saleški dolini.

Mrak je legel že ob petih popoldne. Počasi sva se pomikala mimo Konovega in Smartna proti Velenju. Kadar človek po tolikih letih spet pričakuje srečanje s svojimi najbližnjimi, ima poseben občutek.

V Smartnem sva se ustavila pri znanih. Zvedela sva, da so bili popoldne še Nemci v trgu. Menda so že odšli. Sedaj je ostala samo še žendamerija, ki pa ponoči kaj nerada hodi iz hiše. Nekaj požirkov »hrabrosti« iz steklenice nama je poglajlo kri po žilah in že sva prečkala most preko Paške pri Melanški. Bila je že policijska ura in žive duše ni bilo na cesti. Vsa okna so bila zatemnjena. Na breze se je obesil sneg in lunin svit je iz njih pletel vsemogoče oblike. Prava zimska idila, ki priklesne človeka, da bi stal in stal, ter občudoval lepoto zimske pokrajine ponoči.

Previdno sva stopala naprej proti trgu. Tu sem poznal vsak kotiček. Nisem zastoj kot otrok pretaknil vse okoliče. To mi je sedaj prav prišlo. Mimo drvarnice sva smuknila na domače dvorišče in potem z mačjo tišino po strmih stopnicah na hodnik, ki je vodil k spalnici domačih. Potrkal sem. Nobeden mi ni odgovoril. Potrkal sem drugič, ko je k vratom prišla mati in s strahom vprašala: »Kdo je?« Ko je začela moj glas, je naglo odklenila vrata in me potegnila v sobo. S solznimi očmi me je stisnila k sebi po dolgih letih. Nekaj časa sva

Srečanje

se gledala. Okupacija in njene strahote so pustile globoke sledi v njenem obrazu, ki je ta čas že zgubila zeta, ki so ga Nemci ustrelili kot talca. Mož se je pravkar vrnil iz Borla, kjer so ga tako pretepali, da še sedaj težko hodi. Dva sva bila v partizanih in za naju tudi ni nikdar vedela, če še živi.

Odpeljala naju je v sosedno sobo, kjer je imela goste iz Celja. Vsi so strmeli v partizansko uniformo in v zlate oficirske nasitke. To je bilo njihovo prvo srečanje s partizani. Se pred nekaj urami so to okoli stikali nemški oficirji in prav zaradi tega so bili zelo veseli domače, svoje vojske. To prvo srečanje smo morali dobro zaliti. Mati je prinesla staro obležano slivovko. Dala nama je nekaj parov čevljev in nama zapuala, da so na dvorišču vojaki pozabili zaboj municije.

Cas je bliskovito mineval. Tja do treh ponoči smo se pogovarjali o razmerah v trgu. Zendarji se večkrat zanimajo za me in sestro. Mati molči, ali pa se izgovarja, da naju ni videla, odkar so naju odpeljali. Dobila je posebno zdravniško spravevalo, ki potrjuje, da je tako bolna, da ne more

iz hiše. To ji pomaga, da ostane doma, sicer bi jo že davno odpeljali v taborišče, kakor mnoge druge iz trga.

Ravno tiste dni so trosili Nemci letake, kjer me napadajo, da sem sokriv za bombardiranja, ker dam podatke anglo-ameriškim misijam. Bil sem namreč nekaj časa oficir za zvezo pri vojaški misiji štaba IV. Operativne zone.

Mati je vesela, ponosna in srečna. Ne ve, kaj nama naj še da s seboj.

Po cesti je nekaj zaškrpalo. Vojaška patrulja je šla mimo okna. Razločno čujemo nemško govorjenje. V sobi je nastala tišina. Se dihanje je zastalo. Koraki so se hitro oddaljili in spet je stekel pogovor.

Oprta na vsemi dobrotami in čevlji sva se poslovila od domačih. Kurir Ferdo, ki mu je bilo takrat šele šestnajst let je od veselja skakal v zrak, da je lahko obul čisto nove gojzerice.

Oh, kako naju je stresel mraz, ko sva spet stala na dvorišču in počasi, previdno zapustila trg...

Prijetne domačnosti je bilo konec. Se nekaj metrov in požrla naju je tema.

V. V.

Partizanski kuhar in njegov kotel

V nenormalnih okoliščinah ljudje počenja nenormalne stvari.

In kaj je bolj nenormalnega kot vojna, ko ljudje pobijajo eden drugega namesto, da bi živeli v miru in slogi.

Ljudje so v vojni počenjali stvari, o katerih se jim prej niti sanjalo ni. Bahati starojugoslovanski generali so za primer postali bojazljivci in ogabni ovaduhi. Delavci so postali vojskovodje, kmečki sinovi politiki, otroci so bili kot odrasli, a mnogi odrasli slabši od otrok.

Partizani niso samo streljali in korakali v nedogled. Tudi jesti so morali. Jed pa je moral kdo pripraviti. Tako se je rodil toliko obrekovan in tudi spoštovan »poklic partizanskega kuharja«.

Kurirska stanica 15 nad Dramljami ni mogla pogrešati katerega koli para dobrih nog. Mlade noge so jim bile potrebne kot naboji za puške. Zato je postal kuhar prileten, drobno raščen možak, ki si pač ni predstavljal, da bo na svojo

življenjsko jesen vihtel kuhalnico.

Za vojne kuharje je od nekaj znano, da umetniki ravno niso, da njihovim skromnim zalogam zvesto drugje tudi zelo skromna kulinarčna domišljija.

Naš drameljski kuhar je bil strokovnjak za žgance. Pri tem ni bil tako raznovrsten, kot so baje Dolenjci s svojim krompirjem v deseterih variantah. Žganci kot žganci. Včasih presuhi, včasih cmokasti, preslani in neslani, z mlekom in redkokdaj z mastjo.

Skratka žganci...

To pa ni vse. Nekega dne je sloviti žgancar ugotovil, da tudi žgancem ne bo več mogel pripravljati...

...Stene sklede, v katerih jih je kuhal, so se tako silovito odebelile, da je v sredini ostala le še majhna, ničvredna jamica...

Kako to, boste vprašali? I, zato pač, ker kuhar sklede ni nikoli umil, pa se je v njej nabralo ostankov za nekaj palcev na debelo.

-ček

SREČNA ŠTEVILKA

Neki mladi obrtnik iz Bogote, glavnega mesta Kolumbije, se je pri znanih toliko zadolžil, da je moral skrivaj pobegniti iz mesta. Kmalu za tem, ko so ga upniki že pričeli iskati, pa se je mladi človek vrnil v mesto, pripeljal s seboj lepo, mlado zaročenko, in kar je bilo še bolj zanimivo, vse kar je kupil, je sproti plačal, po-

vrnil vse dolgeve in dajal napitnino. Mladenec je radovednim sosedom pojasnil svojo skrivnost. Ko je pobegnil, je zbral po žepih zadnji drobiž. Nato je sešel vse svoje dolgeve in kupil srečko državne loterije prav s številko, kolikor so znašali njegovi dolgov. Srečka mu je vrgla 50 milijonov dinarjev!

RIŠE:
VLADO PIRNAT

Zemljini rešitelji

PIŠE:
JOŽE JESIH

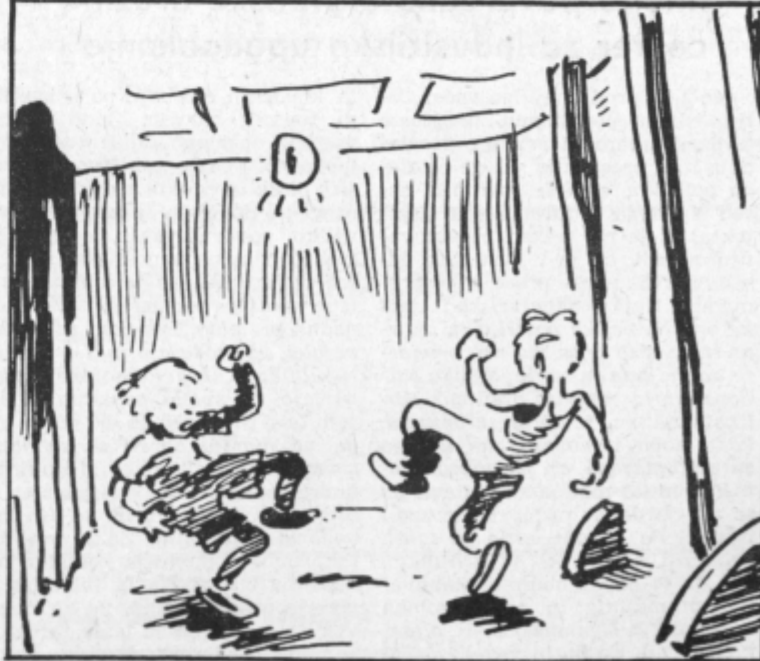
19

Izstopil je pritlikavec v prozorni vesoljski obleki. S svetlobno puško jima je pomignil, naj prideta bliže. Dečka sta se vdala v usodo. S počasnimi koraki sta se približala. Neznanec jima je pokazal na vrata. Vstopila sta, za njima pa pritlikavec z naperjeno puško.

20

Znašla sta se v tesnem prostoru. Stopila sta na neko ploščo, ki se je ob njunem dotiku sprožila. Popeljala ju je na najvišjo ploščad. Edina vrata so se neslišno odprla in za njima avtomatično zaprla. Stala sta v prozornem, kvadratnem prostoru. Bila sta ujeta. Ujetnika neznanih čudnih bitij.

21

Rdeča luč nad vrati je pobilsknila. »Kaj je zopet to?« je ves bled zajeceljal Vili. »Kmalu bova zvedela,« mu je nestrno zabrusil Janez. Nenadoma se je raketa strela. »Startali smo,« je zavpil Janez, ko si je opomogel od prvega presenečenja. Z veliko naglico so se oddaljevali od Zemlje.

za male bralce

Vaši vestniki med osvobodilna vojna

Dragi pionirji! Gotovo boste radi prebrali vrstice o fantkih in deklicah v dneh velikega osvobodilnega boja. Prav takj so bili kot ste vi danes, le veliko bolj nesrečni. Mnogi so morali svojo ljubezen do domovine in svobode drago plačati, celo s svojimi mladimi življenji. Tisti, ki so ostali živi so že možje in žene. Vaši starši, strici in tete so.

No poslušajte!

MRTVA DEKA OB MRTVEM DEDU

Junaški Pohorski bataljon je padel... Vse poštene ljudi je zabilo pri srcu. Ne toliko zaradi mraza, kolikor zaradi te strašne novice... Hrabri partizani so se borili do zadnjega. Obkoljeni od vseh strani so zadnje naboje prihranili zase... Na jasi pri »Treh žeblihi« so Nemci lahko zajeli le mrtve bataljon. V belem snegu, poškopljeno z krvjo je na pol prekrito z snegom ležal Sarh, ki so mu pravili »Pohorski kralj«.

Njegova dolga razmrščena brada je bila bela kot sneg. Ob njem sta ležala dva dečka. Kakor da spita. Bila sta mrtva. Njun dedek, ki ju je tako ljubil, ju je moral ubiti, da bi ju Nemci ne mučili in potem ubili...

SOLARJI KOT ŽIVI ZID PRED NEMŠKIMI VOJAKI

V hudi zimi so se junaki legendarne Stirinajste divizije prebijali po Stajerski. Vsak dan, vsako noč so se morali bojevati. Pod vasico Lokavec pri Rimskih Toplicah so brigade utrjene šle čez cesto proti severu.

Ravno takrat pa so se otroci tistega kraja vračali iz Rimskih Toplic domov. Na cesti so jih dohiteli Nemci, ki so šli napadat partizane. Prisilili so otroke, da so hodili pred njihovo kolono, da bi partizani ne streljali na njih. Partizani so bili v hudi zagati. Niso vedeli kaj bi. Čakali so, da so otroci vsaj malo prišli v kritje, potem pa so začeli streljati. Ne-

kaj otrok je bilo ranjenih, toda partizani so vse rešili, hkrati pa mnogo Nemcev potolkli, druge pa pognali v beg. Vsi ti otroci, danes so že odrasli, so še živi. Morda jih poznate?

MORALI BI POSTATI »JANIČARJI«

Tiste ljudi, za katere so Nemci zvedeli, da pomagajo partizanom, so hudo kaznovali. Veliko so jih ustrelili, druge pa poslali v taborišča, od koder se jih je le malo vrnilo. Tudi otroke so vzeli, le da niso smeli iti z mamami in očeti. Otroke so zapirali v posebna taborišča, kjer niso več slišali materinskih besed. Nemci so hoteli iz njih narediti janičarje...

Velika sreča je, da so partizani zmagali. Večina otrok se je po vojni vrnila v domovino, toda nekateri se prav gotovo še niso. Na tujem živijo in ne vedo, da so Slovenci.

Vidite, pionirji, to so samo nekateri spomini na vaše vrstnike v preteklosti. Kaj vse bi še lahko zapisali. O malih kurirčkih, ki se niso bali noči ne sovražnika. Šli so skozi sovražnikove vrste z pošto, zdravili in partizanskimi časopisi v torbica... Nekateri so bili v partizanih s svojimi starši, mnogi so morali živeti v zaporih in če znate le malo računati, boste lahko na premoženju spomeniku padlim in ustreljenim našli imena otrok, ki so bili ustreljeni kot talci.

Da, to so bili težki časi. Nikoli ne smete pozabiti, kako draga je bila svoboda, ki jo danes uživamo.

Srečanje s tovarišico Pelkovo

Pred nekaj dnevi smo v naš razred povabili pesnico tovarišico Pelkovo. Rdečih nageljnov, ki smo ji jih ob prihodu podarili, je bila zelo vesela. Najprej smo jo pozdravili s kratkim nagovorom, nato pa smo recitirali nekaj njenih pesmi — nekaj pa smo jih celo zapeli. Presenetili smo ju tudi s pesmimi, ki smo jih sami napisali in bila je navdušena.

Tovarišica Pelkova je povedala, da pripravlja zbirko svojih pesmi in nekatere je tudi prebrala. Čudovite so!

Veseli smo bili srečanja s tovarišico Pelkovo tembolj, ker je tudi predsednica našega pionirskega stalešinskega sveta.

Branko Zupanc, 4. c
II. osnovna šola
Drobniceva 1 — Celje

Velik konjiček, velik mož

Konjiček je v temle primeru brčkone očka, »veliki mož« pa je sinek, ki tako junaško sedi na svojem velikem konjičku. Pa zakaj ne bi bil pogumen, ko ga pa očka tako varno drži in varuje?! Tako močan je očka in mali sinek mu lahko z vso svojo težo stopica po prsih in jezdi na njegovem krepkem tilniku in ga vleče za lase — pa naj še kdo reče, da očka ni silen! Tudi on bo prav takšen kot je njegov ljubi očka, zato ker je očka tako pravičen in krepak; ko je to zadnjič povedal tudi sosedovemu fantku, sta se sprla, ker je tudi ta trdil, da je njegov očka najboljši in najmočnejši na svetu.

Naj bo tako ali drugače — na očkovem tilniku je vendarle zelo, zelo prijetno. In ko ga je očka dvignil, da bi njegov mali sinek laže videl zanimiv dogodek, se je »velikemu« možičku nenadoma zazdelo, da je velik in prav takšen kot je njegov ljubi »veliki konjiček«.

Ljudje med seboj

V avtobus je sedla mlada žena. Naslonila se je na okno in čakala odhoda. Njena pot je bila vse prej kot vesela. Vest o nenadnem poslabšanju bolezni enega od družinskih članov jo je prevzela tako, da je s svojimi mislimi želela ostati le sama.

Na zadnjih sedežih v avtobusu je sedela vesela družba. Sopotnikov ni motil smeh teh mladih ljudi, ki so verjetno prvič odhajali na planine in so bili morda prav zaradi tega tako prešerno razigrani.

Ker je na prvih postajah izstopilo precej potnikov, je avtobus ostal skoraj prazen. Med potniki, ki so nadaljevali vožnjo so bili tudi mlada žena in vesela družba planincev. Enemu izmed mladeničev, ki je držal med zobmi pipo, se je zahotelo pogovora s sopotnico, ki je po njegovem mišljenju »smevala« na sprednjih sedežih. Sedel je k njej in doživel pravo razočaranje. Na običajna vprašanja,

ki si jih moški svet pripravi za pot, je sopotnica dajala odgovore, iz katerih se pogovor ni mogel nadaljevati. Temveč, je celo pomenilo, da naj bo z besedami kratak. Vendar se ni dal kar tako odpraviti. Žena je premišljevala, kako naj se vsiljivega sopotnika znebi. Dvignila je roko, jo položila na okno, da se je zasvetil s prsta poročni prstan. To je zaleglo, vendar se vedno to ne primeri...

Ko se je po krajšem molku zgovorni planinec preselil na svoje prejšnje mesto, je bilo tudi od tam slišati nekaj pripomb na račun »nezgovorne sopotnice«.

Ti ljudje-potniki, ki z vsiljivimi vprašanji nadlegujejo ostale sopotnike, so skrajno sebični. V svoji prešernosti pozabljajo, da je namen vožnje sopotnikov lahko povsem drugega značaja in da na cili koga od njih ne čakata samo veselje in dopustniško razpoloženje. Da

Kako govorimo z otrokom

V mislih imamo matere, ki s svojo nevednostjo povzročijo otroku precej težav, ki ga v kasnejši razvojni dobi srečujejo.

Kaj je lepše, kot je prva beseda otročička, če je le-ta izgovorjena lepo in pravilno. Pa prislunimo razgovoru, ki ga vodijo nekatere mamice s svojimi malčki. Mnogokrat bomo morali premišljati, kaj nekatere besede pravzaprav pomenijo, tako spakledrano jo izusti mamica. Kako jo bo za njo ponovil in izmislil šele otrok?

Mnogo je mamice, ki v teh razgovorih pozabljajo tudi na črko »r« in to zamenjajo za »l«. Isto je tudi pri izgovorjavi črke »š«, ki jo kaj rade zamenjajo z »s«. Poskusimo z otrokom govoriti kot z odraslim človekom. Otroci se bo že z malega navadili besed, ki so pravilne in verjemite, tudi

malemu bo laže. Črtajmo iz besednjaka besede slične kot so: ajčkat, čičkat itd. Otrok, ki še ne zna govoriti, ne bo v našem razgovoru takšnih besed prav nič pogrešal, saj so za njega tuje.

V mnogih primerih morajo otroke naučiti pravilne izgovorjave šele vzgojiteljice v otroških vrtcih in včasih tudi učitelji v osnovnih šolah, ali ni težko za otroke in za vzgojitelja?

K temu spada tudi pojem besede »teta« in »stric«. Tudi pri tem nosijo krivdo mamice, ki nalože tetinstvo in stricstvo na rame vsakemu mimoidočemu, ki ga je otrok že kdaj videl, ali pa ne. Naučimo otroke razlikovati; kdo je zanj »teta« in kdo »stric«. Mati daje otroku prve napotke za izgovorjavo besed. Veseli se dosežka svojega dela, zato nosi tudi odgovornost zanj.

Slovo

Po dolgem premišljevanju, sem se le odločila, da preživim del počitnic na deželi pri teti in stricu.

Ob večerih sem pasla kravo, hranila sem kokoši in tudi z muckom sva postala prava prijateljica. Posebno veselje pa se je zame pričelo šele takrat, ko mi je bratranec podaril dve grlici, ki jih je našel v gozdu. Grlici sta se me navadili in kmalu se prosa iz moje roke nista več branili.

Dnevi so hitro tekli in v Celje sem se vrnila z grlicama v kletki. Očka in mamica sta se me silno razveselila, vendar se jima je obraz hitro stemnil, ko sta zagledala grlici. Karajoče sta me pogledala in dejala: »Izpusti ju! Ali se ti res ne smilita ubogi ptički, ki

bosta verjetno poginili v mestu? Pomisli, kako bi bilo, če bi tebe zaprli v kletko!« Zajokala sem in obljubila, da grlici naslednjo nedeljo izpustim.

Solze so mi polzele po obrazu, ko sem se v nedeljo popoldne v gozdu poslavljal od grlic. Držala sem ju v rokah, ko sta nenadoma vzprhotali in vzleteli na bližnje drevo. Še enkrat sta me pogledali in potem odleteli.

Pot do doma se mi je zdela zelo, zelo dolga. Zdela se mi je, da slišim žalostno čivkanje svojih grlic: »Ne boš naju več videla, pa čeprav si nama privezala okrog vratu zlato pentljo.« In potem mi je očitala še vest: »Zasužnjila si dve ubogi stvarci, ki si nista mogli pomagati!« Potem mi je bilo nenadoma laže in danes vem, da sem storila prav, ko sem čudoviti grlici izpustila v svobodo.

Malčka Čerman,
Cesta na Ostrožno 8,
Celje

Mala nasveta

Kuhinjska tehnika ne bo delovala pravilno, če bomo po uporabi na njej pustili uteži.

Boljša tehnika ne spada jo v kuhinjo, ker jim soper škoduje.

Iz aluminijastih loncev bomo ostanke jedi, ki so se stene lonca oprijele, očistile najlaže s čebulovimi lupinami. Te bomo v loncu kuhale in kar je v loncu prikuhanega, se bo zlahka odločilo.

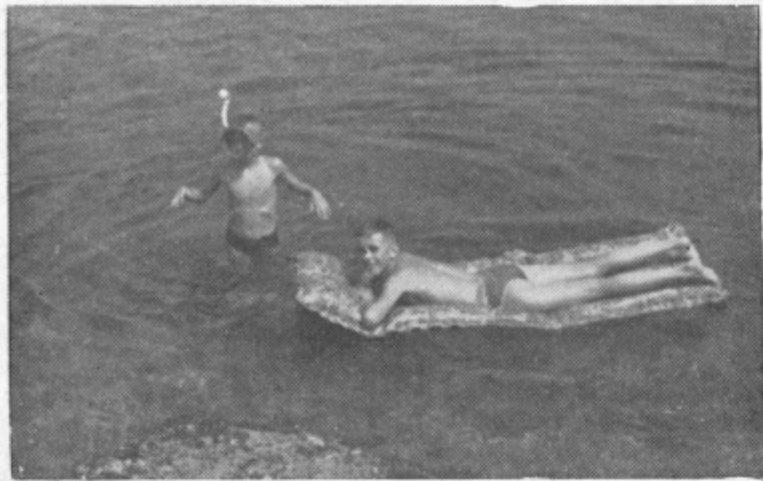

Preprosta, toda zato nič manj prikladna poletna obleka iz pralnega blaga. Črte počez so primerne za vitkejšje postavice, če pa jih boste obrnile po dolgem, si obleko takoga le kroja lahko privoščijo tudi nekoliko polnejša žena. Obleka je mladostna in prav gotovo bi se v njej prijetno počutili.

Vesele počitnice

Prvi se je na naše vabilo za fotografijo in prispevek »Vesele počitnice« oglasil Miran Pur iz Polzele. Poslal nam je to-le fotografijo, pa prispevek, ki ga objavljamo. Miranu se za oboje toplo zahvaljujemo, vabimo pa še vse ostale mlade fotografe, da nam pošljejo svoje izdelke, seveda le v znamenju — veselih počitnic!

V zadnjem Celjskem tedniku sem bral o veselih počitnicah in o vabilu, naj vam tudi mi pošljemo kakšno fotografijo s počitnic. Seveda sem to priliko tako izkoristil in pošiljam vam fotografijo

Miran podpiše k sliki ni priložil. Prav gotovo pa je na njej on sam z bratcem. Kateri je Miran, seveda ne bomo mogli ugotoviti. Pa nič za to — slička je vendarle prikupna!

ŽENA • DOM • DRUŽINA

Stanovanje je namenjeno potrošniku

Staro in moderno pohištvo - Garniture - imetje povprečne slovenske družine - center za industrijsko upodabljanje

Ko sem pred dnevi po vsem Celju iskala popolnoma preprosto knjižno omaro in pri tem pregledala tudi precejšnje zaloge ostalega pohištva, sem se spomnila besed znanega ljubljanskega arhitekta, ki je na nekem posvetovanju omenil, da je v naše tipe pohištva treba vnesti precejšnje spremembe. Nepraktične velike in težke omare, velike postelje in okorne mize niso prav nič več primerne za majhna in srednjevelika stanovanja, ki jih zdaj gradimo. Koliko hude krvi je od preseljevanju, ko v novo stanovanje ne morejo spraviti starega, ali pa novega pohištva in ko marsikdo ugotovi, da se mu je denar prehitro izmuznil iz rok! Po navadi letijo ob takih primerih vsi očitki na arhitekta, češ, da so načrti neumni, stanovanja premajhna in neprilagojena dolžinam in širinam postelj, omar, kaučev itd. Če pa bi vedeli, da izdelujemo v Sloveniji kar 43 različnih velikosti posrednega pohištva, bi morda očitke usmerili kam drugam, zakaj projektantu je nedvomno težko prilagoditi stanovanje dimenzijam pohištva, če je teh kar tridesetdeset in celo več.

Ko smo že ravno pri pohištvi, morda še nekaj besed o modernih

in klasičnih oblikah, pa o svetlih in temnih barvah. Zadnje čase vse bolj opažamo, da se uveljavlja moderno, svetlo pohištvo preproste oblike in ravnih ploskev. Zanimivo je, da je po takem pohištvi veliko povpraševanje, čeprav je treba ob nakupu nekoliko globlje seči v žep. Žal, pa je lepega svetlega pohištva na našem tržišču še vedno premalo. Ponekod se proizvajalci, ki prodajajo tudi v drugih republikah naše domovine, izgovarjajo, da svetlo pohištvo kupujejo le v Sloveniji in da se na jugu ne morejo ogreti za sodobno smer. Toda veliko število ljudi, ki hodijo od tod kupovat pohištvo v Slovenijo, potrjuje, da ta trditve vendarle ni pravilna. Zakaj je torej tako malo sodobnega pohištva na našem tržišču? Da pa je bila proizvodnja veliko dražja, ne bi mogli verjeti — morda je le še pri proizvajalcih samih preveliko stare miselnosti. Da pa je ta trditve precej upravičena — to-le v ilustraciji. V inozemstvu so garniture pohištva že davno padle v pozabo, pri nas pa jih je še toliko! In tako mora kupec, če želi imeti postelji, ki sta mu všeč, kupiti tudi omari iz iste garniture, ki pa se mu morda zdita prav odurni. Za-

kaj ne bi mogel potrošnik sam sestaviti svoje »garniture«, izbrati takšne kose pohištva, ki so primerni njegovim potrebam in njegovemu okusu? Več upoštevanja želja potrošnikov torej!

Pri dimenzioniranju stanovanj, pa tudi pohištva, je treba nedvomno poznati imetje povprečne slovenske družine, ki ji bo stanovanje pravzaprav namenjeno. Tega doslej ni bilo. V zadnjem času pa se na zavodu za urbanizem v Ljubljani veliko bavi s takimi analizami, ki so že pokazale presenetljive ugotovitve. Zanimivo je, da je garderoba naših družin v primerjavi s skandinavskimi mnogo večja — vzrok za to je v tem, da pri nas ponošeno obleko še vedno hranimo, medtem ko jo v skandinavskih deželah zametujejo. In še podatek čisto mimogrede — Slovenka ima povprečno trikrat več spodnjih kril kot na primer Danke, ki uporablja umetne tkanine, ki jih lahko hitreje opere.

Teh nekaj besed je bilo pravzaprav napisanih zato, da bi pokazali, kako malo sodelovanja je med proizvajalci pohištva, med projektanti stanovanj, pa še potrošniki povrhu. Včasih se vse preveč pozabljamo, da je končno vendarle vse njim namenjeno. Nujno bi bilo zato, da bi začeli delati center za industrijsko upodabljanje, ki ga v Ljubljani že tako dolgo pripravljajo, pa ga zaradi pomanj-

kanja sredstev ne morejo uresničiti. Morda bi ta center lahko uspešno povezoval želje potrošnikov s proizvodnjo pohištva in s tem tudi tipe stanovanj in njegove opreme.

Otrok in morje

Tisti letni čas je, ko si marsikatera družina zaželi na morje. Mnogokrat pa se ustrašijo dolge poti, vročega sonca in velikega morja, zaradi tistih, ki so jim najljubši — zaradi svojih otrok. Res je, da moramo računati s tem, da se otrok prve dni na vročem soncu in v suhem ozračju ne bo tako dobro počutil kot mi, s tem pa še ni rečeno, da je bolan ali da mu morje škoduje — le privaditi se mora na novo klimo. O tem, da ga prve dni ne smemo pretirano izpostavljati sončenju, menda ni treba posebej omenjati, le na nekatere drobtinice naj vas spomnim.

Ce se bo na morju otroku prve dni nekoliko zvišala telesna temperatura, nikar se ne prehladi, ne prestrašite. K zdravniku stopite šele če temperatura ne bi padla in bi niti počitek, niti lahka dietna hrana ne pomagala. Seveda — tudi ne odlašajmo predolgo. V času vročih sezon mora biti otrokova prehrana še posebej skrbno izbrana. Omejimo na minimum mastna jedila, meso, vodo in druge pijače, vodo sadje (dinje) in podobno.

Na kopanju ne bodite zadržni, vendarle pazite kaj dela otrok; pa-

zite pa tudi na to, kaj delate vi. Mnogokatero matere tožijo, da njihovi otroci ne marajo vode, toda če opazujete najmlajše kopalce, boste opazili, da skoraj vsi srečni čofotajo po vodi. Nekoliko več težav je šele z večjimi otroci. Niste nikoli pomislili, da ste morda prav vi vzbudili otroku strah do vode? Morda se je že začel bati šele takrat, ko je opazil vas, kako počasi in z odporom lezete v »mokro« vodo? Dajte mu dober zgled in kmalu bo sam prišel za vami. In še nekaj — čimprej naučite otroke plavati. Če otrok ljubi vodo, bo učene, verjemite, sprejel kot izredno razvedrilo.

Se tole: ko odhajate na pot, pazite, da ne boste nahranili otroka s težko hrano, ne obremenjujte mu želodca. Nikoli pa ga ne pustite na pot, kadar je teš! Poje naj nekaj lahkega in marsikatero nevednostno ne bo. Če mu bo na ladiji slabo, ga ob prvem znaku slabosti položite in ga prisilite, da bo imel odprte oči — izognili se boste vročevodnosti. Po možnosti izberite srednji del krova.

Srečno pot in prijetne počitnice!

Treba bo iti do kraja

V članku »Samo do pol poti...« v zadnji številki Celjskega tednika so podane nekatere ugotovitve iz sedanjih razprav v naših delovnih kolektivih. Te ugotovitve se — kot pravi Mile Iršič — nanašajo le na nekatere razprave, na nekatera podjetja. V enem stavku so omenjene tudi uspele razprave in dober namen celotne akcije.

Z ozirom na značaj in uspeh akcije smatram, da v članku ni prikazan prerez skozi celoto, temveč samo del, izsek, ki je sicer resničen, vendar pa bralce ne informira v celoti.

Po tem, kaj je akcija že doprinesla, in še posebej po tem, kaj mora prinesiti, pa po mojem mnenju zasluži širšo obravnavo. Da se razumemo: mnenja sem, da so spodrsiljaji še premalo kritično obdelani. Brez ženiranja bi se lahko tudi poimenovali kritizirali odgovorne zadolžene člane zbora proizvajalcev in podjetij, ki so spodrsiljaje dovolili.

Vendar sem mnenja, da je enako važno pisati o pozitivnih primerih, o smotirih te akcije, o problemih, ki jih odkriva ter o naglah, ki so najaktualnejše.

Ce pa že govorimo o metodah dela, potem pa spet ne zadostuje samo parcialni del, ampak je možno sodbo izreči šele na osnovi presoje celote.

Zato mislim, da bodo stvari samo koristile nekatere dopolnitve k članku.

KAKO, ZAKAJ?

Na seji komiteja, na kateri smo razpravljali o problematiki komunne v pogojih sedanjih gospodarskih sprememb sem na zaključku povedal naslednje: *Celotna akcija je uvod v obdobje intenzivnega, trajnega dela, ki ne bo končano v kratkem roku, temveč bo trajalo vse dotlej, dokler nov sistem delitve in ekonomiziranja ne bo postal naš moto delovanja na sploh.* Celoten program akcije je bil naslednji:

— najprej seja zbora proizvajalcev, ki je analizirala gibanje gospodarstva in ugotovila potrebo podrobnega obravnavanja problemov v podjetjih;

— dve seji občinskega komiteja ZK, na katerih so se člani komiteja temeljito seznanili z aktualnimi ekonomsko-političnimi problemi;

— sestava Informacij št. II, ki

v poljudni obliki tolmačijo pomen, vsebino in metodologijo te akcije. Te so bile poslane vsem podjetjem, družbenim organizacijam in članom zbora proizvajalcev;

— celodnevni sestanek z direktorji podjetij o aktualnih problemih ter o sprovanju sprememb v gospodarstvu;

— sestanek z računovodji gospodarskih organizacij o pomenu akcije ter o izpolnitvi ankete in o njenem tolmačenju;

— izvedba kvalitetne ankete med vsemi največjimi podjetji o sedanjih situaciji in delovanju novih instrumentov;

— obdelava ankete na občinskem ljudskem odboru;

— organizacija sestavkov v podjetjih, na katerih sodelujejo člani zbora proizvajalcev, člani plenuma občinskega sindikalnega sveta in člani komiteja ZKS;

— pri tem je bilo ob vsaki priliki poudarjeno, da ne gre za en sam sestanek, ampak za širšo akcijo, ki ima za končni cilj, da pridobi slednjega proizvajalca za aktivnega pobornika novega sistema;

— druga seja zbora proizvajalcev, ki bo na osnovi poročil članov zbora, predlogov in pripomb družbeno-političnih forumov;

— izvajanje priporočil, trajno delo na izpolnitvah in tako dalje.

Ce torej pogledamo stvari tako, potem vendar lahko ugotovimo, da je načrt imel — kot pravimo — »glavo in rep«. Prav tako je razvidno, da je občinski aparat pri tem imel pomembno vlogo.

Res je, da smo bili prisiljeni hiteti, tu tozadevna pripomba drži. Vendar je bila to pot naglica potrebna, saj smo že tako zašli v obdobje glavnih dopustov. Pri tem smo se upravičeno sklicevali, da akcija ni nova, temveč da teče dejansko že od občinske konference ZK sem in da za aktivne podjetji niti po strokovni, niti po družbeni plati ne predstavlja nekaj neznanega. Enostavno povedano, bili smo primorani, da s takšno, res pospešeno akcijo, prisilimo naše kolektive, da nadoknadijo zamujeno.

Ugotovitev, da so bile delane analize v enem samem izpudu je, na splošno vzeto, neosnovana. Celo nasprotno: vem, da so kolektivi delali celo več izvodov. Vsak, ki je imel intereso na tem, je lahko dobil analizo v proučitev in je izgovarjanje na to brez podlage. Povsem točno pa drži, da ljudje zunaj podjetja ne morejo podrobneje in kompleksno ocenjevati situacije do te mere, da bi lahko pomagali s konkretnimi predlogi. Zato smo pred organizacijo sestankov vlogi političnih predstavnikov točno definirali: le-ti naj bi na razgovorih s kolektivni predvsem ocenjevali družbeno-politično plat vprašanj, tolmačili pomen naprednih konceptov, potrebo enotne gospodarske politike v komunah itd.

Glede kritike, da ponekod sestanki niso uspeli, ker ni bilo zadolženih ljudi, mislim, da moramo poleg zadolženih članov zbora proizvajalcev predvsem kriviti podjetja sama. Rokki so bili določeni orientacijsko. Če odgovorni ljudje v podjetju niso predhodno mogli dobiti stika z vsemi zadolženimi, in to je bila njihova prva naloga, potem res ni imelo smisla sklicevati sestanka. Tembolj, ker očitno zadolženi predhodno niso vodili nobenih razgovorov. (Osebnostni noben kolektiv, čeprav bi bilo to zelo razumljivo.)

Pojasniti moramo še to, da pisma poročila o sestankih rabimo. V odnosu na zbor proizvajalcev so imeli ti sestanki v določeni meri značaj zbora volivcev, zaradi česar so formulirani zaključki in pripombe za nas zelo važne.

Res je, da je material obsežen, toda brez tega pač ne gre, ker je tudi problematika sama zelo glomazna.

Nepreglednost, ki dejansko nastaja pri delu občinskega ljudskega odbora zaradi velikega števila podjetij, je že v resnici resen problem ter se s tovr. Iršičem strinjam, vendar ključa za rešitev do sedaj še nismo uspeli najti.

Končno, kot je razvidno iz programa, smo tudi na občini mislili na ustmeno, neposredno poročanje članov zbora proizvajalcev, to je na prihodnji seji zbora. Upoštevati je pri tem treba, da ima aparat občinskega ljudskega odbora ogromno delo z obdelavo same ankete in da v tako kratkem času ljudje fizično več ne zmorejo.

Občinski ljudski odbor je z anketo zbral najnujnejšo problematiko, ter bo analizo le-te tudi po-

sredoval članom zbora proizvajalcev. Zato je potrebno pri presoji metode dela to vsaj upoštevati, če že ne tudi vrednotiti.

Drugo, mislim, da je predvsem potrebno spregovoriti o ciljih, o pomenu te akcije. Le-ta je izhajala iz ugotovitve, da naša podjetja prepočasno prilagajajo svoje delo na nov sistem ter da neposredni proizvajalci ne poznajo dobrih delovanja in smotra novega sistema. Združena akcija političnih organizacij in zbora proizvajalcev bi naj

FRANC RUPRET

pomenila prelomnico v tem smislu. Šlo je torej za zelo pomembne cilje. Moje mnenje je, da bi moral naš lokalni časopis pisati predvsem tudi o problemih.

Analize, kot sami sestanki kažejo na številne resne pomanjkljivosti, ki jih bo potrebno zelo energično odstranjevati.

NESKLADJE MED OSEBNIMI DOHODKI IN PRODUKTIVNOSTJO DELA

Razen v industriji, kjer so odstopanja manjša, opažamo v obrti, trgovini, gostinstvu in kmetijstvu znatna nesorazmerja med osebnimi dohodki in produktivnostjo dela. Deloma je to sicer razumljivo in opravičljivo zaradi izenačenja pogojev dela med posameznimi panogami, vendar pa je šel ta proces pri nas šablonsko in ni bil spremljan z odgovarjajočimi ukrepi, še manj pa z rezultati produktivnosti dela. Če tudi v bodoče glede teh problemov ne bo dosežena potrebna skladnost, bo nujno potrebno, da o tem problemu podrobneje razpravljamo s prizadetimi kolektivi.

DELO NA PRAVILNIKI O NOTRANJIM DOHODKIM ZELO ZAOSTAJA

Anketa je ugotovila, da imamo do sedaj v naši občini sestavljen samo en pravilnik o delitvi čistega dohodka in dva pravilnika o delitvi osebnega dohodka; prav tako pa izjavlja večina kolektivov, da so pravilniki o delitvi osebnega dohodka v delu in v razpravi. Iz tega lahko povzamemo dva, zelo kritična zaključka:

— da na splošno glede tega dela naši kolektivi zelo in vidno zaostajajo,

— da naši kolektivi glede teh problemov niso pričeli iz prave strani. Logično je namreč, da mora vsak kolektiv najprej postaviti principe delitve čistega dohodka. Šele na tej osnovi je možno govoriti o pravilniku o osebnih dohodkih.

Večina naših kolektivov je izbrala drugačno pot, ki je seveda povsem nelogična in ki bo nujno povzročila dvojno delo, poznejše korekcije in s tem tudi tu in tam nezadovoljstvo.

Kolektivi se izgovarjajo, da glede delitve čistega dohodka ni izkušenj; to seveda ne drži, saj je vsak kolektiv čisti dohodek delil že dosedaj ob vsaki bilanci; ali je sedaj res tako težko postaviti te principe? Sedaj, ko bodo znani rezultati poslovanja I. polletja, bodo vsi kolektivi izginile še poslednje neznanke in upravičeno lahko pričakujemo, da bodo ustrezni pravilniki kmalu zagledali »beli dan«.

Odlašanje s sestavo pravilnikov na december tega leta lahko dovede kolektive do situacije, da bo nazadnje res primorani hiteti, to pa bo imelo za posledice slabo kvaliteto.

Ce povem še to, da je že ob skupščinski debati LRS imelo potrebne pravilnike sestavljenih že 50 industrijskih podjetij, potem mislim, da sem v dovoljni meri ilustriral resnost tega problema v naši komunah.

FORMALIZEM PRI FORMIRANJU EKONOMSKIH ENOT

Proces organiziranja ekonomskih enot, volitve obratnih delavskih svetov in decentralizacija upravljanja na zbor ekonomskih enot je pri nas dejansko v polnem teku. To je pozitivno; realno je pričakovati, da bomo v tem pravcu nadoknadili zamujeno.

Izkušnje iz nekaterih naših večjih kolektivov pa nas opozarjajo na nevarnost formalističnega obravnavanja tega vprašanja. Podatki namreč kažejo, da o ponekod sicer ekonomske enote organizirane, da pa so pri tem v glavnem zadržane vse pravice central-

nega delavskega sveta. Očitno se je v teh primerih pozabilo na bistveni smoter snovanja ekonomskih enot — na direktno ekonomsko zainteresiranost proizvajalca.

Glede tega vprašanja ne more držati noben izgovor: niti kompliciran obračun, niti rekonstrukcija niti strah pred ozkimi interesi ekonomskih enot.

Družbeno pravilno je edinole, da spremlja proces formiranja ekonomskih enot tudi ustrezna decentralizacija, t. j. razpolaganje z viškim vrednoti. Vsi poizkusi v drugo smer bodo neizogibno jalovi

in ne bodo dali pričakovanih rezultatov.

Zelo neobdelane lahko dalje označimo tudi odnose med posameznimi ekonomskimi enotami. Res je, da zahtevajo ti problemi precej truda in naporov, da bi dobili ustrezne rešitve.

PROSTOR DANES NE DOPUŠČA, DA BI PODROBNEJE RAZPRAVLJALI O VSEH TEH PROBLEMIH, MOJA ŽELJA PA JE, DA BI »CELJSKI TEDNIK« OBRAVNAVAL ČIM PODROBNEJE TO OSNOVNO PROBLEMATIKO GOSPODARSTVA V KOMUNI. SE POSEBEJ PA JE MOJA ŽELJA, DA BI OBA SESTAVKA DOPRINESLA K TEMU, DA BI TO AKCIJO DEJANSKO DOVEDLI DO KRAJA.

Borci ob morju

Vseh deset dni je žgoče pripekalo sonce na skale, ki se kopičijo od Rovinja proti Lastam, kot bi jih nametali velikani, ki bi hoteli ukrotiti pluskajoče valove. Plešasta otočka pred vrati zaliva sta se večkrat prekrivala z rahlo meglico, kot bi hotela uteči vročim sončnim žarkom. Prav prijetno je bilo med zelenimi borovci, kjer so razvrščeni šotori in ljubke hišice za letovanje bivših borcev iz celjskega okraja. To je bila že druga letošnja izmena s točno 99 udeleženci: lahko pa bi jih bilo še več. Samevale so predvsem čedne konjske hišice, kjer je njihov upravnik zamen čakal na letoviščarje.

»Morda še ni vse tako, kot bi moralo biti,« je povzel upravnik tabora Franc Marošek iz Dobrne, »vendar skušamo življenje urediti čim prijetneje.« »Veste,« je dejal borcev, ko so se nekoliko utrjevali pri približni avtomobilu po dolgi vožnji, »vode je dovolj, ležišča so tu, sonca in sence ne manjka, v petih obrokih bo menda tudi hrane dovolj, toda dobro voljo, to boste morali sami pridati.« In tako je bilo. Hrane več kot dovolj.

Hišice so dokaj hitro zasedli. Vsaka občina ima določene svoje. In imena so čisto domača: Resevna, Osredek, Boč, Konjiška gora; le tam okrog kuhinje so jih drugače poimenovali: Tončka, Katra in podobno. Čemu je ekonom stanoval prav v Katrci, ne bi mogel pojasniti? Bil pa je dedec in pol! Po petkrat na dan je zdirjal s kolesom, ki ima veliko prikloleco, na rovinjski trg. Svojega pomočnika je nalogal kar v prikloleco in tako sta bržela mimo sosednjih taborov. Železničarjev je bilo to pot baje preko tisoč. Nekoliko više so se vgnezdili pionirji, proti desni Mariborčani; skratka v Rovinju je poleteli vse slovensko.

Prijetno je bilo zares. Največ je bilo Savinjanov, iz šmarske občine samo ena družinica, kar prav gotovo ni pravilno. Ko bi vedeli, kako prijetno je v hladnih morskimi valovih in vročem soncu, bi se tudi s Kozjanskega bolj odzvali.

Borci, žene in otroci borcev pa niso čepeli samo pod borovci in se namakali v morju. Z ladjo »Tuna-

Vendor obstaja sedaj že dokaj izkušen, literature itd. ter je zato možno na osnovi koriščenja tega materiala vendarle najti primeren sistem za vsak kolektiv. Očitno je bilo doslej glede tega pri nas še premalo poglubljenega dela.

ODNOSI V KOLEKTIVIH

Omenjeni nedostatk kažejo sami po sebi zelo zgovorno na problem odnosov. Četudi bodo morda tu in tam izgovori, če da ne gre združevati tehnično-strokovnih problemov z vprašanjem odnosov, vendarle v bistvu tak ugovor ne more držati.

Omenjeni problemi so namreč najvernejši ilustrator kvalitete notranjih razmer podjetja, stopnje decentralizacije, ilustrator stvarnega vpliva kolektiva.

Počasnost, prevelika opreznost, itd. kažejo še vedno na podcenjevanje množic, nevero v sposobnost upravljavcev itd. V naši občini je sedaj res že dovolj primerov, da je bil največji napredek dosežen prav tam, kjer so v celoti uspeli ustvariti socialistične družbene odnose.

Ob delu na pomembnih instrumentih notranje delitve v kolektivih in decentralizacija upravljanja, tega važnega momenta ne bi smeli izpustiti iz vida.

Analize kažejo dalje tudi v naši komunah na številne druge napake:

- zanemarjanje problema obratnih sredstev,
- zanemarjanje kadrovske-socialnih služb,
- ponekod brezperspektivna politika cen,
- pretirana težnja za investicijami,
- pomanjkanje perspektivnih programov, slaba kvaliteta istih itd.

RAZVILI BODO ZASTAVO

Člani strelske družine »Branko Ivanuš« v Celju bodo v soboto, 22. tega meseca razvili svojo družinsko zastavo. Slavnost bo ob pol osmih zvečer v dvorani Klavirja. Kakor to slovesnost, ki jo bodo združili s kulturnim programom, tako so tudi tekmovanja — na gradno z zračno puško, tekmovanje za znak »Dan vstaje« — 22. julija in končno še ekipno tekmovanje v streljanju z zračno, malokalibrsko in vojaško puško ter pištolo, ki bo v nedeljo ob sedmih jutraj na križišču v Storah — posvetili dvajseti obletnici ljudske revolucije.

Kolektiv MAJOLKE Celje

Prešernova 3

pošilja iskrene pozdrave za praznik občine Celje

20. julij.

Gostinsko podjetje BRANIBOR CELJE

iskreno čestita ob občinskem prazniku 20. juliju.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Dobrodošli

V petek, 21. in v soboto, 22. tega meseca bo stadion Borisa Kidriča v Celju znova prizorišče zanimivega in visoko-kvalitetnega atletskega tekmovanja. V obeh dnevih — v petek z začetkom ob 17. uri v soboto pa ob 9. in 17., se bodo pomerili pripadniki vseh štirih vojnih oblasti, nadalje letalstva, mornarice in garde na vsearmijskem prvenstvu v atletiki. Nastopilo bo okoli tri sto tekmovalcev in med njimi več državnih reprezentantov in rekorderjev.

Letošnji največje atletske prireditve v državi so pripadniki JLA posvetili dvajseti obletnici ljudske revolucije. In prav zaradi tega smo lahko ponosni, da so med številnimi kraji izbrali prav Celje za svoj prvenstveni nastop.

Zato želimo vsem pripadnikom JLA, ki bodo v teh dnevih obiskali Celje bodisi kot tekmovalci ali gledalci, da se v našem mestu ob Savinji prijetno počutijo in da odnesejo iz njega najlepše vtise. Dobrodošli — in veliko športnih uspehov!

Nove metode, delitev dela

PLENUM OKRAJNEGA STRELSKEGA ODBORA

V soboto popoldne je bil v posebni sobi Zdraviliškega doma na Dobrni plenum Okrajnega strelskega odbora Celje, katerega se je udeležil tudi predsednik Strelske zveze Jugoslavije generalpolkovnik Todorovič. V glavni točki dnevnega reda so razpravljali o bodočih nalogah občinskih strelskih odborov s posebnim ozirom na utrjevanje strelskih družin. Uvodni referat o tem je imel tov. Ivan Cokan.

Že na letošnji redni skupščini Okrajnega strelskega odbora so ugotovili, da strelstvo na območju celjskega okraja ne predstavlja samo najpopularnejšega in najbolj množičnega športa, temveč, da je po svoji vsebini izrazito patriotična organizacija, ki se čedalje bolj uveljavlja kot družbeno politični činitelj.

V celjskem okraju deluje osem občinskih strelskih odborov z 86 organizacijami-strelskimi družinami, ki vključujejo 6.690 članov. V primerjavi z 1959. letom se je število članov povečalo za 31 %, vendar v glavnem le na račun novoustanovljenih družin, ne pa s povečanjem članov v že obstoječih organizacijah, četudi so bili za to najboljše pogoji, zlasti kar se tiče povečane nabave orožja in potrebnega streliva.

Z uveljavljanjem komunalnega sistema prevzemajo in dobivajo tudi občinski strelski odbori nove

in vse širše odgovornosti. Nujno je, da se mesto in vloga strelskega športa poveže v celotno dogajanje v komuni. Tako nastane logična povezava med komuno in športnim, oziroma strelskim udeleževanjem. Doslej je vseh osem občinskih strelskih odborov zadovoljivo reševalo svoje naloge. Se več, občinski strelski odbori so postali nosilci dejavnosti strelskih organizacij. Zato, pa je to delovanje v preveliki meri usmerjeno na izvajanje akcijskih, kratkotrajnih nalog, premalo pa na sistematično in načrtno usmerjanje dela, na utrjevanje strelskih organizacij ter na usposabljanje vodstvenih in tehničnih kadrov. Zlasti bi treba v praksi uveljaviti tako imenovano decentralizacijo organizacij, to je njihovo delitev na sekcije, vode in podobno. Ni naključje, da postanejo člani v tako deljeni organizaciji bolj aktivni, da z večjo zavzetostjo sodelujejo pri reševanju problemov, dajejo predloge in tako dalje. Praksa je potrdila, da so v zadnjem času dosegli izredne uspehe zlasti tiste organizacije, ki so že uveljavile takšno delitev, oziroma, ki so že uveljavile višjo organizacijsko obliko dela. Pri tem ne gre za neke posege od zgoraj, ampak edinole, da se s pomočjo novih metod in delitvijo dela aktivizira celotno članstvo, da se poveča kolektivna odgo-

vernost, hkrati pa vse možnosti za množičnejše vključevanje novih članov v vrste strelske organizacije.

Spricho decentralizacije in prenosa nekaterih pristojnosti na občinske strelske odbore se bistveno spremeni vloga okrajnega odbora, ki postaja vse bolj koordinator dela ter instruktorski organ. Celotno operativno delo ter materialno poslovanje pa prevzamejo občinski strelski odbori.

Z novimi nalogami, ki jih sprejemajo občinski strelski odbori, pa se poraja vprašanje, ali so leti s svojimi kadri sposobni in pripravljeni sprejeti in uresničevati nove zahteve. Podatki kažejo, da je bilo doslej premalo napravljene za vzgojo kadrov pri občinskih strelskih odborih. Res je, da delajo v teh odborih v glavnem izredno poštovovalni tovariši, toda, navzlic temu je bila zanemarljiva skrb za vzgojo tistih, ki bi naj tem tovarišim pomagali. Takšno je stanje glede vodstvenih kadrov. Nekoliko boljša pa je slika pri instruktorskih, trenerjih, sodnikih, skratka tehničnih kadrih, čeprav tudi njihovo število še ne ustreza povečanemu številu osnovnih organizacij. Te ugotovitve nalagajo določene naloge, ki jih je plenum Okrajnega strelskega odbora po izredno živahni in več ur trajajoči razpravi tudi potrdil.

Plenum pa je imel še slavnostni zaključek, saj so ob navdušenem odobravanju vseh članov izročili častnemu predsedniku Okrajnega strelskega odbora Celje tovarišu generalpolkovniku Todoroviču lepo plaketo. —am

Kupite rože, kupite rože, poceni jih dam... tako je ponujala kmetica te dni na celjskem trgu gladiole in druge cvetice, ki jih je prinesla na prodaj

Odlični rezultati

DVOJNI PORAZ GLUKA

V drugem kolu ekipnega prvenstva države v atletiki so moški tekmovalci Kladivarja nastopili v Mariboru, kjer so se pomerili z atleti Branika in Maribora. V skupni oceni so zbrali 32.890 točk

33:25,8, 2. Male (oba K) 34:14,2; 4×100 m: 1. Kladivar 44,0; 4×400 metrov: 1. Kladivar 3:30,4; kroglja: 1. Krunič (M) 13,26; disk: 1. Peterka (K) 45,93; kopje: 1. Brodnik 64,15; kladio: 1. Markez (B) 53,51; višina: 1. Prime (B) 180, 2. Čepin (K) 175; daljina: 1. Kolnik 711, 2. Lešek 704, troskok: 1. Kolnik 14,17, 2. Brodnik 13,52; palica: 1. Lešek 440, 2. Kolnik 420.

Po teh rezultatih se vidi, da so Kladivarjevi atleti osvojili od dvajsetih možnih sedemnajst prvih mest, razen tega pa pobrali še deset dvojnih zmag. Vsekakor lep in pomemben uspeh.

SAH

Šahisti ne počivajo

V nedeljo je bilo v Novem mestu brzoletno prvenstvo Slovenije v šahu. Med 75 udeleženci je bilo tudi šest Celjanov. Med njimi sta se najbolje odrezala Pešec in Jazbec, ki sta v finalu tekmovalca zasedla četrto do šesto mesto. Medtem, ko je bil Draksler osmi, se je Janežič uveljavil na 22., Pertinač na 25. ter Ojstrev na 35. mesto.

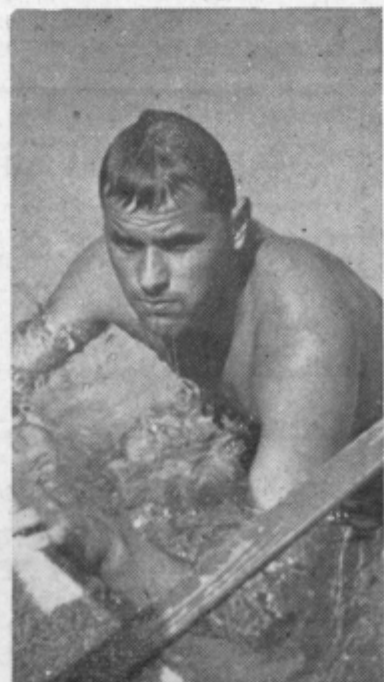
V eni izmed tolažilnih skupin pa je zmagal igralec iz Celovca, Rancinger.

V soboto, 22. tega meseca se bo ob desetih dopoldne začel v mali dvorani šahovski dvojni turnir reprezentanc slovenskih mest. Med udeleženci bodo tudi igralci iz Celovca.

V nedeljo, 23. tega meseca pa bo ob desetih dopoldne v mali dvorani Uniona šahovski dvojni turnir reprezentanc Celja in Celovca. Na vsaki strani bo po deset igralcev. V ekipi Celovca bo mojster Robač, ki je sicer avstrijski reprezentant.

TEČAJ za orodno telovadbo

Na pobudo komisije za orodno telovadbo pri Okrajni zvezi za telesno kulturo se je v nedeljo dopoldne začel v galski telovadnici tečaj za orodno telovadbo, katerega obiskuje osemnajst pionirjev iz več partizanskih društev. Tečaj vodi znani telovadelec in reprezentant Tine Šrot, v pomoč pa so mu nekateri najboljši orodni telovadci iz Celja. Ta nekajdnevna šola sodi v vrsto prizadevanj za popularizacijo in dvig kvalitete orodne telovadbe.

Boris Orel

REKORDEN zbir točk

Če bi se pri zadnji predaji v štafeti 4-krat 100 metrov ne »zapletlo«, potem bi atletinje celjskega Kladivarja dodale dvema rekordoma, ki so ju postavile, še tretjega, morda najvažnejšega. Sicer pa je drugo kolo ekipnega prvenstva navrglo mladim Celjankam rekorden zbir točk — 17.415! Ljubljanska Olimpija-Svoboda jih je zbrala 16.785.

Razen Slamnikov, ki je dosegla odličan rezultat v teku na 800 metrov, se je na nedeljskem tekmovanju močno odlikovala Silanova, saj je zmagala tako v teku na sto, kot tudi na štiri sto metrov. V spisek rekorderk pa sta se vpisali Serbčeva ter Kramaričeva. Prva je postavila pri skoku v daljino nov državni in slovenski rekord za mlajše mladinke, Kramaričeva pa enak uspeh za pionirke v teku na 200 metrov. Odlična je bila Cedejeva z zmago na 200 metrov. V tej disciplini bi celo pionirka Kramaričeva skoraj premagala reprezentantko Stamejčičevo.

Rezultati pa so bili: 80 m ovire: 1. Stamejčič (OS) 11,4; 2. Urbančič (K) 12,2; 100 m: 1. Silan 12,3; 2. Serbec (obe K) 12,5; 200 m: 1. Cedejeva 25,8; 2. Stamejčič 26,3; 3. Kramarič (K) 26,6 — rekord; 400 m: 1. Silan 58,6; 2. Gašparut (obe K) 61,6; 800 m: 1. Slamnik 2:17,3; 2. Tovornik (obe K) 2:22,8; 4×100 m: 1. Kladivar 51,3; višina: 1. Kladičnik 141, 2. Rozman (obe K) 138; daljina: 1. Ušaj (OS) 5,41; 3. Serbec (K) 5,26 — rekord; kroglja: 1. Usenik (OS) 13,20; disk: Hudobivnik (OS) 44,80, 3. Kroflič (K) 37,79;

kopje: 1. Urbančič 34,79, 2. Mastnak (obe K) 34,74.

Ančka Slamnikova

Zmaga gostov

ODLIČNA VRHOVŠEK IN OREL

Prejšnji teden je imel celjski Neptun v gosteh plavalce in plavalke Veleža iz Mostarja. Četudi so zmagali gostje z rezultatom 84:63, je prinesel ta prijateljski dvoboj domači ekipi vendarle lep uspeh. Potrdil je namreč izredno formo dveh celjskih plavalcev, Vrhovška in Orela. Prvi je v štafeti 4-krat 100 metrov mešano postavil na hrbtini progi s časom 1:09,7 že drugič letos premagal »zvočno« mejo 1:10,0. Odličen je bil tudi Boris Orel, ki je z veliko prednostjo zmagal na progi 400 metrov kravl v času 5:23,1. Eno prvo mesto pa je Celjanom pripadlo še na sto metrov kravl, kjer je zmagal Vošinek v času 1:08,0.

Dvoboj je nadalje pokazal, da so imeli Celjani najmočnejše predstavnike na sto metrov hrbtino in prosto. Saj so v teh disciplinah po-

brali tudi edini dvojni zmagi. K dvojnemu uspehu na sto metrov hrbtino je pripomogel, razen Vrhovška seveda še Bruno Toplak, ki je zasedel drugo mesto s časom 1:16,1, na sto metrov kravl pa se je na drugo mesto uveljavil Boris Orel v času 1:08,2.

V ostalih disciplinah je Radošević zasedel tretje mesto na 200 metrov prsno, Sušteršič pa četrto. Janez Goršič je bil tretji na 400 metrov kravl. Na progi sto metrov metuljček sta se Tone in Janez Goršič plasirala na tretje, oziroma četrto mesto.

Zal, je tudi to srečanje pokazalo, da ima Neptun slabo žensko ekipo. Celjanke se niso uveljavile v vseh disciplinah, v katerih so startale, so zasedle tretje in četrto mesto. Boljše uvrstitve niso dosegle.

Borba za paradižnik

V soboto dopoldne se je v zelenjarni v Cankarjevi ulici nudi prizor, ki je vsekakor vreden, da se zabeleži. Prodajalna je bila natrpana in skoraj vsi so kupovali paradižnik. Ker pa paradižnika ni bilo dovolj, ga je vsakdo lahko dobil največ kilogram. Torej parlamentarno in pošteno. Toda...

V vrsti je stala tudi potrošnica iz Laškega, ki je prišla po paradižnik v Celje, in ko ga je dobila pripadajoči kilogram, je bila seveda — vsekakor upravičeno — ogorčena. (Namreč upravičeno, ker je prišla iz Laškega po več kilogramov.) Svojo zahtevo po večji količini je utemeljevala s tem, da v Laškem paradižnika niso videli že nekaj mesecev (?!). Toda, če bi ga ta dobila več, bi ga zato kdo drug dobil manj ali pa sploh nič. Zato se je morala zadovoljiti s kilogramom, za katerega je plačala ceno plus prevozne stroške iz Laškega in nazaj. Koliko tedaj za kilogram?

Ob vsem tem bi bilo seveda zanimivo vedeti, kakšna je preskrba s temi plodovi v Laškem in ali tam morda ni ugodnih pogojev, da bi ti plodovi lahko uspevali?! oh

KRONIKA NESREČ

Franc Vežan iz Vezovja pri Sentjurju je padel ter si pretresel možgane in poškodoval glavo. — Viktor Gorjanec iz Boletine pri Ponikvi je padel na žago in se prerezal pod pazduho. — Franc Uršič iz Sodne vasi pri Pristavi je padel z voza ter si poškodoval roko in nogo. — Na Polzeli je z mopedom padel Dušan Dobrilović. Poškodovan si je nogo. — V Radegradu pri Mozirju je avto podrl Franca Orla; dobil je poškodbe na glavi in nogi.

Gibanje PREBIVALSTVA

V času od 10. do 15. julija je bilo rojenih 9 dečkov in 10 deklet.

POROČILI SO SE:

Jožef Krulac, delavec iz Stor in Ivanka Gajšek, bančna uslužbenka iz Celja. Avgust Cater, delavec in Terezija Gajšek, oboje iz Celja. Francšek Leskovšek, direktor iz Celja in Emilija Bavec, sekretarka iz Rogaske Slatine. Leopold Janežič, kmetijski tehnik iz Ložnice in Veronika Razboršek, gospodinja iz Dobriše vasi. Zvonko Seles, strugar in Ingeborg Rrutschreiber, administratorka, oboje iz Celja. Karol Krivec, avtomehaničar in Nada Gabriella, šivilja, oboje iz Celja. Franc Žužek, kmetijski tehnik iz Arje vasi in Franciška Vera Koront, učiteljica iz Griž. Matija Medved, kmetovalec in Ljudmila Irsič, poljedelka, oboje iz Frankolovega. Franc Božič, mizar iz Grajske vasi in Marjetica Rednik, bolničarka iz Celja. Anton Rapnik, čevljar in Julijana Lorenčak, čevljarska prešivalka, oboje iz Celja. Anton Sket, zidar in Erika Deželak, frizerka, oboje iz Celja. Ivan Klančar, uslužbenec iz Ljubljane in Ana Podlessek, natakarica iz Kranja. Josip Ošir, orodjar iz Celja in Marija Kranjc, kuharica iz Celja.

UMRLI SO:

Ferdinand Firant, delavec iz Celja, star 57 let. Anton Sešel, uslužbenec iz Maribora, star 33 let. Alojz Dvoršak, delavec iz Gotovelj, star 51 let.

Celjski TRG

CELJSKI TRG
Krompir 25—30 (50—40), čebula 100—120 (100—150), česen 160 (100—200), strožji fižol, visok 95—100 (100—120), strožji fižol, nizok — (100), solata 40—50 (50—100), špinata — (100—150), cvetača 50—70 (60—70), radič — (100) ohrovt 30—40 (40—60), peteršilj 100 (120—200), pesa 50—70 (60—80), barbarba — (100—120), redkvice — (100), korenček 60—75 (60—80), paprika 140—160 (—), kumare 90—100 (100—120), paradižnik 90—120 (—), sveže gobe — (200—250), jabolka 70—80 (40—80), hruške 70—80 (60—100), črešnje — (80—100), maline — (200) marelice 80 (50—100), breskve 80—100 (70—100), borovnice — (100—150), jagode — (400), maslo — (720—840), jajca 25 (22—25), kokoši — (200—1000), piščanci — (400—500), ribezl — (120—200).

Trg je bil dobro založen. Se vedno pa primanjkuje perutnine, jajc in mlečnih izdelkov.

Cene v oklepaju veljajo za zasebni sektor.

»MERX«

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO

s špecerijskim in kolonialnim blagom

CELJE, TOMŠIČEV TRG 3

iskreno čestita ob 20. obletnici vstaje naših naro-

dov in občinskem prazniku občine Celje 20. juliju.

Ob robu

Neodgovornost ali ...?

V nedeljo je bilo na Resevni veliko zborovanje v počastitev dvajsete obletnice revolucije ter na čast praznika celjske in šentjurske občine. Prišlo je okoli štiri tisoč ljudi.

Zborovalni prostor je bil tudi ozvočen. Toda, v pravem pomenu besede v preteklem času, saj so naprave za ozvočenje delale samo do začetka zborovanja. Ko bi pa šele prav morale stopiti v funkcijo, so utihnile. Baje zaradi previsoke napetosti v omrežju.

Nisem strokovnjak in ne spoznam se veliko na te reči. Toda, vseeno se mi zdi, da tega spodrsilaja res ni mogoče upravičiti, in da podjetju, ki je odgovorno za to, da je omrežje pod normalno napetostjo (baje je to Elektro Celje?) ne bi smelo biti vseeno, kako se razvija takšna proslava. In prav zaradi tega, ker so zvočniki molčali, je proslava veliko izgubila. Govornika so slišali le najbližji, ostali pa ...? Nekaj časa so napevali ušesa, pozneje pa se s sosedi zapletli v pogovor. Zato, ker niso delale naprave za ozvočenje ni imel predvidene govorca edini preživeli komandir Prve celjske čete. Oprostite mi, je dejal, toda res nima smisla, da bi se tu napenjal, saj bi me ne slišali ... Imel je prav.

Slavnost se ni končala tako, kot bi se morala. In to zaradi neurejenega ozvočenja.

Prav je imel eden izmed udeležencev, ko je dejal, da je prava škoda, da nismo še zdaj v tistih letih, ko bi takšen spodrsilaj smatrali za sabotažo. Hotel je reči, da bi takrat za tak primer klicali nekoga na odgovornost in ga vprašali, kako in kaj.

Danes pa?

-an

NOVA RADIJSKA ANTENA

Te dni so monterji končali montažo 50 metrov visokega antenskega stolpa na Golovcu. Ta antena je poprej služila oddajniku v Ajdovščini, poslej pa bo imela važno vlogo pri izboljšanju oddaj celjske relejne radijske postaje. Z njeno pomočjo bo 2 kilovatni oddajnik slišen po vsem okraju in še čez

Pokal za strelce »Miloša Zidanskega« iz Dramelj

Strelska družina »Ludvik Lampret« iz Ponikve pri Grobelnem je priredila v počastitev dvajsete obletnice ljudske revolucije patrolni tek na tri kilometre dolgi progi. Med tekom so bile postaje za streljanje z malokalibrsko puško. Pokal strelske družine »Ludvik Lampret« so osvojili člani strelske družine »Miloša Zidanskega« iz Dramelj, ki so zbrali 157 krogov. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa SD »Malgaje« iz Sentjurja s 151 krogi, na tretje domačini s 144 krogi itd.

Med posamezniki je najboljši rezultat dosegel Jože Lavbič iz Dramelj s 58 krogi, drugi je bil Jože Kovačič iz Sentjurja s 48 krogi, tretji pa Franc Potočnik iz Ponikve s 46 krogi.

A. C.

Pionirsko igrišče na Jožefovem hribu

Stanovanjska skupnost na Jožefovem hribu je za Kalvarijo s prostovoljnim delom uredila lepo igrišče za otroke. Igrišče je opremljeno z različnimi rekviziti za igranje. Do igrišča je v hrib speljana posebna pot. Igrišče so odprli v nedeljo dopoldne in ga izročili pionirjem v last in oskrbo.

Trije požari zaradi strele

Letos nikoli zastoj ne bliska, pravijo ljudje v konjiški okolici, saj je strela v zadnjih tednih že trikrat udarila in vsakokrat je gorila po ena hiša, med temi ena lesena v celoti. Prvi požar zaradi strele je bil v Radani vasi, drugi v Štalcah, tretji pa pretekli teden v Vešeniku.

V. L.

Naš kementar

KAJ PA OSTALI?

Akcija za povečanje varnosti prometa na naših cestah je v javnosti naletela na velike simpatije zlasti še zavoljo tega, ker je haperjena proti velikemu sovražniku človeka in družine, proti največjemu povzročitelju številnih nesreč proti alkoholu. Žal, pa tej akciji, vsaj doslej, niso v največji in zaželeni meri prisluhnili delovni kolektivi, seveda tisti, ki imajo svoje vozne parke in zato tudi stalne voznike motornih vozil. Zaenkrat je znan le en primer in to pri trgovskem podjetju na debelo, celjskem Merxu, kjer so organi upravljanja sprejeli odločitev, da bodo takoj odpustili šoferja, ki bi se med vožnjo spozabil, šel v gostilno in pil alkoholne pijače ter tako zaradi zaužitja alkohola ogrožal varnost prometa na cestah. Gotovo je, da bo imela ta odločitev ugodne posledice in da bodo vozniki motornih vozil pri tem podjetju z dosti večjo odgovornostjo do sebe in premoženja, ki jim je med vožnjo zaupano in prav tako do drugih koristnikov javnih cest, opravljali svojo službeno dolžnost.

Kako pa je v nekaterih drugih kolektivih? Znani so

primeri, ko so prometni organi, oziroma sodnik za prekrške odvzeli šoferju vozniško dovoljenje, ker je povzročil prometno nesrečo zaradi višnjeosti in ko organi upravljanja in vodstva podjetij na to sploh niso reagirali. Nasprotno, takemu šoferju so celo pomagali, da je brez prizadetosti »preživel« tisti čas, ko ni smel sesti za krmilo. Najčese so ga prestavili na drugo delovno mesto, mu omogočili enake, če ne še večje prejemke ali pa ga poslali celo na dopust. Razumljivo je, da v takih primerih odvzem vozniškega dovoljenja ni rodil zaželenega vzgojnega učinka.

Zato znova vprašujemo, ali je akcija za povečanje varnosti prometa na naših cestah res samo stvar prometnih organov? Ali ni to tudi dolžnost, in še kako velika, delovnih kolektivov, njihovih organov samoupravljanja? Menimo, da je. Zato priporočamo, da posnemajo odločitev Merxa in da tako pomagajo v tej človekoljubni akciji, saj gre za ljudi, za njihova življenja in za družbeno premoženje.

-an

Ali je to res?

Nedelja popoldne. Na cesti od Sentjurja do Stor.

Od časa do časa so se ulivale plohe.

Pešci in kolesarji so se takrat zatekali pod najbližjo streho. Če se je zabliskalo, so se umaknili v vežo.

Tako so se čisto slučajno znašli pod eno streho trije že precej premočeni kolesarji. Pa se jim je pridružil še gospodar.

— Slabo vreme. Ko bi le nehalo, vsaj za četrto ure, da pridem domov, si je zaželel eden.

— Nič ne bo. Nebo je zaprto. Še bo padalo, je ugotovil drugi.

— Oh, pa ta cesta, je potekal tretji.

— Je pač v gradnji, so rekli vsi hkrati.

— Da, da v gradnji, to je res, je v besedo vpadel gospodar. Samo, ko bi le vedeli, kako se tu dela. Rečem vam, ni pravlega komandanta. Nihče ne ve, kako in kaj. Delajo pa tudi tako, kot bi se jim ... Graditev napreduje tako, kot če bi posestnik, ki ima 50 hektarjev zemlje, najel dva slabotna delavca ...

Ali je to res?

VRTOVI NA OGNJENISKIH TLEH

Sovjetski znanstveniki menijo, da so področja ognjenikov zelo prikladna za gojenje povrtnin. Tako so na Kamčatki, v bližini Ničikinskih vrelcev lani pridelali precej čebule.

ZAKAJ JE »OSKAR - NOVI« ŠE BOLJŠI?

ZARADI NOVE SODOBNE PROIZVODNJE DETERGENTA V OBLIKI LAHKO TOPLJIVIH KROGLIC.

RAZTOPINA, KI JO PRIPRAVIMO ZA PRANJE IMA SEDAJ POPOLN UČINEK.

OBJAVE IN OCLASI

OBVESTILA

V SLOVENSKO PRIMORJE in nazaj — v enem dnevu

Vas popeljejo vsak dan do 5. IX. 1961 jugoslovanske železnice s posebnim pospešenim vlakom do Herpelja in od tod dalje z avtobusom. Vozno karto po ceni za potniški vlak kupite v odhodni postaji do namembnega kraja v Slovenskem Primorju, na povratku pa v turističnih poslovalnicah ali v avtobusu. Možnost rezerviranja mest v vlaku in v avtobusu! Poseben vagon z bufetom.

Odhod iz	Maribora	ob 5,55
	Celja	7,37
	Ljubljane	9,30
	Postojne	11,00
Prihod v	Pirana	ob 13,30

Povratek iz	Pirana	ob 20,55
	Portoroža	21,00
	Strunjana	21,05
	Izole	21,15
	Kopra	21,40
Prihod v	Maribor	ob 4,00

Koristite hiter, udoben in cenen kombiniran prevoz železnica — cesta! ZTP Maribor

PRIDELOVALCI HMELJA

POZOR!

Toplomere za sušenje hmelja dobite v DROGERIJI »VESNA« Celje, Prešernova ulica 4.

PRODAM

POLOVICO HISE z garažo — obseg 5 sob, niša, kopalnica in ostale priklone, ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

ZIDAN štedilnik, desni, prodam. Sulgaj Jožefa, Polule nad šolo, Vegova 4.

HARMONIKO dobro ohranjeno 32 basov, prodam. Naslov v upravi lista.

STEDILNIK zidani, desni, dobro ohranjen, prodam. Plečnikova 23/I.

DVE visokobrejni telici rjavosive pasme, prodam. Vprašati Zalec 65.

SIVALNI stroj, dobro ohranjen, z okroglim čolničem poceni prodam. Kveder, Levce 1, Petrovče pri Celju.

NUJNO prodam gradbeni les (polec in fošne). Grobelnik Ivan, Linhartova 12 Celje.

POSESTVO, velika sadna stiskalnica in brezhiben klavir, napredaj, tudi na obroke. Ponudbe pod »Savinjska dolina« na upravo lista.

MELBROSIN — preparat cvetnega prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE) garantirano znanstveno stabiliziran proizvod MELBRO — COOP (Zavod za čebelarstvo — Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

STANOVANJA

STANOVANJE in hrano iščem. Pomagam v gospodinjstvu ali plačam po dogovoru. Naslov v upravi lista.

UPOKOJENKO vzamem na stanovanje in hrano za pomoč v gospodinjstvu (v bližini Celja). Naslov v upravi lista.

SLUŽBE

IŠČEM upokojenko za 5 ur dnevno. Grobelnik Milica, Linhartova 12, Celje.

GELEE ROYALE — MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

RAZPISI

Občinski sindikalni svet Celje »Poč. skupnost«.

POČITNIŠKI DOM »MLINARJEV JANEZ« TEHARJE potrebuje več kvalificiranih moči za strožbo. Interesenti naj se javijo naslovu do 24. 7. 1961.

Upravni odbor brivsko-frizerskega podjetja »Nega« Celje razpisuje delovno mesto

računovodje

Pogoji: Srednja strokovna izobrazba in najmanj 5 let prakse. Plača po dogovoru, prijave do 1. 8. 1961.

Komisija za delovna razmerja pri Kmetijskem gospodarstvu Založe — Sempeter v Sav. dolini razpisuje prosti delovni mesti za:

1. OBRATOVNO KNJIGOVODSTVO

2. SPLOŠNO ADMINISTRACIJO

Pogoj: popolna srednja šola ali nepopolna z daljšo prakso. Samsko stanovanje zagotovljeno, prednost imajo osebe s stanovanjem v bližini Sempetra. Plača po pravilniku o razdeljevanju osebnih dohodkov.

Nastop službe pod 1. 15. avgust 1961; pod 2. 15. novembra 1961.

Pismene ali osebne ponudbe se sprejemajo do 25. julija 1961.

JESENSKI VPIS

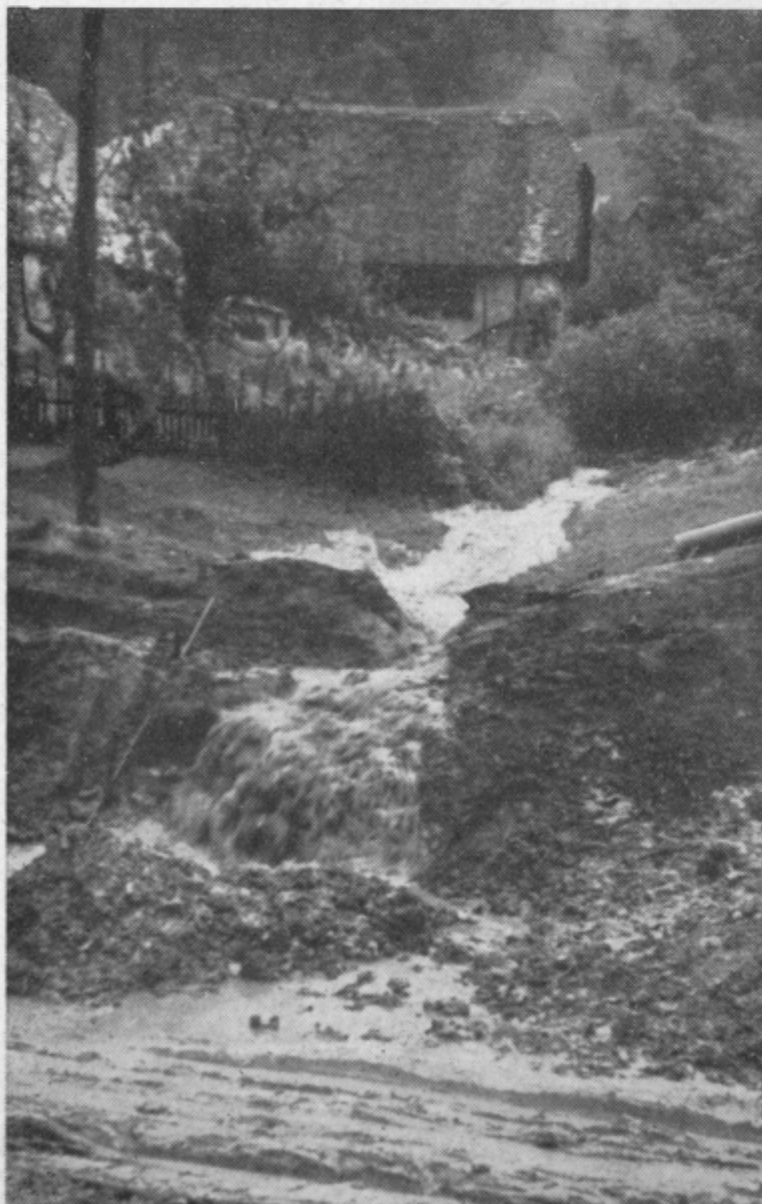
Uprava Industrijsko steklarske šole v Rogški Slatini

razpisuje

za šolsko leto 1961-62 dodatni vpis učencev za steklopihalno stroko.

Prednost imajo kandidati, ki so uspešno končali 8 razredov osnovne šole in so stari do 16 let. Lastnorčno napisani prijavi je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo, prepis rojstnega lista, življenjepis in zdravniško spričevalo. V prijavi naj kandidat navede, če želi stanovati v domu. Vzdrževalnino plačujeta steklarni Hrasnik, Rogška Slatina, del pa starši in kandidat sam (starši 2000 din, sam 1500 din). Učenci dobivajo mesečno nagrado plača vajencev in denarno nagrado po učnem uspehu. Najboljši učenci bodo imeli možnost nadaljevanja študij v drugi stopnji in postati steklarski tehnik.

Vsa navodila daje uprava Industrijsko steklarske šole v Rogški Slatini.

Takšna je bila slika v nedeljo popoldne ob cesti Sentjur—Store. Zaradi močnega dežja in ploh so naenkrat nastali večji in manjši hudourniki, ki so brzeli po hribu navzdol na cesto in čez njo

CITAJTE
CELJSKI TEDNIK

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštati predal 16 — telefon 25-23 in 24-23 uprava: Celje, Trg V. kongresa 5 — poštati predal 152 — telefon 25-75 in 30-89 — Tekoči račun pri Narodni banki Celje: 603-11-4-656 — izdaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — Inozemstvo 2.400 din — posamezna številka 20 din — rokopisov ne vračamo.

Junis in Krim v gostoljubni hiši

(1. nadaljevanje)

Junis in Krim seveda nista imela prave orientacije, kje se nahajata. Bila sta razočarana, da sta zamudila Zidani most. Verjetno so se ujetniki med vožnjo dogovarjali, da bi bilo treba pobegniti na novi nemško-italijanski meji na italijansko stran, kjer so pričakovali več možnosti za vrnitev v domovino in boljše razmere v ujetniških taboriščih.

Ko jima je Dušan Hercog s pomočjo slovarja in kretnej dopovedal, da je njuna misel na vrnitev domov neizvedljiva, vsaj za takratne razmere, sta se vdala v usodo. Tem bolj pa sta bila zadovoljna, ko sta zvedela, da sta imela veliko srečo. In res sta jo

najhitreje obvestili tovariše v ilegalni mreži o obeh beguncih. Skrivališče v njihovi hiši je bilo preveč tvegano, zato pri njih dolgo ne bi mogla ostati.

Junisu in Krimu so na podstrešju uredili bivališče, kjer sta spala in živela. Včasih sta morala tudi po ves dan čepeti zgoraj in so jima tja nosili tudi hrano. Včasih pa sta smela priti tudi v podstrešno izbo, bolj poredko pa tudi v pritlične prostore. Toda le ob večerih, ko je bila hiša skrbno zaklenjena in okna zastrita.

Jezikovne težave so se zmanjševale, čeprav je slovar igral vse do konca glavno vlogo. Hercogova Vladka, ki je bila največ doma,

arabska. Takih pa je še več.

Junisu in Krimu so Hercogovi dali skupno ime. Nastalo je zaradi neke posebnosti in zato, da so v pogovorih pred nezaželenimi osebami lahko o njiju tudi govorili. Če sta bila zaspana, sta Arabca v začetku naredila tipično kretnjo, da sta zaspana in govorila:

— Sleep! (po angleško »spati«).

Tako se ju je prijelo ime »sli-povca«.

Včasih so ob večerih igrali »človek ne jezi se«. Nosili so jima tudi knjige v angleščini, ki jih pa Junis ni znal brati. Mladi Mehmed je, kot kaže, znal le toliko angleško, kolikor mu je bilo kot vojaku nujno potrebno. Zelo

dati, da naj ju pripravijo za odhod. Toda nekaj je bilo narobe, da zveza ni prišla. Bila sta razočarana in vesela hkrati. Za nekaj dni je bil njun odhod odložen.

Vmes je enkrat prišel tudi tov. Petelin, ki je znal angleško in se z njima pogovoril. Povedali so jima, da je tu na robu mesta preveč nevarno, da pa se lahko priključita partizanom, kajti celjska četa je takrat že bila v povojih. Oba sta kazala navdušenje in s kretnjami dopovedovala vsem, da se bosta tolkla s Švabi.

Nekako po dvanajstih dneh gostoljublja pri Hercogovih, je prišel večer slovesa. Preoblekli so ju v civilne obleke in ju učili, kako se morata obnašati na poti v partizane. Junis je bil prav posrečen s tistimi nekaj besedami, ki se jih je naučil. Krepko je zastavil nogo v korak in prav po »gabrsko« vprašal: »Kua pa pol?«.

Skrbno so ju še obrili, jima v kožo vtirli kremo ter s pudrom pobelili njuna temnorjava obraza, da bi ne vzbudila pozornosti.

Ko sta odhajala, je bilo Hercogovim težko, pa tudi lažje pri srcu. Sta sta v svobodno gozdove ...

(Konec prihodnjic)

On in ona!

Večina mož se tolaži s tem, da so »suha« leta končno za njimi. Čudno, da večina žensk pričakuje ravno obratno ...

Otroci so naša sreča in bodočnost. V vsakem otroku je nadaljevanje življenja staršev, v vsem mladem rodu pa bodočnost naroda in vsega človeštva. Otroci so smoter našega življenja in dela, naših prizadevanj in žrtve. Kaj bi sicer bilo vredno tega?

Tudi naša revolucija je pred dvajsetimi leti bila posvečena njim — bodočim pokoljenjem. Bi bilo vredno toliko trpeti, krvaveti in umirati zaradi samega sebe?

Saj to je v bistvu vzpodbuda človekovega dela in napredka. Priroda je dala vsem bitjem nagon za ohranitev vrste. Človek pa misli vnaprej, gradi za naprej. Za koga? Zakaj? Zaradi stvaritev samih? Ne! Torej za bodočnost, za našo in naših otrok ...

Tipična ulica v vročem arabskem mestu na Bližnjem vzhodu

imela. Če bi se zatekla k sosednji hiši, bi gotovo padla Nemcem ponovno v roke, saj je v sosesčini imel svoje sorodnike zloglasni celjski gestapovec Kresnik. Te okoliščine so narekovale še posebno opreznost, saj so okoli hiše nenehno vohljali doušniki. Razumljivo je, da so Hercogovi kar

Hiša ob Drameljski cesti (prej Čret), kjer sta Junis in Krim preživela okoli 20 dni in uživala gostoljubnost zavedne družine Hercogovih

si je pridno sestavljala tudi svoj slovar na listu papirja, ki je tudi eden od važnih dokazil. Besede si je zapisovala fonetično. Tako smo pri pregledovanju tega obledelga lističa našli med angleškimi tudi popolnoma tuje besede, ki niso bile angleške. Na primer besedica »šufti«. Vladka zanesljivo ve, da sta jo uporabljala, če sta hotela opozoriti eden drugega na nekaj; torej besedo »poglej«, kakor jo je Hercogova tudi zapisala. Beseda je nedvomno

pogosto je omenjal svojo mater in se zelo navezal na Hercogovo mamo.

Nekoč, bilo je proti koncu njunega bivanja pri Hercogovih, je rahlo pograbil roko gospodinje, jo poljubil in si jo pritisnil na čelo. Krim je razložil, da to pomeni neke vrste bratovščino ...

Fanta sta se pri Hercogovih sicer dobro počutila, saj ju je obdajalo prijateljstvo in skrb. Dnevi so minevali. Nekako po dveh tednih je »Lenka« prišla pove-

ZAKON V AMERIKI

Kdor bi sodil po filmih in filmskih zvezdnikih Hollywooda, bi dobil silno čudno predstavo o zakonu med Američani. Sicer je res, da je zakonska zveza v Ameriki pri dobrem delu prebivalcev zelo rahla, toda tako silno tragično spet ni, vsaj ne tako, kot je to pri vrhnji plasti ali tako imenovani »družbeni smetani«.

Ameriški sociologi pravijo, da je vojna najbolj razrahljala ameriški zakon. Poudarjajo, da ne gre toliko za nezvestobo žena, kolikor za okoliščine, v katerih so ameriški možje spoznali »večjo vrednost« Evropejk in žena na Daljnem Vzhodu, predvsem pa Japonk.

Leto 1946, torej leto dni po vojni, je bila v Ameriki rekordna »letina«. Porok je bilo 2 milijona in 200.000. V to številko spada gotovo dober milijon tistih parov, ki jim je v vojni letih bila poroka onemogočena. Hkrati pa so isto leto zabeležili v ZDA 610.000 ločitev. Pravijo, da so te ločitve povzročili predvsem »razširjeni vidiki« ameriških mož, ki so med vojno srečali bolj »famliljarne« Evropejke, ki niso tako do skrajnosti emancipirane kot Američanke. Tisti vojaki, ki pa so se tolkli na Tihem Oceanu, so popadali v mreže než-

Prstan! Za kako dolgo, miss?

nih, ponižnih in za zakonski jarem idealno šolanih Japonk.

Zanimivo je, da je najpogostejši vzrok ločitev tudi v Ameriki prešustvo. Temu vzroku pa sledijo: grobost v odnosih, enostaven beg iz zakonske skupnosti, odrekanje vzdrževanja zakonskega druga, dalje pijanstvo, nezvestoba, spolna neskladnost in podobno.

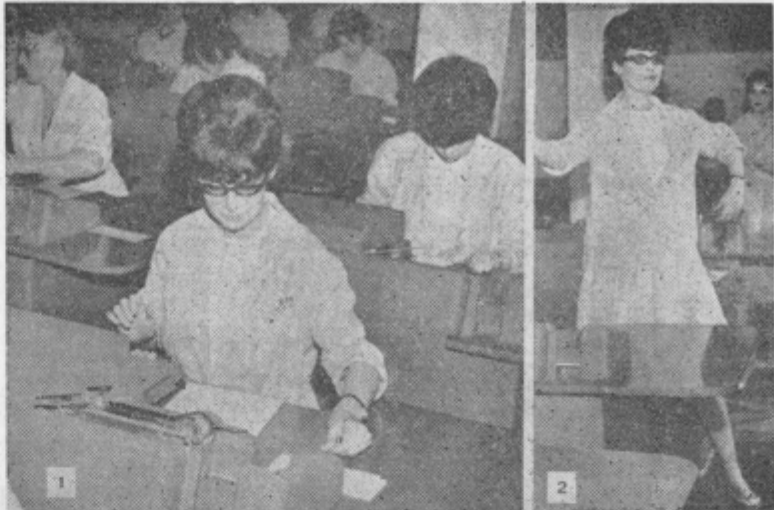
Zakoni se v Ameriki podirajo največ v prvem letu, zelo pogosto pa v prvih šestih mesecih.

MILKO JAGODIČ: PRVO VKRČANJE

(Nadaljevanje in konec)

Ponedeljek, 19. junija: ... Pozno popoldne smo se odvezali od »bove« na Lidu. Z nami se je peljal carinik v primeru, da ne bi kaj »sumljivega« iztovorili. Pluli smo po Canalu Grande. Za seboj smo pustili najbolj turističen predel Benetk, to je Salute z Doževo palačo in cerkvijo sv. Marka. Zapluli smo v Canal Giudecca. Tukaj in ob Canalu di Margera je zbran velik del italijanske industrije z velikimi tovarnami in pristanišči za največje prekoceanske ladje. Med njimi sem videl »Bovec«, »Rog« in »Zelengoro«, vse last Splošne plovbe. Po dveurnem prerivanju skozi kanale smo pripluli v pristanišče Margero. Ko sem prvič stopil na italijanska tla sem se počutil kot da bi bil na velikih valovih. Obenem pa me je dušil slab zrak od bližnje tovarne cementa. Popil sem Coca-Colo in prvič preizkusil svojo šolsko italijanščino.

Četrtek, 22. junija: ... Prvi dan odkar sem bil v Benetkah sem bil v Mestri, to je majhno mesto, približno kot Celje. Oddaljena je okoli deset kilometrov od središča »kraljice morja«, kakor imenujejo Benetke. Tu se odcepi cesta za Trst in Padovo. Z vodjo palube

Kadar vas od sključenosti nad delovno mizo zaboli hrbet in zaske-lijo oči. Takrat vstanite, naredite nekaj gibov in če morete — glejte v daljavo

bus in se prepeljala po mostu, ki je dolgo okoli pet kilometrov. Po nekaj minutni vožnji med velenim prometom smo se ustavili na Piazzale di Roma. Tukaj je cesta konec. Ne preostane vam nič drugega kot vožnja z gondolo, s čolnom ali pa peš. Odločila sva se za zadnje. Čez pol ure sva bila pred mostom Ponte della Accademia. Ta most je bolj znan iz avstrijske zgodovine. Imela sva opravke na lučki kapetaniji. V Grande Canalu se je ravno takrat zasedrala naša »Cetina«. Vožnja z gondolo do Doževe palače je stala le »borih« 350 lir. Tam sva si ogleda-

vornejše naloge, bolj pestre in razgibane.

Seveda se enoličnosti zbiranja števil, urejanja kartotek, vodenja žurnalov in neprestanega udarjanja po tipkah s tujimi predlogami pred očmi, ni mogoče izogniti. Zato bi morali v pisarnah skrbeti za umsko in telesno osvežitev. V velikih uradih, kjer je ogromno nižje in srednje pisarniške delovne sile, so začeli uvajati telovadbo in to kar za pisalno mizo. Pаметen šef tudi ne bo takoj zarohnel, če uslužbenki tudi malo poklepetata. Seveda ne v nedogled ...

Med drugim je namreč ugotovljeno, da enolično delo v pisarni celo bolj utruja kot podobno v proizvodnji, ki pa je le povezano z gibanjem. Zdravniki pa so ugotovili celo vrsto bolezni, ki jim je izvor treba iskati ravno pri navedenih okoliščinah. Najpogostejše pa so prebavne motnje, telesna deformiranost, očesne bolezni in tudi živčnosti. Le-ta pa je seveda bolj pogosta pri odgovornejših uslužbenih s kompleksnejšim področjem dela.

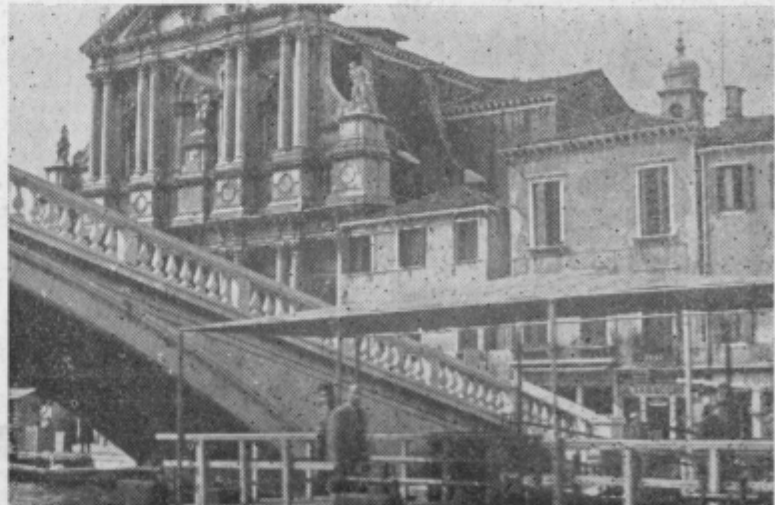
Torej se tudi v pisarnah ne čedita med in mleko ...

la doževo palačo, cerkev sv. Marka in trg pred cerkvijo. Zanimivi so bili mozaiki, ki jih je tu in tam že izgledal zob časa. Trg pred cerkvijo je bil poln golobov in turistov. Po kakšnem polurnem sprehodu in občudovanju sva se prerinila skozi množico ljudi na Rialto. Medtem ko je kapitan nekaj kupoval, sem si znameniti most ogledal od vseh strani. Vrnila sva se z hidrogliserjem. Z gondolo sva se prepeljala na drugo stran kanala in »domov« na Labor.

Sobota, 24. junija: ... Včeraj in danes sem bil spet v Benetkah. Tokrat sam. Vrnil sem se šele po osmih urah. Ogledal sem si velik del Benetk. Ko sem se vračal na ladjo sem imel težke noge in občutno lažjo denarnico. Proti večeru smo izpluli iz pristanišča Margera. Ko smo pluli mimo svetilnikov, je v Benetke prihajala »Partizanka«. Mornarji z nje so nam mahali v pozdrav ... Vračamo se v domovino. Kar vesel sem tega.

TEŽAVE S ČEBELAMI

Čebelar Zivor Bajčič iz Smedereva je zadnji hip videl, kam so mu jo pobrisale čebele, ki so rojile. Odletele so naravnost v bližnji gozd in se »utaborile« na drevesni veji. Ker ni imel ničesar pri roki je Zivomir lepo na rahlo polagal čebelo za čebelo na svoj ro-kav. Ko jih je bilo že lep kup, so se jim pridružile še druge in tako je čebelar na svoji roki prinesel roj v panj.

Prizor iz Benetk. Take mogočne stavbe stojijo na hrastovih deblih iz naših istrskih in primorskih gozdov ...

Kolektiv

Elektro Celje

čestita vsem prebivalcem občine Celje

ob občinskem prazniku 20. juliju